

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 10 SECOND - CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. Penktadienis - Friday, Vasaris - February 25, 1972 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 15 centų

PREZIDENTAS PEKINE: SANTŪRUS DRAUGIŠKUMAS

Chou viešai kelbėjo apie santykių naudą

Pereitą sekmadienį New Yorko laiku prez. Nixonas su žmona ir patarėjais pasiekė Šanchajų ir Kinijos sostinę Pekiną. Kadangi tarp JAV ir Kinijos nėra diplomatinio santykių, prez. Nixonas buvo priimtas kaip galva svetimos valstybės, su kuria Kinija bando išsiaiškinti dėl formalių santykių

galimumo po tiek daug metų apsisąjūdo įvairiausių priekaištų ir įtarinėjimų.

Juk Kinijos komunistų režimas buvo aptarinėjamas pikčiausiais žodžiais, kurių vietoje buvo teisingi abiejų kraštų ideologijas turint galvoje, kiti buvo imami iš vadinojo šaltojo karo propagandos arsenalo. Panašiai darė ir antroji pusė su Amerika — daug melo ir šmeižtų buvo paleista Amerikos vyriausybės adresu, ir viskas buvo melas bei šmeižtas nuogiai šia šiu žodžių prasme.

Garbė priklauso Amerikos politinei vadovybei, kad ji pirmoji tos taktikos atsisakė ir ilgai bei kantriai ieškojo kelio bei būdo atstatyti draugystę su Kinija, su kuria ją riša ilgi metai buvusių draugiškų santykių. Bet kredito skirtinga ir Kinijos vadovybės išmintis, nes be jos geros valios Amerikos pastangos gal dar ilgai vaisy nebūtų prinokinusios.

Kad Pekino-Washingtono valdžios viršūnių susitikimas buvo abiejų pusių noras ir darbo vaisius, liudijo premjero Chou En-lai ir prez. Nixono pirmasis rankų suėmimas Pekino aerodrome, kai abudu susitiko pirmą kartą akis į akį prez. Nixonui išlipus iš lėktuvo. Juodu ilgai žiūrėjo vienas į kitą rankų nepaleisdami, greit pas abu dingę žmogų stingdinantis formulumas. Susidarė įspūdis, kad juodu čia pat gali pradėti savo

numatytus pasitarimus...

Betrūko tą valandą tik vieno dalyko — Pekino gyventojų jungimo į Amerikos prezidento sutikimo ceremoniją. Buvo Amerikos vėliava šalia kinijos. Buvo grojamas Amerikos himnas, buvo išrikiuotas karinis dalinys svečiui pagerbti, bet šį kartą negalėjo būti masinių demonstracijų svečiui sveikinti gatvėse ir aikštėse, nes nė vieno pusę nebuvo tikra, kokius rezultatus duos pirmasis susitikimas. Svečio sutikimas buvo labai draugiškas, bet ir tiek pat santūrus.

Darbas prasidėjo tą pačią dieną — prez. Nixonas pirmą aplankė Pekine Mao Tse-tungą jo namuose, po to vyko pirmasis pasitarimas su Chou En-lai. Vakare buvo banketas svečio garbei. Jo metu Chou En-lai tostu vadino kalboje pirmą kartą viešai pareiškė, kad norima su Amerika nuširdžių ir oficialių santykių. Nixonas atsakydamas patvirtino draugystės siekimą, bet priminė ir šalis skiriančius nuomonų skirtumus. Jeigu juos būtų galima pašalinti, tai pasaulio taika būtų užtikrinta ilgiems metams.

Prezidentas Nixon

Chou En-Lai

Sekretorius Rogers

Henry Kissinger

Bhutto nuomonė apie Kinijos-Nixono pasitarimus

Rawalpinti. — Štai ką sako Pakistano prez. Bhutto apie prez. Nixono atsiekimus su kelione Kinijon: "Mano draugystė su Kinijos vadais yra sena. Aš tris kartus ilgai kalbėjau su Mao, kelis kartus daugiau su Chou En-lai. Tvirtinu, kad nebus gatvėse ir aikštėse žmonių masių prez. Nixono sveikinti, bet pasikalbėjimai bus naudingi ir produktyvūs... Nixono kelionė yra girtinas įvykis. Dialogu bus patenkintos abiejų pusės. Sensacijų nebus, bet taip ir reikia. Niekas nenori žemės drebėjimo. Tegul srovė plaukia ramiai ir drėkina santykius, paremtus abipusiu pasitikėjimu. Nixonas yra didelis valstybininkas, pajėgęs suprasti šio susitikimo reikšmę ir naudą."

Ta proga Bhutto pareiškė, kad norėtų su Amerika naujos saugumo sutarties, nes dvi seno-

sios, prez. Eisenhowerio valst. sekr. Dulles suklijuotos, niekada nebuvo panaudotos reikalui esant. Indijos Indirai Gandhi šitokia Bhutto mintis labai nepatiko — ji patarė jam pasitikėti savo jėgomis, bet nesiramstyti nė Amerika, nė Kinija. Lauktina, kad Indira būtų logiška — atsimestų nuo savo sutarties su Maskva. Kitaip išeis, kad ji pradeda sirgti imperializmo liga.

JAV KONGRESE

Sen. M. Smith, vienintelė moteris senate, atstovaujanti Maine valstijai ketvirtą terminą, šį rudenį vėl kandidatuos penktam terminui. Šį kartą ji turės kelis varžovus ir savo respublikonų partijoje, ko iki šiol nebuvo. Jai jau 74 metai, bet ji dar labai šmaikščiai moka išburti draugus vyrus, kurie apsilaidžia senate savo pareigose.

250 mil. dol. senatvei. — Prezidentui prašant, kongresas pasiskyrė 250 mil. dol. dviems metams, kad būtų karštu valgiu bent kartą per dieną aprūpinti seni neturtingi žmonės, kurie patys nepajėgia tokiu maistu apsirūpinti. Tą pašalpą organizuoja valstijos ir miestai per savo ir privačias organizacijas.

Perka žydų balsus. — Kongreso nariai žydai ir jų balsų gaudytojai nežydi įnešė į senatą ir atstovų rūmus įstatymų projektus, kad Izraeliui būtų duota 85 mil. dol. iš Rusijos atvykstantiems žydams įkurdinti. To sumanymo iniciatorius buvo sen. Muskie.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimo programos dalyviai ir svečiai: iš k. Vanda Galbuogytė, J. Audėnas—einąs Vliko pirmininko pareigas, dr. Elena Armanienė, Albertas Ošlapas—pirmininkavęs minėjimo rengimui, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, kongresmanas Frank J. Brasco, kun. P. Raugas, J. Matulaitienė, aktorius Vitalis Žukauskas. (Aprašymą žiūr. 12 psl.) Nuotr. V. Maželio

Kongrese darbo krizė. — Kongreso komisijų pirmininkai aliarmuoja, kad dėl daugybės kongreso narių nesilankymo į posėdžius visiškai sustoję įstatymų projektų svarstymas. Aną dieną senato užs. reikalų komiteto pirmininkas sen. Fulbright spaudą pasikvietęs viešai dejuo, kad jau dvi savaitės negalys pradėti posėdžio, nes nesuderinama kviromas. Toji liga ypačiai įsiviešė senate, nes ten tiek daug atsirado "prezidentų", kad nebėliko kam būti senatorium.

Maskva vilioja Bhutto

Maskva. — Kai Pakistanas nenutraukė diplomatinio santykių su Maskva jau pripažinus Bangladesh, bolševikai tuojau pasiskubino pakviesti prez. Bhutto atvykti į Sovietų Sąją. Bet pirmiau ten nuvyks kovo mėn. Bangladesh premjeras Rahmanas, kad užtikrintų pagalbą įsipareigojimai būtų prikabinti prie Maskvos. Ji jau paskubomis duodama be jokių sutarčių, kad tai sukludytų Rahmanui nuo sutarčių atsikratyti, kaip jis jau padarė su Indija. Ryšiai su Pakistanu Maskvai labai reikalingi, kad ten nepasiliktų vien tik Washingtono ir Kinijos įtaka.

Pakistano prez. Bhutto pyk-

Rahman nenorėjo rišis su Indija

Prieš kelias dienas įvykęs Indijos premjerės Indiros Gandhi pasitarimas su Bangladesh premjeru šeichu Rahmanu išblaskė visas baimes dėl naujosios valstybės tapimo Indijos vasalu — Rahmanas atmetė ar tolimesniam laikui atidėjo svarstymą visokio bendradarbiavimo ar ryšio, kuris galėtų būti išaiškintas kaip Indijos dominavimas ar jos privilegijuota padėtis.

Padėkojęs Indijai už pagalbą nepriklausomybę gauti, šeichas paprašė Indijos kariuomenę iš jo žemės ištraukti iki kovo 25. Ten dar yra apie 40,000 Indijos karių. Indija bandė tos kariuomenės ten buvimą įteisinti draugiškumo ir savitarpinės pagalbos sutartimi, panašia į tą, kurią Indija turi su Maskva.

Čiui sušvelninti — o pyktis jo didelis, nes Maskva buvo dešinioji Indijos ranka R. Pakistanu karu nuo Pakistano valstybės atplėšiant — Pravdoje paskelbtas straipsnis išauptina Bhutto, kad jis išmintingai vedąs Pakistaną iš buvusio režimo netinkamos politikos pri-darytų pėniavų.

Vliko raštas Vokietijos parlamentui

Vlikas vasario 10 išsiuntė raštą Federalinės Vokietijos parlamento žemųjų rūmų (Bundestag) visiems 495 nariams, ryšium su parlamente vykstančiais svarstymais. Federalinės Vokietijos su Sovietų Sąjunga 1970 rugpjūčio 12 pasirašytos sutarties ratifikavimu.

Rašte nurodoma, kad 1939 rugpjūčio 23 ir rugsėjo 28 Trečiojo Reicho ir Sovietų Sąjungos pasirašytą sutartį, vadintą Ribbentropo-Molotovo pakta, kuriuo trys Baltijos valstybės — Estija, Latvija ir Lietuva — kaip "įtakos sferos" buvo atiduotos sovietų imperializmui. Šios sutarties padariny buvo minėtų valstybių okupacija ir prievartinis jų jungimas į Sovietų Sąjungą.

Pažymima, kad Sovietų Sąjunga ilgiam laikam norėtų išlaikyti dabartinę padėtį ir ypatingai valstybinių sienų vidurio bei rytų Europoje pastovumą.

Vlikas nurodo, kad lietuvių tautos nuomone, 1970 pasirašytos sutarties trečiasis straipsnis yra aiškus ir testinis tik sovietam naudingo ligšiolinės padėties (status quo) sutvirtinimas.

Jei sovietai, nuo seno žinomi sutarčių pažeidėjai, ir pagerbtų tą sutartį, atsisakydami ateity panaudoti jėgą, tai, Vliko nuomone, sutarčiai įsigaliojus, tektų susidurti štai su kokiomis pasekmėmis: 1. būtų ne tik žymiai apsumkintas neribotam laikui, bet gal ir sukludytas Vokietijos apjungimas ir laisvės bei nepriklausomybės atstatymas Baltijos valstybėms; 2. dėl to naudą turėtų ne sovietų jungą kenčianti vidurio ir rytų Europa, bet išimtinai Sovietų Sąjunga, gi pati Europa ir kiti pasaulio konti-

nentai ateity neišvengtų sovietų užgrobumo ir bolševizmo išsiplėtimo.

Rašte primenama, kad Vakarų demokratinių kraštų, jų tarpe ir Federalinė Vokietija visą laiką atsisakydavo pripažinti teisėtą Baltijos valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą. Tai žymiai kelia tų tautų viltis laisvei atgauti.

Nenorima tikėti, kad, eventualiai sutartį ratifikavus, tai reikštų Bundestago norą pažeisti ilgų metų tradiciją — atsisakymą pripažinti teisėtą sovietų okupaciją.

Tokiu atveju, kaip rašto pabaigoj sakoma, kaina, kurią laisvės netekusi lietuvių tauta dėl to turėtų sumokėti, būtų per aukšta, ir tai dar labiau padidintų sunkias pavergtos tautos kančias. (Elta)

Valdžios maiše piaunasi katės

Santiago. — Dviejų parlamento atstovų nepajėgimas išrinkti ir ūkiniai sunkumai gimdo aštrius ginčus tarp Čilės vyriausybės koaliciją sudarančių komunistų ir marksistų socialistų grupuočių. Kompartijos biuras paruošė pralaimėjimo priežasčių studiją, kurioje nepasisekimo kaltininkais laiko sektantus ekstremistus, kurie išpasakoję dar paslaptyje laikomus reformų sumanymus. Tos kalbos išgąsdinuos visų krašto grupių gyventojus, kurie urmu pasuko į opozicijos glėbį.

Antroji pusė atskirto, kad didžioji kaltė tenka komunistams, nes kasyklų darbininkai (rinkimų apygardose yra didelės vario kasyklos) susekę kompartijos sąmokslą nušalinti pačių unių išrinktus pareigūnus ir jų vietosna pastatyti kompartijos patikėtinius. Atsikeršydami už tokias kompartijos sukybes, kasyklų darbininkai pasukę savo balsus opozicijos kandidatams. Pati kompartija toje kasykloje prarado darbininkų pasitikėjimą.

Trumpai iš visur

Japonai Hanojuje. — Du japonijos užsienio reikalų ministerijos pareigūnai netikėtai atsirado Hanojuje. Atskrido per Paryžių. Kelionės priedanga — ūkinių santykių studijavimas. Bet kiti linkę manyti, kad jie turėję Washingtono misiją ryšium su taikos derybomis Paryžiuje.

Bundesratas atmetė. — Vokietijos parlamento antruosiose rūmose krikšč. demokratų savo vieno balso turima dauguma pabalsavo prieš sutartį su Rusija ir Lenkija. Prieš tai sutartis žiūrėjusi teisinė komisija nusprendė, kad sutartys neprieštarauja konstitucijai ir jų ratifikavimui nereikalingas Bundesrato pritarimas. Balsavimas Bundestage numatytas šią savaitę.

Kolūkių jaunimas bėga į miestus

Maskva. — Kompartija turi naują nemaloną bėdą — jaunimo bėgimas iš kolūkių į miestus, kur galima pasidaryti viesnesnes nors tas valandas, kurios lieka nuo darbo ir miego. Iš Komjaunimo Tiesoje paskelbtų tyrinėjimų surinktų duomenų matoma, kad kai kuriose srityse iš 20 kaimo jaunųjų tik vienas pasilieka dirbti žemės ūkyje. Duomenys skelbiami iš Leningrado ir Pskovo sričių.

Problemos viešumon iškėlimas tuojau primena dar visai nesena į kaimo jaunimą nukreiptą raginimą nebėgti į pramonės įmones be tvarkos, bet likti žemės ūkyje ir siekti vietose toje srityje reikalingų specialybių. Visa propaganda buvo remta tvirtinimu, kad dar valandėlė, ir gyvenimo sąlygų skirtumai tarp miesto ir kaimo gyvenimo pranyks. Jauniui, matyt, tas pažadas nepatikimas, nes gyvenimo tikrovė tokios propagandos iškliol neparemia.

Zenonas Ivinskis: NEPRIKLAUSOMOJI LIETUVA

Lietuvos nepriklausomybės laikotarpis bendrame baltiečių ir rytų Europos įvykių fone

Rašinio pirmoje dalyje autorius teigė, kad Baltijos valstybių nepriklausomybės laikotarpis dar negalutinai ištirtas; kad egzistuoja jį vertinti su entuziazmu, komunistai jį nuvertina, o kaimyniniai, ypač vokiečių istoriografai jį žiūri kaip į išimtinį laiko tarpą.

Pažymėjęs Lietuvos skirtingą, palyginti su estais bei latviais, praeitį, toliau imasi žymėti visų trijų Baltijos valstybių bendrą nepriklausomybės laikų kelią.

(2)

Meti žvilgsnį atgalios į trijų Baltijos valstybių užsienių politikos istoriją nepriklausomybės metu bei per antrąjį pasaulinį karą ir matai, kad šių trijų valstybių istorija galima vertinti kaip ištisas vienetas. Lemiama momentais minėtos valstybės turėjo nueiti tą patį likimo kelią.

Kurie bendri ar panašūs veiksniai bei elementai yra apčiuopiami tarp lietuvių, estų ir latvių po 1918 metų?

POKARIO DEMOKRATIZMO ATMOSFERA

Pirmiausia — tai ta pati konstitucijos forma. Ji buvo tada būdinga visom naujom Europoje kilusioms tautinėms valstybėms, ar jos būtų atsiradusios pakrastyje caro Nikolajaus II imperijos griuvėsių — Kaukaze ir Baltijos kraštuose — ar įsikūrusios Habsburgų imperatoriaus Franz Joseph teritorijose.

Suirus Habsburgų imperijai, senose Austro-Vengrijos ribose naujai susikūrusios tautinės valstybės pasirinko demokratines respublikos formas. Taip lygiai ir Baltijos valstybės susikūrė aiškiais parlamentinės demokratijos pagrindais.

Pokario laikais monarchijos buvo labai nepopuliarios. Daugelis karalių buvo priversti atsidurti egziliuje. Buvo tada sakoma, kad išliks ateityje tik devyni karaliai: 2 šachmatuose, 4 kortose ir 3 trijų karalių šventėje (Kasparas, Melchioras ir Baltazaras).

Tokių būdu Baltijos valstybių konstitucijose visiškai demokratija tapo vyraujančia idėja. Kai buvo įvesta parlamentinė demokratine tvarka, tautos atstovybei Lietuvoje — taip pat Latvijoje ir Estijoje — buvo skirtos labai didelės teisės.

Autentiški dokumentai pakankamai rodo, kaip pradžioje laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje visų su pasitenkinimu buvo sutikta tokia laisva demokratija. Ji buvo visada pabrėžiama kaip tapusios laisvos tautos didelis laimėjimas, ir jis buvo gretinamas prieš buvusią antidemokratinę kietą carinę rusifikacijos epochą.

Kai šiandien paseki tautinę lietuvių publicistiką — brošiūras ir laikraščius — iš pirmų nepriklausomybės metų, jauti, kaip gyvai, su koku entuziazmu buvo švenčiama

laisvė, nepriklausomybė tautos, kuri pagaliau pati galėjo išrinkti savo vyriausybę.

O BUVO MONARCHIJOS ATSIDARIMO LIETUVOJE GRĖSMĖ

Tai visai suprantama, prisiminus, kad labai daug ką diktavo tada laikas. Jeigu Vokietijos kaizerio monarchija ir jos karinė įtaka bent iš dalies ilgiau būtų patvėrusi, Lietuvos teritorijos politinė valstybinė forma būtų buvusi, be abejo, monarchinė, kaip tai rodo 1917-18 metų sąvartos įvykiai. Kai Vokietija taikos sutartyje Brest Litovske 1918 kovo 3 išgavo iš bolševikų atsisakymą nuo Lenkijos, Lietuvos, Kurliandijos, buvo sudarytos sąlygos Lietuvai pagal tada išpopuliarintą tautų apsisprendimo teisę kurti savo nepriklausomą valstybę.

Kad išvengtų prūsijos Hohenzolemy karališkos giminės veržlių aspiracijų į Lietuvos sostą, dar 1918 liepos mėnesį — kai vokiečių ofenzyva pasirodė bevaisė, Lietuvos taryba, remiama reichstago įtakingojo katalikų Centro partijos lyderio Matthias Erzberger, išrinko Lietuvos karaliūm kataliką hercogą Uracho Vilhelmo.

Jo šviesybė Vilhelmas, Uracho hercogas, prisiekė laikytis konstitucinės Lietuvos monarchijos.

Bet Prūsijos valdovų rūmai nenorėjo sutikti su jiem netaikyti karaliaus pasirinkimu, nes Lietuvos sostas buvo numatytas vienam iš daugelio kaizerio Vilhelmo II sūnų.

Atsakaus okupacinės valdžios elgesio ir Berlyno valdžios dėka Lietuvos tarybai buvo palengvintas kelias į demokratine konstitucinę tvarką.

Kai ištisus metus laukus, Lietuvos taryba pagaliau gavo teisę sudaryti savo vyriausybę, tuojau 1918 lapkričio 2 Uracho išrinkimas karaliūm buvo atšauktas. Karaliaus Mindaugo II neturėjo būti! Taip Mindaugas I, kuris kaip Livonijos ordino sąjungininkas 1251 apsikrikštijo ir iš popiežiaus Inocento IV gavo karaliaus karūną, buvo pirmas ir paskutinis vainikuotas Lietuvos karalius, nes joks vėlesnis iš didžiųjų kunigaikščių formaliu karaliaus karūnos negavo.

PARLAMENTINĖ VISAGALYBĖ IR JOS VAISIAI

Tokioje atmosferoje, kada va-

karų Europoje buvo didžiai garbinami demokratijos principai, Lietuvoje (tas pat tiko Estijai bei Latvijai) galėjo išaugti visiškai demokratine forma, kurioje pvz. parlamento išrinkto prezidento pareigos Lietuvoje (ir Latvijoje) buvo iki didžiausio laipsnio apribotos, o Estijoje nuo tarpu nuo prezidento institucijos visai atsisakyta.

Formalios demokratijos radikalus reiškinys visose trijose Baltijos respublikose buvo didelis partinis susiskaldymas. Lietuvoje 1920 į steigiamąjį seimą buvo 21 sąrašas, nors tebuvo tik 9 didžiosios partijos.

Tokiom aplinkybėm pasirodė tiesiog neįmanoma sudaryti stabilų vyriausybę ir įvykdyti plataus masto vyriausybės programą. Net ir savivaldybiniai organai Lietuvoje — taip pat abiejose šiaurės kaimynuose — buvo sudaromi gryniosios demokratijos principais. Čia pasireiškėdavo skirtingi partiniai interesai kaip ir valdžios parlamentinė.

Labai pažymėtina, kad beveik visose pokario respublikose (po 1918) demokratinis principas buvo vykdomas nuosekliai taip, kad tautos valia reikėsi per jos parlamentinius atstovus, kuriem buvo perleistas visos teisės.

Rusifikacija Latvijoje

Kaip jau skelbta, 17 Latvijos senųjų komunistų raštų kreipėsi į komunistų partijų vadovybes Vakarų kraštuose — Rumunijoje, Jugoslavijoje, Prancūzijoje, Austrijoje, Italijoje ir kitur. Rašte skundžiamasi, kad leninizmas Latvijoje (ir kituose Baltijos kraštuose) virėdavo rusiškojo šovinizmo priedanga, kad prievartinė gyvenimo asimiliacija Sovietų Rusijos komunistų partijos laikoma vienu svarbiausių uždavinių.

1953 m. nutarimas. Buvęs Latvijos komunistų partijos pirmasis sekretorius bei Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komiteto narys Janis Kalnberzinš 1953 birželio 22 priminė Sovietų Sąjungos komunistų partijos c.k. prezidiumo tų metų birželio 12 nutarimą, kuriuo buvo pasisakyta prieš tautinės politikos išskaidymą tautinėse sovietų respublikose, nurodyta,

PARLAMENTARIZMO SUTEMOS IR PERVERSMAI

Po eilės metų europinės tautos su savo radikaliai demokratiniams principais ėmė jausti mažiau ar daugiau nusivylimą, parlamentarizmo sutemas. Jos prasidėjo nuo Lenkijos su valdžios paėmimu į Pilsudskio rankas 1926 gegužės 12.

Iš visų pokario valstybių demokratine tvarka galėjo išsilaikyti tik Suomijoje ir Čekoslovakijoje. Daugely kitų pokario respublikų išsilaikinusios tautos negalėjo suvirstinti saldių radikalios demokratijos vaisių. Čia vėl bendrame kely buvo visos trys Baltijos respublikos, susietos bendro likimo saitais — ir jos par force atsisakė nuo didžiosios demokratijos.

Lietuva buvo pirmoji savo hiperdemokratinio režimo aukka; ji jau 1926 gruodžio 17 d., vadinas, šeštais metais nuo steigiamosios seimo sušaukimo, karinio perversmo dėka perėjo į valdymą vienos partijos, mažos grupės, vadinamų tautininkų su valstybės prezidentu Smetona, kuris vėliau buvo pavadintas Tautos vadu.

Klausimo, ar lietuviai karininkai savo gruodžio perversmu (1926) kopijavo Lenkijos jauno garbėtroškos pulkininko perversmą, vykdytą prieš pusmetį, aš čia nesiimsiu svarstyti.

Ir kitose dviejose Baltijos valstybėse negalėjo išsilaikyti visiškai demokratija. Bendra ir būdinga visiems trim baltiečių perversmams, kad lemiamą rolę juose suvaidino kariuomenė. (Toliau — lyginami trijų respublikų tiek autoritetinio, tiek demokratinio režimų laimėjimai).

Kolonizacija vykdoma visu smarkumu

Tie 17 komunistų pripažino, kad minėtas 1953 m. nutarimas dėl pažeidimų buvęs vieningas po Lenino mirties.

Ar to nutarimo laikytasi? Tik laikinai, nes paskui visu smarkumu pradėtas vykdyti krašto rusinimas. Pirmuoju uždaviniu buvo kuo daugiau į Latviją (bei kitas Baltijos respublikas) perkelti rusų, gudų, ukrainiečių.

Maskviniai "oberkomisarai" žiūrėjo, kad visos raktinės vietos partijoj bei valdžioj atitektų atvykėliam rusam. Jiems buvo ir tebėra teikiamos įvairios lengvatų (pvz. butus paskiriam). Toliau pasakojama, kaip Latvijos ūkis šliejamas prie Maskvos ūkio, steigiamos sąjunginės reikšmės įmonės, gabenami

Kolonizacija vykdoma visu smarkumu

Tie 17 komunistų pripažino, kad minėtas 1953 m. nutarimas dėl pažeidimų buvęs vieningas po Lenino mirties.

Ar to nutarimo laikytasi? Tik laikinai, nes paskui visu smarkumu pradėtas vykdyti krašto rusinimas. Pirmuoju uždaviniu buvo kuo daugiau į Latviją (bei kitas Baltijos respublikas) perkelti rusų, gudų, ukrainiečių.

Maskviniai "oberkomisarai" žiūrėjo, kad visos raktinės vietos partijoj bei valdžioj atitektų atvykėliam rusam. Jiems buvo ir tebėra teikiamos įvairios lengvatų (pvz. butus paskiriam).

Toliau pasakojama, kaip Latvijos ūkis šliejamas prie Maskvos ūkio, steigiamos sąjunginės reikšmės įmonės, gabenami

(nukelta į 6 psl.)

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. bismo mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gauste iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — Lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laido tuves. Koplyčios partipinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves, Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermenimis dyka. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienomis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami pokalduvinių pletis. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieš namą kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dada ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektotojai ir statytojai. 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AP 7-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002 AL 4-3319. Vilnonės medžiagos įsų artimiesiems—importuotos ir vietinės Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maištos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. bangomis; Direktoriaus dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radio stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07078.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles: šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19128: PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754

HARTFORDO LIETUVIŲ TEVYNĖS GARSŲ radio valandėle nauju laikui WKSS-FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc, pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96,5 mc. Klubo valdybos pir. Fr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 825-3779.

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA
VYTIS**

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LEKTUVAI	INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais)
VIESBUČIAI	GRUPĖMS
LAIVAI (Cruises)	JAUNIMUI
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas	SEIMOMS

Vysk. A. Deksnys Vasario 16 minėjimo proga, Putnam, Conn., aplanko prel. P. Juro Alkos muziejų. Iš k.: DR. Antanas Kučas, prel. Pranciškus Juras, P. A., vysk. Antanas Deksnys, kun. prof. Stasys Yla, prel. dr. Vytautas Balčiūnas.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožiora. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Gal būt, tai virs tradicija

Gal būt, ir susidarys graži tradicija, susijusi su Vasario Šešioliktąja. Dvejoje tradicijoje: viena, apžvelgti ir pasverti įvykių bei darbus, kurie per nutekėjusius metus turėjo reikšmės Lietuvos bei lietuvių reikalui; antra, Vasario Šešioliktąją sutikti ypatingu savo apylinkės, savo organizacinio vieneto darbu.

Tokios tradicijos ženklų rodo, ir visuomenė, jei ji yra subrendusi, negali jų nepastebėti kaip šviesių ženklų.

-o-

1. Kun. Albertas Kontautas, Lietuvių Kunigų Vienybės pirmininkas, prieš Vasario Šešioliktąją įteikė rezoliuciją arkivyskupijos kunigų senato komiteiui prieš tikėjimo persekiojimą Lietuvoje.

Jo tikslas — gauti rezoliucijai pritarimą visos Amerikos kunigų federacijos centre. O tada rezoliucija pasklistų gausioje katalikų spaudoje, būtų įteikta J. Tautom, pačiam Sovietų ambasadoriui.

Tai būtų naujas stiprus pasibeldimas į pasaulio opiniją.

2. Kun. Pr. A. Raugas, Brooklyn Apiešimo parapijos klebonas, vasario mėn. pasirūpino, kad apie jo parapiją parašytų ir iliustruotų vietinis The Tablet laikraštis beveik pusę puslapio. Nors laikraštis ta proga savo antrašte kalbėjo, kad Amerikos "puodas tebeverda", tačiau pasikalbėjime su korespondentu klebonas kaip tik išsklė reikalingą etninį charakterį.

Kai klebonas tarė savo žodį, jis dažnai randa palankaus atgarsio vyskupo kūrijoje. Randa ne tik tokiam Brooklyn, kur vyskupas Mugavero yra pasižymėjęs savo palankiu rūpesčiu tikinčiųjų etniniam reikalui. Klebonų panašūs balsai ras pagaliau atgarsio ir tokiose vys-

kupijose, kur etninės grupės vaikai tebeverčiami virti anglosaksiškame puode.

Lietuvių klebonų šimtinė. Tai didelė jėga, kai ji veikia.

3. Kun. Kęstutis Žemaitis iniciatyva, Clevelande prieš porą metų susikūrė sąjūdis "Jaunimo žygis už tikėjimo laisvę". Pasitaikė taip, kad šį vasarį viename susirinkime to sąjūdžio jaunieji vadovai informavo, kiek jie prirašė laišku ryšium su kun. Šeškevičiaus byla; informavo apie renkama dokumentaciją ir anketą pačių lietuvių religinei padėčiai iliustruoti.

Tai yra tiesioginė talka veiksniam ir Kunigų Vienybei. Ji ypačiai žymėtina dėl to, kad jaunimas įsitraukė į pozityvų darbą, nesitenkindamas negatyvia kritika vyresniesiems.

4. JAV LB Vasario Šešioliktąją žymėjo savo leidinį "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania. A Report for 1971". Baltiečių klausimas J. Tautose 1971, Kudirkos byla, kunigų bylos, Lietuvos intelektualų protestas tarptautiniam psichiatrų kongresui, Bražinskų, Simokaičių, prof. Kazlausko istorijos. Vis tai dokumentuota, mokslinių metodų paruošta ir, pažymėtina, elegantiška išore parodyta.

5. New Yorke jau kelinti metai su Vasario 16 minėjimu susietos metinės įvykių ir veikijų apžvalgos (Darbininko iniciatyva) ir dailės parodos (LB apygardos iniciatyva).

Tai primena ne tik 1918 metus. Tai pažadina iniciatyvą — kūrėjų kurti, visuomenės — ta kūrėjų domėtis.

-o-

Tai ženklai naujo laiko, kuriame konkretūs darbai atsveria atsišaukimų žodžius; pozityvūs darbai atsveria atšiaurią kritiką dirbantiems.

VILTIS LAIMĖTI LAISVĘ YRA GYVA IR TIKRA

J. Kajecko, Lietuvos atstovo, žodis, pasakytas 1972 m. vasario 13 d. surengtame Lietuvių-Amerikiečių Dr. J. Washington Vasario 16 Dienos minėjime, Washington viešbutyje.

Susirinkime paminėti 54-tą Vasario 16 dienos sukaktį. Ji skirta Lietuvos nepriklausomybės atstatymui paminėti.

Lietuvai keliantis, Lietuvos Taryba iškilmingai deklaravo, kad tauta "atstatanti nepriklausomą demokratiniams pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę so sostine Vilniuje..."

Per aukas ir pasišventimą Lietuva prisikėlė, nors to meto ribos Lietuvos nepatenkino. Steigiamasis Seimas 1920 metais gegužės 15 dieną patvirtino Lietuvos Tarybos 1918 m. Vasario 16 nutarimą.

Antrojo pasaulinio karo išvakarėse įvyko Hitlerio-Stalino sąmokslas, o po jo Lietuvos okupacija. Sovietinis režimas Lietuvoje įvestas Raudonosios Armijos dėka. Jokie Sovietų argumentai to fakto paneigti negali. Antrojo pasaulinio karo padariniai lig šiol nesutvarkyti.

Pasikeitę jėgų persvara, buvusi po II-ojo pasaulinio karo paliaubų. Vietoje dviejų galybių, kurios dominavo pasaulio problemų sprendimą, iškilio kitos galybės: apsiėjungė Vakarų Europa, iškilio Kinija ir Japonija. Europos saugumo konferencijos projektas reiškia naują Sovietų Sąjungos bandymą, siekiantį patvirtinti pavergtųjų Europos tautų dabartinį status quo.

Šiomet, liepos 28 dieną sukaks lygiai 50 metų, kai JAV Vyriausybė suteikė Lietuvai de jure pripažinimą. Mes su padėka bei pagarba JAV-bėms gerime, kad tas pripažinimas tebe tęsiasi.

Nežiūrint susirūpinimo tarptautine padėtimi, tas faktas mus stiprina ir paguodžia. Turimomis žiniomis, pavergtoje Lietuvoje dažnai reikiama protestai Kremlui. Lietuviai protestuoja Kremlui prieš kunigų nuteisimą, prieš religijos persekiojimą ir prieš lietuvių internavimą psichiatrinėse ligoninėse. Panašūs reiškiniai vyksta ir kitose Sovietų Sąjungos valdomose vietovėse.

JAV-bių spaudoje plačiai nuskambėjo heroiki Simo Kudirkos žodžiai, pasakyti jo bylos metu teisme Vilniuje — "Aš prašau, kad Sovietų Sąjunga mano kraštui, Lietuvai, grąžin-

tų nepriklausomybę." Tai galimas priminimas mums, esantiems Vakarų pasaulyje, ar mes pakankamai veikiame mūsų tautiečių labui ir mūsų krašto, esančio militarinėje okupacijos, atžvilgiu. (...)

Vasario 16 dienos minėjimo proga mes sustiprėjome savo ryžte — be atvangos dirbti, kad lietuvių tauta atgautų laisvę ir nepriklausomybę. Mes ryžtamės ieškoti kelių, kaip veikti, kad pavergtųjų likimas pagerėtų. Mes ypač siekiame, kad Lietuvos klausimas ir byla tarptautinėje plotmėje būtų gyva ir kad pasaulio sąžinei būtų primenama, jog Sovietų Sąjungoje daroma visos, kad visos tautos būtų surusintos ir kad ten ne-

THE SECRETARY OF STATE
WASHINGTON

February 15, 1972

Dear Mr. Kajeckas:

It is my great pleasure to extend to you and to the Lithuanian people the greetings and best wishes of the Government and people of the United States on the occasion of the Fifty-fourth anniversary of Lithuanian independence.

By their persevering and courageous struggle, the Lithuanian people maintained and enhanced their national culture and identity until that struggle reached its goal of an independent national existence in 1918. Foreign intervention ended that independence after a tragically short period but the Lithuanian people continue to aspire to freedom and national self-determination.

The United States Government continues to understand and sympathize with the aspiration for self-determination of the Lithuanian people.

Sincerely,

William P. Rogers

Mr. Joseph Kajeckas,
Charge d'Affaires of Lithuania,
2622 Sixteenth Street, N. W.,
Washington, D. C.

silaikoma Žmogaus teisių deklaracijos, kuri Sovietų Sąjungoje yra galioje.

Apsišarvavę kantrybe ir tvirtu tikėjimu į šviesesnę Lietuvę

vos ateitį, mes ryžtamės veikti be atvangos, žinodami, kad kar-tais mūsų veikla dėl Lietuvos gali užtrukti ilgus, ilgus metus, bet viltis laimėti Lietuvai laisvę gyva ir tikra.

Koks Simokaičių likimas?

Sovietų Rusijos pogrindžio spaudos duomenimis (Paskutinių įvykių kronika, nr. 18), 1971 sausio 14 teismo nuosprendžiu Vytautas Simokaitis, mėginęs sovietų lėktuvą iš Lietuvos nukreipti į Švediją, buvęs nubaustas sunkiausiu bausme — sušaudymu. Jis ilgesnį laiką buvęs laikomas Lukiškių kalėjime Vilniuje, mirtininkų kame-roje.

Laisvajame pasaulyje pasklidus protestams dėl mirties nuosprendžio bausmės, sovietai paskelbė, jog mirties bausmė Simokaičiui buvusi pakeista ka-lėjimu iki gyvos galvos. Be to, skelbta, jog Sovietų Sąjungos prokurorui pareikalavus, Simokaičio byla buvusi persiųsta į Maskvą. Jo žmona Gražina

(nukelta į 5 psl.)

JUOZAS
ERETAS

TARNYBOJE LIETUVAI

27

ŠALIA KITŲ PLUNKSNŲ

To meto Lietuvos žurnalistikoje dar gyvai reikšėsi ir ankstesnės kartos plunksnos autoritetai: A. Jakšas-Dambrauskas, J. Vaižgantas-Tumas, A. Smetona. Tos pačios kartos kaip Eretas Lietuvos žurnalistikoje buvo sau vardą pelnęs kun. dr. J. Purickis-Vygandas (įtraukęs dr. J. Eretą į Lietuvių informacijos biurą Šveicarijoje).

Visi šie žurnalistikos meistrai buvo kitoki kaip Eretas. Jų žurnalistika buvo daugiau intelektualinė. Artimesnė Eretui būtų Vaižganto vaizdinė emocinė forma. O gal artimiausia J. Ereto formai savo ironijos, egzaltacijos padozu — 19 šimtmečio publicisto Vinco Kudirkos. Abudu buvo linkę ir į hiperboles. Dr. J. Gimišas net pastebėjo, kalbėdamas apie prof. Pr. Kuraičio vaizdą J. Ereto parašyme: "gal įspūdingesniai Kuraičio vaizdai sukurti, prof. J. Eretas nejuokiomis ir tą vaizdą supynė tiesą ir netiesą" (Aidai 1970 Nr. 4, 175 p.).

Suprantama, anie ankstesnieji plunksnos "mohikainai" dar neturėjo tokios žurnalistinės kultūros, kokia atė-

jo paskesnėje kartoje su dr. J. Ereto plunksna. Bet ir šioje kartoje Lietuvoje jis dar buvo vienintelis toks.

Dr. Jono Griniaus vertinimu: "Lietuvoje Juozas Eretas buvo aukštojo žurnalizmo mokytojas ir pavyzdys. Jo straipsnių rinkinys "Strategija ties Madridu" ilgai liudys apie tai, tartum vainikuodamas ankstesnius žurnalistinius darbus. Savo pastangas išauginti Lietuvai aukštą kvalifikuotą žurnalistų Juozas Eretas taip pat ne kartą jungė su darbu Lietuvos universitete. Jo skaitomas epizodinis žurnalistikos kursas ir jo vedamas žurnalistikos seminaras Teologijos-filosofijos fakulteto filosofijos skyriaus turėjo kažin kokią paralelę su B. Sruogos teatro seminaru. Tačiau kai B. Sruogos seminaras niekada neturėjo priešu, J. Ereto seminaras susilaukė priekaištų iš valdančiųjų sluoksnių pusės" ("Draugas" 1966.XI.26).

Su apžvelgtuoju rašiniu prof. Ereto kova dėl kultūrinės pažangos Lietuvoje, toje pozicijoje "tarp Rytų ir Vakarų", baigėsi. Sovietų karinė jėga pastūmėjo Rytų pozicijas toli į Vakarus. Žinia, kas tada nutiko Lietuvos žmonėms. Ypačiai tiems, kurie buvo Vakarų krikščioniškosios kultūros avangardai. Tada ir prof. J. Eretas buvo antras kartus atleistas iš universiteto — 1940 Teologijos-filosofijos fakultetą uždarius. Būtų neišvengęs daugelio kitų fakulteto narių likimo, jei nebūtų paskutinę akimirką iš "pozicijų" atsitraukęs į kitas ir pačiai kovai patogesnes.

TREMTIES TRILOGIJA

Grįžęs 1941 metų antroje pusėje į Šveicariją, prof. J. Eretas turėjo pradėti naują gyvenimo tarpinį. Pradėti gyvenimą iš naujo — Friburgo universiteto kancleris, Bazelio vienos gimnazijos mokytojas, karininkas, paskaitininkas, plunksnos darbininkas, pagaliau 1962 pensininkas.

Visose tose pareigose jis turėjo jaustis esąs taip pat tremtinys. Su labai panašiom problemom, kaip tie, kurie buvo Vokietijos lageruose ar paskiau išemigravę. Tačiau šis tremtinys buvo iš tų, kurie nenuskendo naujo gyvenimo apatijoje, nepažino kapituliacijos, neprarado kovos ir kūrybos dvasios.

Kovą ir kūrybą jis tęsė iš naujos pozicijos, kurioje jis turėjo pasijusti esąs dabar tarp dviejų tėvynių. Abiem

atidavė savo duklę. Lietuvai betgi didesnę, sprendžiant iš jo plunksnos darbų.

Prof. Ereto plunksna dabar buvo skirta laisvėje atsidūrusiems lietuviams. Jiem taikyta jo paskaitų-rašinių trilogija ("Tremtis — prakeikimas ar uždavinys?" 1964, "Tremties lietuvis idėjų sukūrė" 1965, "Mažosios valstybės ir tautos" 1966). Joje įprasminama tremtis. Ne kentėjimu, kaip kitados darė lenkų romantikai egzilai, bet kūryba, kova, atliekant tai, ko negali likusieji tėvynėje.

Pasmės iškėlimas, paskatinimas uždavinį atlikti, pdrąsinimas, išpėjimas nuo pagundų Vakaruose, nuo iliuzijų ir nusivylimų yra pagrindinė šio laikotarpio rašinių kryptis, kaip tai iliustruoja paskiros sentencijos:

"Tremtis visuomet skausminga, bet ji nereiskia politinio, kūrybinio ar moralinio emigrantų žlugimo" (15 p.).

"Ar tik ne pati Apvaizda ją (tremtį) sudarė, skirdama jai svetur tą darbą, kurio Lietuvoje pasilikę negali dirbti?" (13 p.) ... "Mūsų emigrantinė buitis tad nėra prakeikimas, o Apvaizdos parodymu mums skirta užduotis" (16 p.). "Mūsų tad uždavinys mąstyti už idėjiškai supančiotus tautiečius" (4 p.).

Rodydamas uždavinį kurti — rašo:

"Kurti visuomet reiskia kovoti: kovoti už savo vizijas, užsimojimus, kovoti už įkūnijimą, įforminimą viso to; kovoti ir už įvertinimą, pripažinimą mūsų darbų. Kova seka bet kurį kūrėją, veikėją kaip jo šešėlis, ir pasisekimas bus tik tų pusėje, kurie ryžtasi. Kova visuomet bus būtina auka" (14 p.).

"Emigrantai, kurie dabar nekūrybiški, tikriausiai ir Lietuvoje niekuo nebūtų pasižymėję" (15 p.). "Tikras kūrėjas savo jėgų svorį jaučia savyje ir dėl to kūrybiškas yra net toli nuo savųjų. Jam Lietuva yra ten, kur jis pats yra" (12 p.).

Įspėja:

Mes neturime teisės užsidaryti privatiname savo klate ir pasitenkinti asmeniškų tikslų siekimu, apsiribojančiu dažnai tik gerbūvio užtikrinimu bei patogumų ieškojimu" (13 p.).

(Bus daugiau)

Visa Lietuva laidojo dr. Joną Basanavičių prieš 45 metus Vilniuje

1971 lapkričio 23 lietuviški spauda atžymėjo dr. Jono Basanavičiaus gimimo 120 metų sukaktį.

Jis buvo pirmojo lietuviško laikraščio, Aušros, steigėjas ir redaktorius, tautinio atgimimo pranašas, Vasario 16 Akto pirmasis signataras, Lietuvos Mokslo Draugijos steigėjas ir ilgametis jos pirmininkas, amžinosios lietuvių sostinės Vilniaus šventų teisių saugotojas, tautotyrininkas, tautosakos rinkėjas ir skelbėjas, daugelio knygų autorius ir t.t., už savo nuopelnus lietuvių tautai pavadintas tautos patriarchu.

1926 lapkričio 23 dr. J. Basanavičius šventė 75 metų amžiaus sukaktį. Lenkų okupuotame Vilniuje, Kaune ir kituose Lietuvos miestuose bei miesteliuose sukaktis buvo iškilmingai paminėta. Lietuviai ją minėjo ir Amerikoje, taip pat ir kituose kraštuose. Visą lietuvišką spaudą buvo pilna dr. J. Basanavičiaus darbų ir veiklos aprašymų. Respublikos prezidentas dr. Kazys Grinius, jį pagerbdamas, specialiu potvarkiu įsakė karo ligoninę vadinti jo vardu.

Dr. J. Basanavičius anuo metu buvo sveikas, pilnas energijos, žvalus ir nesiskundė jokiais negalavimais. Atrodė, jog jis dar ilgesnį laiką bus mūsų tarpe.

1927 vasario 5 Lietuvos Mokslo Draugijos patalpose jis rinko medžiagą savo rašomajai naujai knygai. Stovėdamas ant kėdės, slystelėjo ir krito ant grindų, skaudžiai sutrenkdamas šoną.

Vasario 7 dr. J. Basanavičius buvo paguldytas į Lietuvos ligoninę. Visą laiką ligonis jautėsi gerai. Atrodė, kad palengva pasveiks.

Vasario 16, po vienuolikos dienų nuo susitraukimo, dr. J. Basanavičius ėmė silpnėti ir skystis dideliais skausmais šone. Tuojau pat buvo suauktas gydytojų pasitarimas. Būdamas pilnoje sąmonėje, ligonis pareiškė paskutinę savo valią. Kartu tuo pat metu pasidžiaugė, kad kitais metais Lietuva švesianti 10 nepriklausomybės metų. Sakėsi labai norįs tos sukakties sulaukti. Kunigas Visakanta išklauė išpažinties ir suteikė jam paskutinį patepimą. Apie 6 val. vakaro ligonis ėmė silpnėti ir po 50 minučių, ištaręs „man silpna“, mirė.

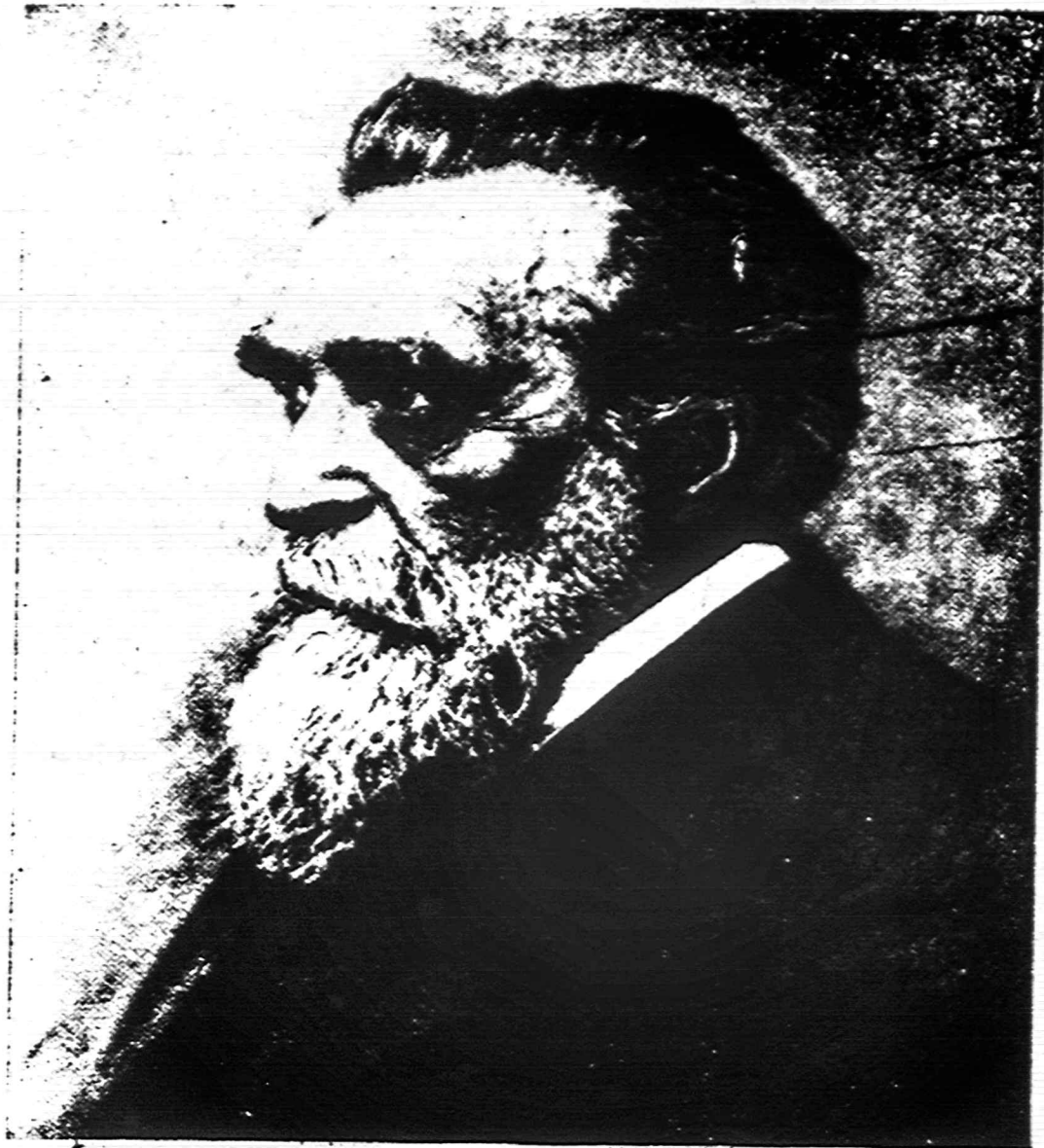
Zinia apie mirtį

Tuo pat metu Vilniaus lietuvių, susirinkę į Pirklių klubą, minėdami devynerių metų nepriklausomybės sukaktį, sustoję giedoti tautos himną. Baigus himną giedoti, turėjo prasižeminti meninė dalis. Tačiau staiga į sceną išėjo dr. D. Alseika, laikinojo Vilniaus lietuvių komiteto pirmininkas, ir pranešė liūdną žinią: mirė dr. J. Basanavičius. Tuojau visa salė sustojo jo pagerbti. Ir tyliai tyliai išsiskirstė. Minėjimas buvo nutrauktas.

Vasario 17 per Daugpilį žinia apie dr. J. Basanavičiaus mirtį buvo perduota į Kauną. Ministerių kabinetas susirinko nepaprastam posėdžiui. Buvo nutarta paskelbti lietuvių tautai penkių dienų gedulą. Karininkai, valdininkai ir jų šeimos, studentai ir moksleiviai užsidėjo gedulo ženklus. Dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninė paskelbė gedulą visam mėnesiui. Kan. J. Tumas-Vaižgantas per radiją kalbėjo apie jo didelius nuopelnus atstatant laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Vasario 20 Lietuvos ligoninės salėje karstas su dr. J. Basanavičiaus palaikais buvo išstatytas visuomenei. Palaikai buvo perjuosti plačiu trispalviu kaspinu. Prie karsto stovėjo skautų garbės sargyba su vėliava, perrišta gedulo kaspinu.

Vasario 20 iš Kauno, laikinosios sostinės, į laido tuves atvyko Lietuvos vyriausybės ir lietuvių tautos delegacija. Ją sudarė Lietuvos universiteto rektorius prof. M. Biržiška, Kauno

Dr. Jonas Basanavičius

miesto burmistras Jonas Vileišis, kan. J. Tumas-Vaižgantas, prof. A. Janulaitis, prof. Z. Žemaitis, seimo atstovai dr. K. Jokantas, St. Kairys, Edv. Turauskas, studentų atstovybės pirmininkas stud. I. Čibiras, dr. J. Basanavičiaus brolio Vinco dukterė I. Sereikienė, Kauno operos solistai Vl. Grigaitienė ir Ant. Sodeika.

Vasario 20 karstas su dr. J. Basanavičiaus palaikais iškilmingai palydėtas į katedrą. Priekyje buvo nešami vainikai, ėjo choras, skautų sargyba su gedulo vėliava, kunigai, giminės ir lietuvių tautos delegacija su vilniečių lietuvių atstovais, po jų gausi vilniečių minia. Skautai, pirmą kartą viešai pasirodę, uniformuoti, su žibintais rankose, tvarkė eiseną. Karstas katedroj skendo vainikuose.

Gedulingos pamaldos

Vasario 21 Vilniuje buvo šalta diena: 23 laipsniai C šalčio. Tą dieną katedroj buvo aukojamos iškilmingos gedulingos mišios, kurių metu giedojo solistai Vl. Grigaitienė ir Ant. Sodeika. Kartu pakaitomis giedojo Vilniaus mokinių choras. Kun. prof. P. Kraujalis pasakė pamokslą lietuviškai ir lenkiškai apie dr. J. Basanavičiaus asmenį ir jo didelius darbus.

Kauno katedroj mišias aukojė arkivyskupas metropolitas J. Skvireckas, o pamokslą pasakė prel. J. Mačiulis-Maironis, tautinio atgimimo dainius. Pamaldose dalyvavo prezidentas, ministrai, seimo nariai, aukšti karininkai, diplomatai ir visuomenė. Po pamaldų buvo iškilminga eiseną: visi žygiavo į Karo muziejų. Čia trumpą žodį tarė karo kapelionas kun. A. Sabaliauskas. Respublikos prezidentas padėjo vainiką prie dr. J. Basanavičiaus paminklo.

Seimas tą dieną turėjo iškilmingą posėdį dr. J. Basanavičiui pagerbti. Kalbėjo seimo pirmininkas Al. Stulginskis. Seimo nariai aktyviai dalyvavo pamaldose, eisenoje ir iškilmėse prie Karo muziejaus.

Kauno radijo stotis be pertraukos transliavo minėjimus, pamaldas ir eisenas visai Lietuvai, liūdinčiai savo didvyrio dr. J. Basanavičiaus.

Laidotuvių eiseną

Vasario 21 laidotuvių eiseną pajudėjo iš Vilniaus katedros Rasų kapinių link. Priekyje kryžius su vėliavomis, per 70

vainikų, orkestras, kunigai ir mokyklos. Keturi kauniečiai ir keturi vilniečiai pasikeisdami nešė karstą. Iš abiejų pusių buvo skautų sargyba su žibintais. Paskui karstą ėjo giminės ir tūkstantinė minia. Gatvėje eiseną nusiaubė per kilometrą. Be to, gatvėse ant šaligatvių iš abiejų pusių stovėjo minios žmonių.

Dalyviai iš Rygos laidotuvių iškilmes nufilmavo. Vėliau filmas buvo rodomas visuose

rė ir Vilniaus skautų vadų skautininkas Pr. Žižmaras, vėliau Sibiro kankinys. Vilniaus studentų vardu kalbėjo studentas Rapolas Mackevičius. Kan. J. Tumas-Vaižgantas atsisveikino Amerikos lietuvių vardu.

Ant kapo sudėta per 70 vainikų; jų tarpe 25 nuo Vilniaus lietuviškų organizacijų, 20 iš nepriklausomos Lietuvos vyriausybės ir mokslo įstaigų, 5 nuo Amerikos lietuvių organizacijų.

Iškilmingos akademijos

Vasario 21 Apollo salėje akademiją suruošė Lietuvos Mokslo Draugija, kurią velionis įsteigė ir kuriai visą likusį gyvenimą vadovavo. Kalbėtojai kėlė dr. J. Basanavičiaus didelius nuopelnus lietuvių tautai. Poetai ir rašytojai skaitė jam skirtą savo kūrybą. Kauno operos solistai Vl. Grigaitienė ir A. Sodeika sudainavo kelias dainas, pritaikytas dienos nuotaikai. Mokytojo A. Krutulio choras sudainavo kelias dainas, ėmė giedoti giesmę „Lietuviai esame mes gimę“. Visa salė sustojo ir kartu griusmingai giedojo tą giesmę. Vos ją baigus, visa salė iškilmingai ir didingai sugiedojo lietuvių tautos himną.

Kauno valstybės teatre buvo iškilminga akademija, kurios metu kalbėjo saimo vicepirmininkas kun. M. Krupavičius. Be to, visur salėse ir mokyklose buvo minėjimai.

Pašto valdyba išleido pašto ženklus su dr. J. Basanavičiaus portretu juoduose rėmiuose. Portreto autorius — dailininkas A. Varnas.

1929 vasario 16 Rasų kapinėse ant dr. J. Basanavičiaus kapo buvo pastatytas paminklas. Po šventinio apeigų visi dalyviai sugiedojo lietuvių tautos himną. Lenkų okupacinė valdžia už himno giedojimą grasino nubauti K. Stašį, laikinojo Vilniaus lietuvių komiteto pirmininką.

-o-

Dr. J. Basanavičius mirė ir buvo palaidotas amžinoje Lietuvos sostinėje, kurią jis nepaprastai mylėjo. Mirė devintaisias nepriklausomybės metais, Lietuvai švenčiant Vasario Šešioliktąjį, tuo visai sutapdamas su lietuvių tauta.

Dr. J. Basanavičiaus žmona Gabrielė Molytė, čekė, mirė 1889 vasario 16 Bulgarijoje, kur jis vertėsi medicinos praktika.

V. Prigintas

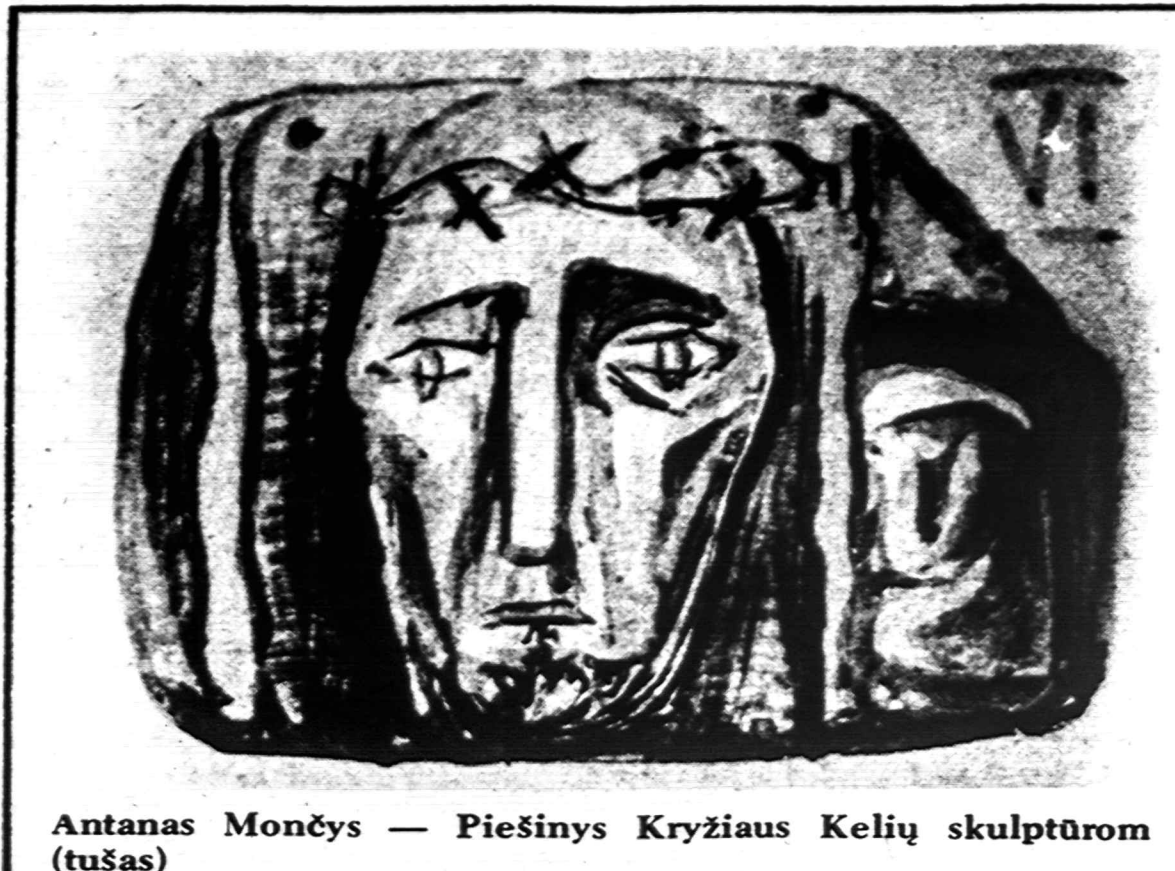
MINĖJIMAS CLEVELANDE

Bendrąjį Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą vasario 13, sekmadienį, nauj. liet. parapijos salėje surengė Altos skyrius, kurio valdybai pirmininkauja inž. A. Pautienis. Pirmojoje dalyje po atidarymo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai, giesmė „Marija Marija“ pagerbti už Lietuvą žuvusieji bei mirusieji (atliko muz. A. Mikulskio diriguojamas Čiurlionio ansamblis su kanklių orkestru ir R. Babicko pianino palyda), kalbėjo Cuyahogos aps. komisinerius Frank R. Pokorny ir inž. Jonas Jurkūnas iš Chicago. Išklausyti sveikinimai, pristatyti svečiai kitataučiai, perskaitytos valdžios įstaigų proklamacijos, priimta rezoliucija. Viskas išsitemko valandos ribose, ir tai reikia laikyti laimėjimu.

Atskiro dėmesio nusipelnė abu kalbėtojai. Amerikietis Pokorny kalbėjo dalykiškai, rimtai, neilgai. Ypačiai gero žodžio vertas Jurkūnas. Jam rūpėjo parodyti tautinius mūsų rūpesčius bei problemas, ir tai jam pasisekė padaryti. Pabrėždamas, kad mūsų „politika“ turėtų krypti į lietuvių išlaikymą ir mūsų pačių išlikimo pastangas, konkrečiai bei įtikinamai paspyzdžiais iliustravo skurdžią lietuviškos knygos, lietuviškos mūsų švietimo, lietuviškos mūsų ateities padėtį. Kartkartėmis viešai pasiraginam vengti tarpusavio bamių, bet užsimiršę su savo barniais

nueinam į jaunimo tarpą, jį atstumiam ir prarandam. Nuolat barami dirbantieji dėl jų „darymų“ klaidų, bet ar barantieji be jų? Yra šviesių apraishų, pvz. 1971 įvykusi dainų šventė rodė choristų skaičiaus padidėjimą ir kt. Jurkūno likiminiais mūsų rūpesčiai atauga kalba iš tikrųjų vertė klausytojus pamąstyti, o išvengdamas „tarpusavio sąskaitų suvedinėjimo“, jis sukūrė atmosferą, kurios Nepriklausomybės šventei kaip tik ir reikia.

Meninę minėjimo dalį atliko Čiurlionio ansamblis, pasiskirstęs mišriu, moterų bei vyrų choras, duodamas penkis dainas, kai kurias specialiai išmokę, pvz. Vydūno-Karl Janz „Senovės atsiminimą“ ir St. Šimkaus „Karžygius“ (savonorių maršą). Taip pat buvo duota Bernardo Brazdžionio poemos „Vaidila Valiūnas“ akademinė inscenizacija, kurią atliko aktorai Z. Peckus, Ig. Gatautis, Viol. Žilionytė ir Vl. Plečkaitis, kanklininkės solistės D. Bankaitytė, R. ir L. Snieckutės, D. Wolsh, D. Januškytė, Čiurlionio ansamblis su kanklių orkestru, dirigentas-komp. Alf. Mikulskis, kanklių orkestro vad. Ona Mikulskienė, chormeisteris Rytas Babickas ir režisierius Zigmas Peckus. Jūsų korespondentas nemoka meninės dalies vertinti atliktomis atžvilgiu, tad tenkinasi klausytojų pastabomis. Poema truko 35 minutes, ir jos patrio-

Antanas Mončys — Piešinys Kryžiaus Kelių skulptūrom (tušas)

Gavėninės mintys

T. LEONARDAS ANDRIEKUS, O.F.M.

DIDYSIS NERIMAS

Tokiu vardu 1961 m. išėjo kun. Prano Gaidos knyga, kuriai dėl temos aktualumo ir autoriaus įžvalgumo tenka žymia vieta mūsų religinėje raštijoje. Knygoje iškeliama žmogus, ieškąs Dievo, atskleidžiant jo kelius ir kryžkeles.

Nežinia, ar lietuviškos knygos krizėje autoriaus mintys pasiekė tuos mūsų brolius bei seseris, kurie vargsta, ieškodami Dievo.

Knyga „Didysis nerimas“ galėtų jiems daug padėti, nes joje analizuojama skaudžiausia žmogaus drama žemėje.

Skandžiausia ji laikytina todėl, jog žmogus dažnai per daug reikalauja iš Dievo, kad jį ištiktų, o Dievas patylo apeina tuos reikalavimus.

Argumentai visatoje, Apreiškimo faktai ir asmeninio gyvenimo nuostabūs vingiai kartais mums nieko nebesako.

Ne vienas žmogus, kaip anie Evangelijos netikėliai, norėtų specialaus ženklo iš dangaus, kuris būtų skirtas tik jam vienam — tik jo abejonėms bei suraminimam.

tinio krūvio išpūdis salei buvo per sunkus. Kadangi skaitymo girdimumas tesiekė vos salės vidurį, salė prarado klausymo dėmesį, ir buvo jaučiamas tam tikras nerimavimas. Šitai apgaillint, taip pat reikėtų pagalvoti apie akademinį inscenizacijų sutrumpinimą. Pvz. „Vaidilai Valiūnai“ minėjime, kur reikėjo taip pat klausytis patriotinių kalbų, būtų visiškai pakakę 15-20 min.

Šiemet Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą Clevelande jaunimas surengė atskirai vasario 6 Šv. Jurgio parapijos salėje. Jo programą po vieną ar kelis gabalus atliko mokyklų mokiniai — vysk. Valančiaus, Šv. Kazimiero, pedagoginių lituanistikos kursų. Didžiąją programos dalį davė vysk. Valančiaus mokyklos mokiniai, tad šiai mokyklai taip pat teko rengimo rūpesčiai.

Dėl to ir minėjimą atidarė jos ved. Pranas Joga. Taip pat buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai, atstojimu ir eilėraščių pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę ir mirusieji liet. tautos darbuotojai, žodį tarė iš Chicago atvykęs jaunimo kongreso komiteto pirm. Romas Sakadolskis. Išskirtinį minėjimo programos numerį sudarė vysk. Valančiaus mokyklos vyresniųjų klasių mokinių parašytas ir jų pačių pastatytas satyrinis vaidelis „Čarliukas Rudis“. Šiai savo iniciatyvai jie parodė reikiamo dėmesio ir skyrė daug darbo. O kai sklandžiai suvaidino — patyrė taip pat daug džiaugsmo. Pasirodė, kad savanoriškas darbas turi nepalyginti daugiau pliusų už stumtą stumiamąjį. Programą taip pat pravėdė ir tvarkė patys mokiniai, sklandžiai ją pranešinėdama V. Lenkauskaitė. Pačių mokinių susirengtas Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas buvo pirmasis, tačiau pasisekė jų bandymas. Jiems padėjo jų mokytojai. SP

Reikalavimai iš žmogaus pusės per dideli, ir jie pasunkina Dievo ieškojimo dramą.

Vaisius gi būna nerimas — nerimas ilgas, gilus, beribis; nerimas, neduodąs sielai poilsio ir nesusivintąs. Priskikimo rytmečio saule...

II

Dievo ieškojimų raidoj beveik visuomet pamirštama antroji mūsų dramos pusė, būtent: jog ir Dievas ieško žmogaus.

Argi Visagalis sukūrė mus vien tik nerimui?

Argi Jam malonu žvelgti į žmogų, nesumerkiantį akių poilsui ir neatveriantį širdies džiaugsmui?

Tai nesiderintų su aukščiausiąja Išmintimi, kuri taip tobulai išbalansavo materialinę savo kūrybą.

Kas gali būti tobulesnio už atomo struktūrą, kas didingesnio už visatos apimtį bei darną?

Bet žmogus yra daugiau, negu atomas, pralenkias savo mintim bei polėkiąs šviesos greitį ir skrendąs iki paties Dievo.

Argi jo dalia būtų žemėje kankintis nerime, lyg prikalta prie uolos Prometėjui?

To negalėtume sakyti, neužgavę Dievo ir nepažeminę žmogaus.

Viešpats ieško mūsų savo begalinės išminties ribose.

Evangelija yra dieviškų ieškojimų ir atradimų panorama. Kiek tenai meilės klystančiam, paguodos nuliūdusiems, užuojautos neramiems!

Jeigu toji knyga Dievo ieškantiems žmogui jau visiškai nieko nebesako — tai ženklas, jog per toli nueita gyvenimo kryžkelė.

Jei pagaliau ir kita knyga — paslaptingoji visata — nustoja bylojusi, tai vėl ženklas, jog žmogus palinko į aklumą.

Kas beįsdrįstų kaltinti Dievą dėl savo nerimo?

Ar negeriau būtų nerimą priimti kaip neatskiriama žmogiskos prigimties dalį?

III

Didžiojo Dievo ieškotojo ir atradėjo, Šv. Augustino, skundas — Nerami mano siela, kol nepailsės tavėje, Viešpatie — tegul būna raktas į tiesą.

Nerimas žmogui reikalingas. Be jo neturėtume mokslo, meno ir jokios dvasinės pažangos.

Didieji mokslininkai — fizikai, astronomai, filosofai — buvo neramūs, nes jautė nepasiekiamą protui tolius.

Žymieji menininkai — rašytojai, muzikai, dailininkai — buvo neramūs, nes nepajėgė išreikšti tai, ką jautė.

Nerimas jiems tapo dieviškas akstinas kūrybai.

Nerimas reikalingas ir kiekvienam žmogui religinėje srity, tikrai jis neturi būti desperatiškas ir bevalis.

Be nerimo žmogus nerastų Dievo, neišgyventų savo žemiškos dalies ir liktų kurčias šiem Kristaus žodžiams:

Aš jums palieku ramybę, Duodu jums savo ramybę, Ne kaip pasaulis duoda, Aš jums duodu.

DARBININKO REDAKCIJOS ŠVENTĖJE

MUZIKINĖ VEIKLA 1971 METAIS

ALGIRDAS KAČANAUSKAS

Darbininko redakcijos šventė vasario 5 buvo apžvelgtą praėjusių metų visuomeninę ir kultūrinę veiklą. Redakcija, pasirinkusi asmenis, iš anksto buvo nusiuntusi klausimus, į kuriuos pakviestas atsakė raštu ir savo atsakymus paskaitė šventės metu.

Cia spausdiname muziko Algirdo Kačanausko pasisakymą apie praėjusių metų muzikinę veiklą. (Red.)

Algirdas Kačanauskas skaito savo pranešimą apie muzikinę veiklą vasario 5 Darbininko redakcijos šventėje Kultūros Sidinyje. Nuotr. V. Maželio

Kuriuos muzikinio gyvenimo įvykius laikote praeitais metais iškiliausiais?

Praeitų metų iškiliausiais muzikinio gyvenimo įvykiais laikau:

a. Ketvirtąją dainų šventę Iseivijoje;

b. Čiurlionio ansamblio gastroles Kolumbijoje ir Venesuele;

c. Kazimiero Viktoro Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" klavyro išleidimą;

d. Juozo Zilevičiaus knygos, redaguotos Pauliaus Jurkaus, "Lietuvio Vargonininkas Iseivijoje" išleidimą ir

e. "Muzikos Žinių" žurnalo skelbtą mišioms parašyti konkursą, kuriam atsiųsta septynerios mišios.

Kiek praeitais metais sukurtu naujų kūrinių?

Į šį klausimą yra kiek sunkiau atsakyti, nes dauguma parašytų kūrinių guli autorių

Marytė Sandanavičiūtė Darbininko redakcijos šventėje vasario 5 skaito Mačernio poeziją. Nuotr. V. Maželio

Aktorius Juozas Bolevicius Darbininko redakcijos šventėje vasario 5 skaito K. Bradūno eilėraščius iš jo premijos knygos "Donelaičio kapas". Nuotr. V. Maželio

vargintos kartos giesmę"; Nijolė Ulėnienė — "Tautos didvyriui", skirtą Simui Kudirkai; Aleksandras Aleksis — Kad tu rečiau; Anelė Kaulinytė — Vilties dainą.

Zodžiu, mūsų kompozitoriai, kad ir sunkiomis sąlygomis, — kuria.

Ar praeitais metais muzikinė veikla, palyginti su kitais metais, buvo pakilesnė ar silpnesnė?

Mano manymu, jau iš to, kas anksčiau pasakyta, galime spręsti, kad praeitais metais muzikinė veikla, palyginti su kitais metais, buvo pakilesnė. Eilė koncertų, minėjimų (kaip operos) ir kitų nuskambėjo per laisvąjį pasaulį. Australijoje "Lietuvių dienos" meninę programą išpildė jungtinis 200 asmenų choras. Kad ir mūsų apylinkėse Mažoji Dainų šventė, kurioje dalyvavo aštuoni choralai,

stalčiuose. Sunku, nėra lėšų jų atspausdinti, nėra leidyklų, kuriuos lietuviškus kūrinius leisti. Tuo būdu kūrinių sunkiai pasiekia ir išpildytojus. Todėl tikslaus skaičiaus, kiek praeitais metais sukurta naujų kūrinių, negaliu pateikti. Čia suminėsiu bent keletą.

Kaip jau minėjau, yra konkursui parašytos ir atsiųstos septynerios mišios.

Bronius Budriūnas parašė operetę "Sidabrėnė diena" ir kūrinių "Dainos gimimas", o taip pat mišių giesmes chorui arba bendram giedojimui (žodž. kun. Stasio Ylos); Darius Lapinskas — "Ein Theater — Stueck"; Giedrė Gudauskienė keturias dainas: "Smilgos", "Piemėnėlis", "Kalėdų gėlės" ir "Oi, tu, kregždute"; Jeronimas Kačinskas — saksofonų kvartetą; Julius Gaidelis — smuikui sonatą Nr. 2; Petras Matekūnas — dainų rinkinį: "Ten gintarėliai" ir "Aidų Aidučiai"; Kun. Ladas Budreckas — "Sv. Kazimiero Lietuvos Globėjo giesmę"; Faustas Strolia — kalėdinę giesmę (tekstas iš Sibiro maldaknygės) "Suledėjusiomis lūpomis"; Vladas Jakubėnas — dvi kantatas: "Prisikėlimo kantata" ir "Pranaše Didis"; Steponas Bučmyns — giesmę "O Kristau, pasaulio valdove", žemam balsui su vargonais (žodž. B. Brazdžionio) ir "Šventas, šventas", bendram giedojimui; Stasys Sližys — "Is-

Darbininko redakcijos šventėje vasario 5 Kultūros Sidinyje, apžvelgiant praėjusių metų politinę ir kultūrinę veiklą, dailės apžvalgą padarė redakcijos narys Paulius Jurkus. (Red.)

Ir kas gi nutiko lietuviškoje dailėje praeitais metais?

Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad metai buvo be didesnių pakilimų ar nusileidimų. Bet giliau pažvelgę, randame ir ypatingų bruožų, kas praėjusius metus išskyrė iš kitų ir atitinkamai atžymėjo.

Parodos

Lietuviai dailininkai buvo gana aktyvūs, dirbo savo studijose ir rengė parodas. Daugiausia jų parodų buvo surengta lietuviškai visuomenei, kelios buvo suaktyvinės ir bendrinės parodos.

Individualių parodų atžymėtinos: pomirtinė A. Galdiko paroda New Yorke, Vytauto Kasiūlio Čiurlionio galerijoje Chicagoje. (Dailininkas gyvena Pariziuje ir į JAV atvyko pirmą kartą). Elenos Gaputytės paroda Čiurlionio galerijoje. (Dailininkė gyvena Londone, Anglijoje). Dailios Ramanauskaitės paroda Allen Stove galerijoje, New Yorke, Jurgio Račkaus paroda Toronte, Vytauto Remeikos Detroito, Leono Urbono San Francisco, Prano Baltuonio skulptūrų paroda New Yorke, Kennetho Bunkorto, skulptoriaus Antano Brazdžio paroda Londone, Anglijoje, A. Tamošaičio paroda Montrealy, A. ir A. Tamošaičių paroda Bostone, Onos Paškevičienės paroda New Yorke, Romo Viesulo paroda Krokovoje. (Dailininkas profesoriauja Romoje).

Suaktyvinės parodos buvo surengtos New Yorke: dail. V. K. Jonyno, atžymint 40 metų kūrybos sukaktį, dail. Česlovo Janušo — 40 metų kūrybos sukaktį, Chicagoje buvo surengtos Broniaus Murino ir Antano Rūkštelės parodos, atžymint jų 65 metų sukaktį.

Bendros parodos buvo surengtos vasario mėn. New Yorke ir gegužės mėn. Chicagoje.

Į amerikiečių visuomenę

Daili ninkai padėjo pastangų prasiveržti į amerikiečių meno sluoksnius. Čia atžymėtini šie dailininkai: Nijolė Vedegytė Palubinskienė, dalyvavusi vasario parodoje Clevelande, K. Varnelis, dalyvavęs Illinois parodoje, skulptorius Petras Vaškys, dalyvavęs Philadelphia parodoje.

Cia paminėtina ir dail. Aleksandra Kašubienė, kuri, sukūrusi modernų interjerą, susilaukė

eilė koncertų, kurių dėl laiko apribojimo nėra progos suminėti. Teigiama reikia paminėti ir mūsų New Yorko Lietuvių Bendruomenės apygardos kultūros vadovo Pauliaus Jurkaus pasisakymą muzikos reikalais. Tai pirmas bendruomenės kultūros vadovas, pasisakęs konkrečiais muzikos reikalais ir stengijis juos įvykdyti.

Bet reikia pastebėti ir porą minorinių gaidų: tai kad per mažai įvairios finansinės institucijos kreipia dėmesio į vertingų muzikos kūrinių išleidimą, jų pastatymus, ir antra: susilikvidavimą seno ir žinomo Brooklyn "Operetės" choro.

Ar atsirado naujo muzikinio prieauglio?

Taip, muzikinio prieauglio yra ir nemažai. Čia paminėsiu tik mažiau žinomus ar girdėtus.

Aušra Baronaitytė iš Chicago varžybose iš 200 dainininkių gavo septintą vietą. Dainavimą studijuoja pas Izabelę Motekaitienę ir fortepioną Manigirdo Motekaičio studijoje.

Ignas Malcius, solistas, baigęs Chicago konservatoriją ir įsigijęs magistro laipsnį.

Rūta Raudytė iš New Jersey, akordeonistė, laimėjo pirmą vietą.

Solistės Jūratė Kristina Tautvilaitė iš Bloomington, Indiana, Prarūmė Raugienė iš Melrose Park, Illinois, ir Danutė Petronienė iš Detroito studijuoja dainavimą privačiai.

Petras Petkaitis iš Hartfordo, Connecticut, sūnus muziko Jurgio Petkaitio, studijuoja muziką.

Jonas Zdanis, Jr. iš Hot Springs, Arkansas, muziko Jono Zdaniaus sūnus, studijuoja vargonus; dirigentė, chormeisterė ir solistė Audronė Simonaitytė iš Chicago; klamietis Daina Narutytė iš Chicago; solistas Jonas Vaškevičius iš Toronto, Kanados; solistė Ona Šalčiūnienė iš Philadelphia (Juzės Augaitės mokinė).

Visi čia suminėti studijuoja muziką. Be abejo, jų yra daug daugiau ir jau pasižymėjusių, kurių čia nepaminėjau.

Vanda Galbuogytė Darbininko redakcijos šventėje vasario 5 skaito ištrauką iš V. Volerto premijuoto romano "Pragaros vyresnysis". Nuotr. V. Maželio

dail. V. K. Jonyno studija. V. K. Jonynas sukūrė lietuvių kapių koplyčią Amsterdame, N. Y. Koplyčia buvo rodyta ir per televiziją ir plačiai aprašyta vietos spaudoje. Vitražų srityje gražiai reiškėsi dail. Albinas Elskus, sukurdamas visai eilei bažnyčių vitražus.

Dėmesys partizanams

Charakteringu praeitų metų bruožu reikia laikyti ir dėmesį partizanams. New Yorke jis atsirado spontaniškai, kai dail. J. Bagdonas sukūrė keletą paveikslų partizaninėm temom ir vienas pats surengė parodą. Chicagoje buvo paskelbtas Liet. Atgimimo Sąjūdžio konkursas partizaninėm temom pavaizduoti. Laimėjo A. Rūkštelė — pirmą premiją, antrą — dail. J. Juodis.

Pastangos suaktyvinti dailės gyvenimą

Reiškėsi ir pastangos suaktyvinti dailės gyvenimą. Pačioje spaudoje buvo nemaža rašoma dailės temom, pasitėjo kritika. New Yorke atgaivinta Liet. Dailininkų Sąjunga. Naujas pirmininkas dail. Albinas Elskus paskelbė, kad bus rengiama ir 20 metų suaktyvinė paroda. Nėra abejonių, kad draugijos veikla prisidės prie tolimesnio dailės gyvenimo pajavrinimo ir pagyvavimo.

New Yorke darytos pastangos dail. A. Galdiko monografiją privesti prie išleidimo, telktos lėšos, ieškota leidėjo ir autorių.

Taip pat New Yorke kilo sumanymas įkurti dailės premiją. Apie ją daug kalbėta Liet. Bendruomenės New Yorko apygardos valdybos posėdžiuose. Iki galo nesusipėta praveisti, nes buvo maža laiko.

New Yorke daug aktyvumo parodė dail. K. Zoromskis, kuris palaiko plačius kontaktus su amerikiečiais, dalyvauja Phoenix galerijos parodose. Daug veržlumo parodė ir skulptorė Elena Kepalaitė, kuri taip pat dalyvauja Phoenix galerijos parodose, patenka ir į kitas amerikiečių parodas.

Prie teigiamų reiškinių reikia priskaityti, kad visuomenė vis labiau pamėgsta lietuvių dailininkų kūrybą. Parodų atidarymai pasidaro lyg kokios šventės, į kurias sueina labai daug žmonių. Lietuviškoji visuomenė jau puošia savo namus lietuvių dailininkų paveikslais.

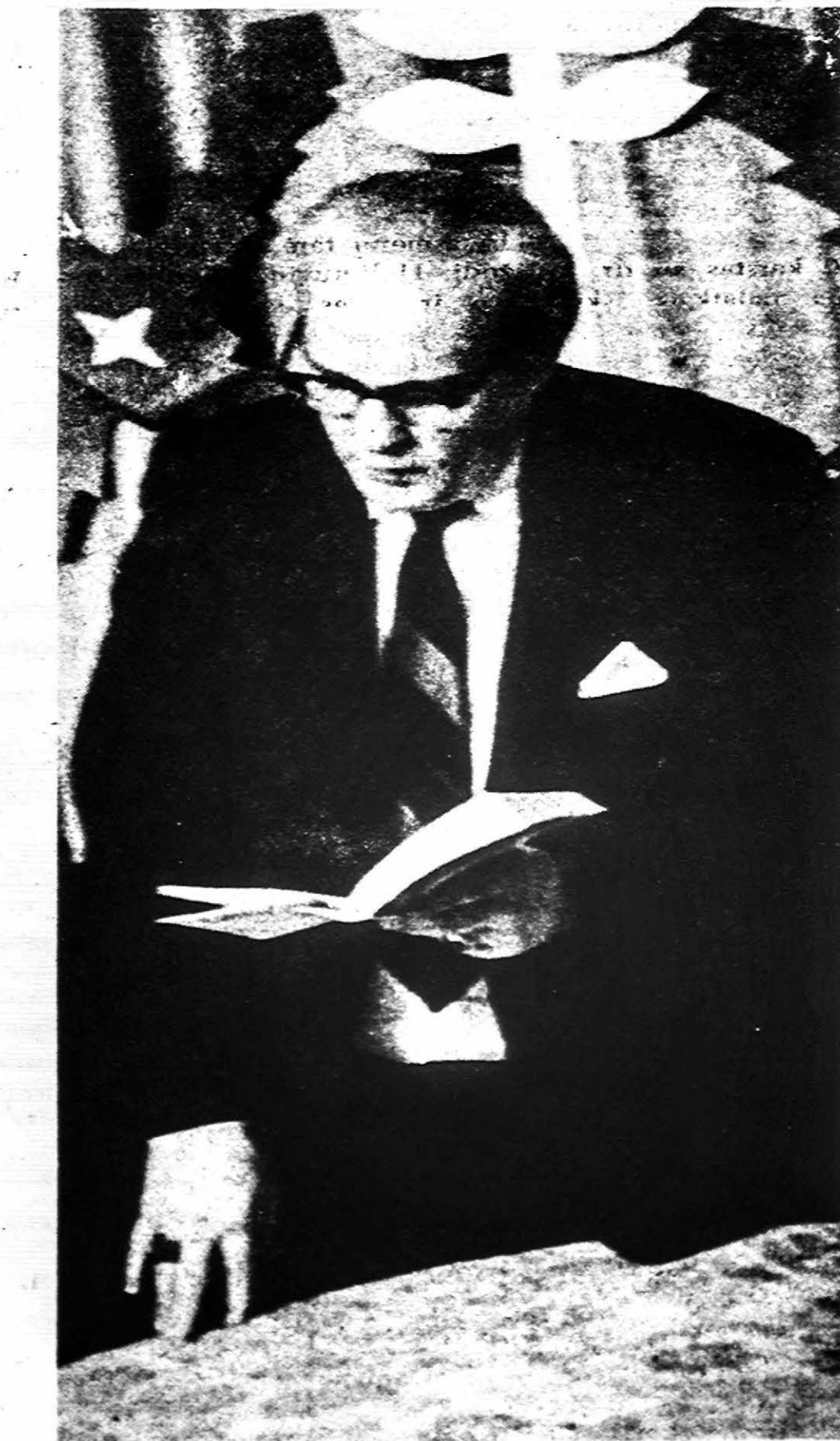
(nukelta į 6 psl.)

KOKS SIMOKAIČIŲ LIKIMAS?

(atkelta iš 3 psl.)

esanti kalinama drauge su kriminaliniais nusikaltėliais Panevėžio kalėjime.

Koks iš tikrųjų yra Vytauto Simokaičio likimas, žinių nėra. A. Rudis, lankęsis 1971 m. Europoje, per savo "Forumo" Chicagoje savaitinę programą buvo paskelbęs žinią iš Vokietijos, kad V. Simokaitis esąs sušaudytas. (E)

Dramos aktorius Vitalis Žukauskas skaito ištrauką iš Aloyzo Barono knygos "Vėjas lekia lyguma" Darbininko redakcijos šventėje vasario 5 Kultūros Sidinyje. Nuotr. V. Maželio

Apolonijai Radzivienei įteikiamas atžymėjimas už jos visuomeninę veiklą ir trisdešimt Kultūros Židinių. Įteikia A. Reventas. Viduryje programos vedėjas P. Jurkus. Nuotr. V. Maželio

Išleistas Lietuvos istorijos šaltinių rinkinys

Fontes Historiae Lithuaniae I

Leidinio reikšmė

Gal daugelį nustebino spaudoje paskelbta žinia, kad sausio 5 popiežius Paulius VI priėmė Romoj gyvenančius Istorijos Mokslų sekcijos narius, lietuvių dvasininkus, kurie jam įteikė Lietuvos Bažnyčios dokumentų rinkinį. Eilinis skaitytojas gali sau pamanyti: didelis čia daiktas, kad kokie ten kunigai popiežiui įteikė kažką knygą. Tačiau taip galvojančiam reikia čia priminti, kad šis įvykis mūsų tautai yra didelės istorinės reikšmės.

Lietuvos istorijos mėgėjai savo kalbose ir periodinėje spaudoje dažnai mūsų istorikams prikiša, kad jie negerai aiškina Lietuvos istorijos įvykius, nes naudojami lenkų, rusų ir vokiečių išleistais šaltiniais. Bet tegul jie atsako: ar yra iki šiol pačių lietuvių paruoštas ir išleistas koks nors didesnis Lietuvos istorinių šaltinių rinkinys? Toliomy praity niekas tokio darbo nesiėmė, o nepriklausomos Lietuvos metu tam darbu dar nebuvo pakankamai paruoštų žmonių, be to, trūko ir lėšų. Mum reikia objektyvios Lietuvos istorijos. Jos neturėsime, kol neišleisime autentiškų šaltinių.

Pirmojo rinkinio paruošimas

Tik po antrojo pasaulinio karo Romoj susispaudę užsienio šalyse išėjo mokslus lietuvių kunigai, prof. Zenonui Ivinskui vadovaujant, prie atgaivintos Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos 1960 įsteigtos Istorijos Mokslų sekcija, kuri pradėjo rinkti Lietuvos istoriją liečiančius dokumentus, esančius Romos archyvuose. Pirmiausia jie surinko vadinamųjų Susirinkimo ir Tikėjimo Platinimo kongregacijų archyvuose esančias Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos vyskupų relikvijas — pranešimus apie savo vyskupijų stovį. Tos relikvijos buvo parašytos ir Romon atgabendoms, kai vyskupai atvykdavo pas popiežių vadinamajam vizitui ad limina.

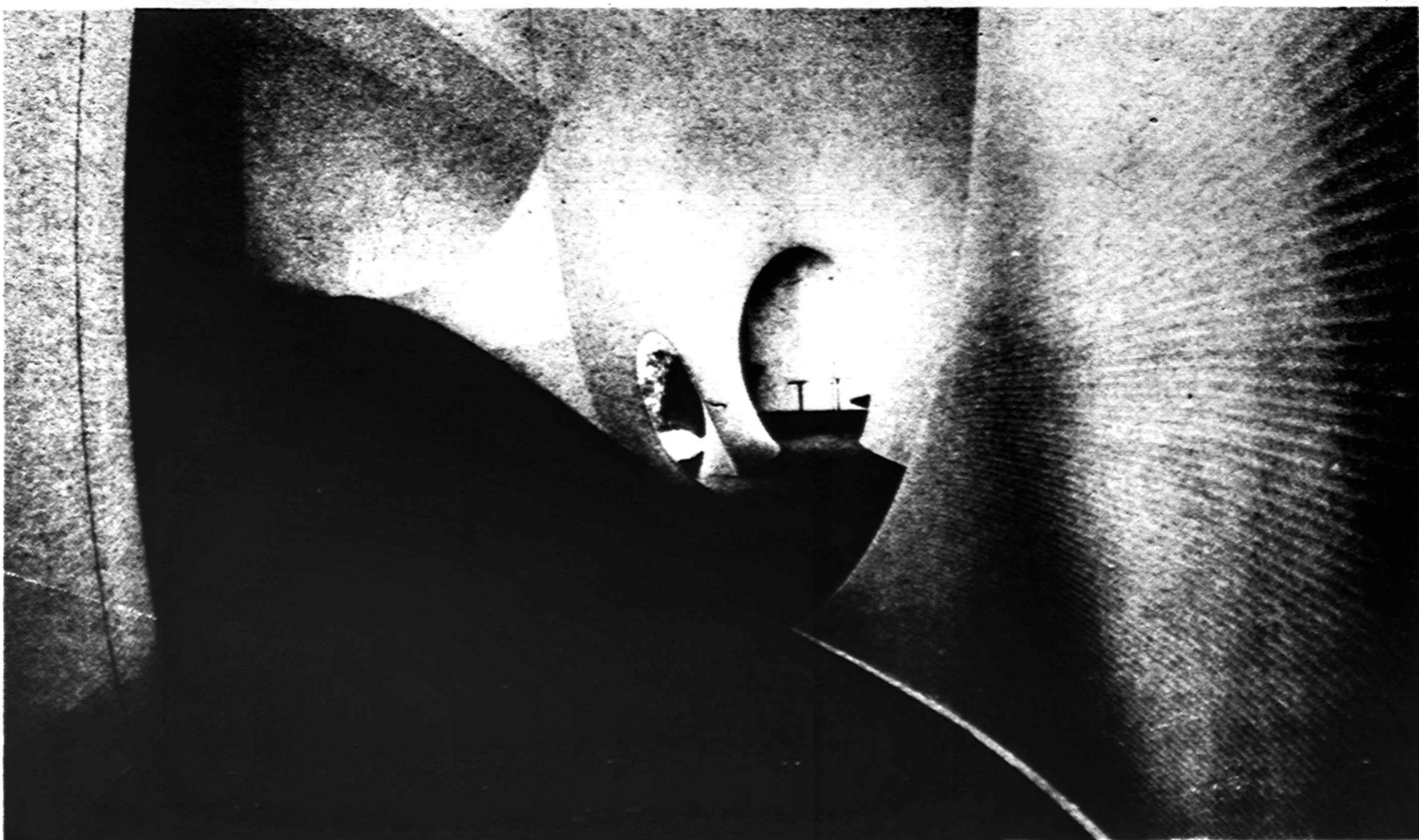
Istorijos Mokslų sekcijos nariai šį darbą buvo taip pasiskirstę. Lic. R. Krasauskas ir dr. P. Jatulis nurašė patias relikvijas ir kongregacijų laiškus vysku-

1971 METŲ DAILELĖS APŽVALGA

(atkelta iš 5 psl.)

Lietuviai dailininkas dekoravo praity metų parengimų sales, teatro veiklų pastatymus, dainų šventę, puošė ir lietuviškas knygas ir sukūrė visą eilę pritaikomojo meno darbų.

Visa tai rodo, kad lietuvių dailininkas yra ir kūrybingas ir darbštus ir praėjusius metus atžymėjo darbu.

Dail. Aleksandro Kašubienės sukurtas butas, kuriame nebėra įprastinių sienų, lubų, grindų. Sienos formos išlankstytos, padarytos iš nylono. Kairė juoda „aukuras“, iš kurio smilksta kvapai. Toliau anga į poilsio kambarėlį, o, kur įrengta lyg sėdėtum ant šlaito šolės. Gilumoje matosi staliukai svečiams.

VIKTORAS GIDŽIUNAS, OFM

pam. Atitinkamus istorinius vyskupijų aprašymus ir chronologinį vyskupų sąrašą bei Vilniaus vyskupijos relikvijų paaškinimus paruošė lic. R. Krasauskas. Dr. P. Rabikauskas, SJ, Popiežiškojo Grigaliaus universiteto istorijos fakulteto dekanas, parašė įvadą ir visą veiklą suredavo. Gi prof. dr. Z. Ivinskis ir dr. J. Vaišnora, MIC, visą atliktą darbą peržiūrėjo. Rinkinio išleidimą finansavo, dar gyvas būdamas, prel. Jurgis J. Paškauskas iš Chicagos.

Rinkinys pavadintas *Fontes Historiae Lithuaniae I* — Lietuvos istorijos šaltiniai I, 593 psl. Tai yra vardas rinkinio serijos, kuri ateityje, jei atsirastų mecenatų, turės daugelį tomų. Tikras šios knygos pavadinimas yra *Relationes Status Dioecesium in Magno Ducatu Lithuaniae* — Pranešimai vyskupų padėties Didžiojoje Lietuvos kunigaikštijoje. Tai 1-ji dalis, apimanti Vilniaus ir Žemaičių vyskupų pranešimus. Antrojoje dalyje bus kitų Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos teritorijose veikusių vyskupijų pranešimai: Smolensko, Minsko, Seinų ir Mohilovo.

Šis šaltinių rinkinys, moksliniu metodu paruoštas, turi istorinį įvadą, bibliografiją ir reikiamus paaškinimus išnašose, liečiančius patį tekstą ir vietų vardus ar asmenų pavardes. Prieš relikvijų tekstą duodama Vilniaus ir Žemaičių vyskupijų istorinė apžvalga ir chorologinė tvarka surašyti vyskupų vardai ir pavardės. Visas veikalas išleistas lotynų kalba, net įvardai ir paaškinimai duodami lotyniškai, kad ir kitų tautų istorikai galėtų naudotis. Istoriniai šaltiniai kritiškose laidose visuomet yra leidžiami tomis kalbomis, kuriomis parašyti. Istorikai tas kalbas turi mokėti. Platesnei visuomenei šaltinių žinios jau pateikiamos istorinėse studijose. Dabar mum svarbu istorinius šaltinius paskelbti, kad jie nežūtų ir kad jais galėtų naudotis istorikai. Jų vertimus ar registrus — santraukas bus galima padaryti vėliau, kai jie bus lengvai prieinami.

Vyskupų relikvijų turinys Popiežius Sikstas V 1585 Romos Pontifex konstitucija visiem vyskupijoms valdantiems vyskupams įsakė nustatyti laiku atvykti pas popiežių ir atsigabenti išsamų pranešimą apie savo veiklą ir vyskupijos dvasinį ir materialinį stovį. Tokį vizitą popiežiui mūsų vyskupai turėjo padaryti kas ketvirtį metų. Jie tai galėjo padaryti ir per prokuratorių, jei patys negalėdavo nuvykti Romon ar būdavo sutrukdyti. Taip daugelis Vilniaus ir Žemaičių vyskupų

vizitų ad limina buvo atlikti per prokuratorių. Jie iš viso savo relikvijas popiežiui pradėjo siųsti labai pavėluotai. Pirmoji Vilniaus vyskupo relikvija yra paruošta 1605, o Žemaičių — net 1625.

Pirmąją tokią relikviją paruošė ir ją per prokuratorių Romon pasiuntė Vilniaus vyskupas Benediktas Voina. Šioje relikvijoje jis save vadina Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos *Primu*. Rašo, kad Vilniaus vyskupija įkurta ir aprūpinta Jogailos. Ji apima visą Didžiosios Lietuvos kunigaikštiją, kurios plotis 500, o ilgis 700 itališkų mylių. Toliau aprašo katedrą, kapitulos sąstatą bei aprūpinimą, vyrų ir moterų vienuolynus, mokyklą ir Vilniaus Jėzuitų akademiją, parapijų bažnyčias, kurių buvo apie 600, daugelis jų protestantų rankose, nors jam jau pavykė 26 atgauti ir tiek pat naujų pastatyti. Relikvijoje atidengiamas dar žymi kova katalikų su protestantais, paaškinami santykiai su unitais ir pravoslavais.

Kitose Vilniaus ir Žemaičių vyskupų relikvijose minimi politiniai įvykiai, kurie trukdė vyskupams atlikti savo pareigas, kaip švedų ir maskviečių invazijos ir vidinės nesantaikos. Kai kurie vyskupai skundžiasi, kad didikai niekina savo tėvų kalbą ir, kai pradedama sakyti pamokslus lietuviškai, išėina iš bažnyčių. Kartais aprašomi net paskiri asmenys, dvasininkai ir vietovės ir kas jose įvyko žymesnio.

Šią knygą reikia įsigyti visiem istorikams ir istorijos mėgėjams, kunigams, visom lietuvių bibliotekoms, o labiausiai ją reikia įpiršti miestų, kolegijų ir universitetų bibliotekoms, kad ji būtų prieinama istorikams, kurie rašo doktorato disertacijas ir mokslo veikalus iš Lietuvos istorijos srities. Irištos kietuose viršeliuose kaina — 15, o neįrištos — 12 dol. Ją galima gauti Darbininko administracijos, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Tolimesnis šaltinių leidimas. Iš šio trumpo aprašymo jau darosi aišku, kokios didelės vertės yra šis istorinių šaltinių rinkinys mūsų Bažnyčios, kultūros ir bendrai Lietuvos istorijai. Tokių istorinių rinkinių Istorijos Mokslų sekcija yra paruošusi net kelis. Pirmiausia — jau paruošta antroji dalis kitų Didž. Lietuvos kunigaikštijos vyskupijų relikvijų. Toliau — jau yra paruošti du tomai Lietuvos vyskupų procesų ir kiti du tomai Žemaičių vyskupijos kodekso. Juose atsispindi ne tik Žemaičių vyskupijos bažnytinis gyvenimas, bet ir kiekvieno bažnytkaimio ar miestelio kūrimasis ir gyvenimas.

Pravartu paminėti, kad šį vertingą darbą mūsų istorikai

Liet. Kat. Mokslo Akademijos Istorijos Mokslų Sekcijos nariai sausio 5 pas pop. Paulių VI audiencijoje. Popiežiui įteikiamas Lietuvos vyskupų relikvijų I tomas. Iš k. į d. kun. dr. J. Vaišnora, MIC, kun. prof. dr. P. Rabikauskas, SJ, mons. dr. J. Bičianas, kun. R. Krasauskas.

dirba be jokio atlyginimo, o kai kurių jų gyvenimo ir pragyvenimo sąlygos yra labai sunkios. Vienas jų, negalėdamas kitaip išsiversti, apsiėmė redaguoti *Monumenta Ucrainae Historica*, tai yra ukrainiečių istorinių šaltinių seriją, kurioje jis suredavo net 10 tomų. Reikėtų pagalvoti, kiek jis per tą laiką būtų suredavo Lietuvos istorijos šaltinių tomų, jei jam būtų parūpintas pragyvenimas ir surinkti dokumentų išleidimas.

Reikia remti šių istorikų dar-

bą dabar, nes po 10 metų jau gali būti per vėlu. Vienas šios sekcijos narys, prof. Z. Ivinskis, jau iškeliavo amžinybėn. Kas gali užtikrinti, kad artimoje ateityje neiškeliaus ir kiti, tokiose sunkiose sąlygose dirbdami. Kas norėtų šį darbą paremti ar bent vieną jau paruoštą tomą išleisti, tesikreipia į Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos reikalų vedėją šiuo adresu: Rev. R. Krasauskas, Via Antonello da Messina 36, 00147 Roma, Italy. Pas jį galima užsisakyti ir visus L. K. M. Akademijos leidinius, kurių ji yra išleidusi gana daug.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini šiuo adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

SUŽEIDIMAS IR TEISINĖ PADĖTIS

Klausimas

Prieš kiek laiko mudu su vyru važiuojam į vietinį klubą. Buvo tamsi ir lietinga naktis. Netoli mūsų namų buvo taisoma gatvė. Ten stovėjo visokios mašinos ir kiti reikmenys. Patariau savo vyrui važiuoti aplinkui, bet jis nutarė vis tiek važiuoti ta gatve. Pavažiavus mūsų ratas įklimpo į skylę, ir automobilis sustojo. Mudu buvom gana rimtai sužeisti, o mašiną vilktė turėjo nuvilkti į garažą.

Abu buvom nuvežti į ligoninę, kurioje mano vyrui teko išgulėti tris savaites. Mane jie apžiūrėjo, subandžavo ranką ir liepė važiuoti namo. Po dviejų dienų man teko grįžti į darbą. Vyras, grįžęs iš ligoninės, pasirogo namie dar kelerą savaitę ir tada irgi grįžo į darbą. Tačiau jam prasidėjo visokie negalavimai. Pradėjo skaudėti akis. Mūsų pačių daktaras jį nusiuntė pas akių ligų daktarą. Tada mum paašikėjo, kad jis buvo labai rimtai sužeistas, ir nežinia, ar akis kada galutinai susitvarkys.

Kaimynų patariamai, nuėjom pas jų advokatą. Jis mum pasakė tuoj pranešias apie tai miestui, nes to reikalauja įstatymai, o tada kalbėsias su mumis. Po kelių mėnesių, kai jau mum buvo aišku, kad vyro sužeidimas yra rimtesnis, negu mes manėm, tas advokatas mum paskambino ir pasakė, kad už mano sužeidimą jis galės šiek tiek gauti iš miesto, bet už vyro sužeidimą mes nieko negalėsime gauti. Jis mum aiškina, kad iš viso gausim porą šimtų. Juk to neužteks nė daktarui ir ligoninei apmokėti.

Kaip galima žmones taip mulkinti? Ar nebus jis susitaręs su kuo nors mus parduoti? Būk Tamsta maloni pareikšti mum savo nuomonę.

Nukentėje, Massachusetts

Atsakymas

Jei Tamstos nepasitikit savo pačių advokatu, kaip Tamstos galėsit pasitikėti mano atsakymu? Manau, kad be reikalo Tamstos įtariat savo advokatą.

Savo praktikoj aš turėjau progos šimtais kartų aiškinti savo klientams, kad ne kiekvienas sužeidimas turi teisinių pasekmių. Žmogus gali būti sužeidžiamas ar net būti užmušamas tokiomis aplinkybėmis, kad nėra teisinės atsakomybės. Todėl nėra iš ko ieškoti atlyginimo. Gali būti faktiškos „kaltes“ be teisinės kaltės.

Tamstų atveju pirmas klausimas yra, ar buvo miestas „neatsargus“ (negligent)? Jei gatvė buvo nepravaziuojama, jei buvo imtasi visų priemonių painformuoti ir įspėti publiką, kad gatvė yra taisoma ir kad ja yra neatsargu važiuoti, — tada reikia abejoti, ar miestas buvo „negligent“. Juk gatvės turi būti kada nors taisomos... Jei ir būtų pagrindo įrodyti, kad miestas nesiėmė visų galimų apsaugos priemonių, — tada kyla kitas klausimas: ar Tamstos vyras, žinodamas, kad nėra atsargu važiuoti taisoma gatve, taip pat nebuvo „neatsargus“ (contributorily negligent); ar jis „rizikavo“ važiuoti, žinodamas, kad yra neatsargu ten važiuoti (assumption of risk). Tamsta, kaip „keleivis“ (passenger), esi geresnė teisinė pozicijoje, negu automobilio vairuotojas.

Rusifikacija Latvijoje

(atkelta iš 2 psl.)

specialistai, pati gi gamyba gabenama į Rusiją...

Ir štai tokios politikos padariniai: į Rygą kasmet atvyksta ir pastoviai apsigyvena po 25-35, 000 naujų kolonistų. Kai visų gyventojų skaičius Latvijoje pakilo daugiau kaip dvigubai, tai pačių latvių krašte 1959 buvo 62 proc., o 1970 — jau 57 proc. Latvijos laukia Karelijos likimas?

Latvijos senieji komunistai nurodo, kad tokios rusų vedamos politikos galutinės išdavos pavyzdžiu gali būti buvusioji Karelijos sąjunginė respublika, kurios jau... nebėra. Ji panaikinta dėl to, kad vietos gyventojai nesudarė pusės visos respublikos gyventojų. Dabar Karelija įeina į Rusijos federacijos respublikos sudėtį. Esą, toks pats likimas laukia Kazachijos ir Latvijos respublikų.

Rusai Latvijoje dar suorganizavo karinės įgulas. Jie steigia dešimtis senatorijų, poilsio namų bei turistinių bazų. Rygos pajūris virsto visasajunginės reikšmės vasarvietė. Tai padėtis, kuri kai kuriais atžvilgiais labai primena Estijos ir Lietuvos dabartines gyvenimo sąlygas. (Elta)

Okupuotoj Lietuvoj

Kaimo gyvenvietėse Lietuvoje, pagal Tiesoje sausio 14 paskelbtas žinias, buvo pastatyta 6,860 namų, iš to skaičiaus — 4,379 persikeliančiam iš vienkienių ir 807 kooperatiniui būdu. Buvę padėti pamatai 7,826 namams, kurie busią pastatyti šiomet ar kitais metais. Daugiausia namų pastatę vilkaviškiai — per metus 277. (E)

Klaipėdoj vyko penktoji esperanto klubo paroda. Ji rengiama kas metai. Pagal Komjaunimo Tiesą (sausio 27), klubo narys V. Baniulaitis turįs gerų draugų Kuboj, Venecueloj, Havajuose, o klubo pirmininkas A. Vizgirdas gaunąs laiškus iš Australijos, Kanados, Italijos, Vietnamo. Plačiai susirašinėja ir kiti nariai. Parodyta apie 60 leidinių, esperanto kalba leidžiamų Europoj, Azijoj, Amerikoj, Lietuvoj dabar veikia 19 esperanto klubų bei stambesnių ratelių. (E)

Vilniaus senamiestyje jau keleri metai vyksta restauravimo darbai. Pastaruoju metu restauruota dešimt namų. (E)

Man atrodo, kad Tamstų advokatas, ištyręs nelaimę, tiksliai painformavo apie teisinę padėtį. Jei Tamstos būtų matę jį paprasčė išaiškinti, kodėl taip yra, kaip jis sako, — esu tikra, kad jis būtų tai padaręs. Užuo jį įtare, galėtoj parašyti smulkesnio išaiškinimo.

Po Chicagos dangum

Jaunimo kongresas ir diplomai

Zinarištis Nr. 5 ir 6 pateikia daug žinių ir informacijos. Viso laisvojo pasaulio lietuviai renka savo atstovus į jaunimo kongresą, telkiamos lėšos, diskutuojamas programos ir petičijų pravedimas, atvežant parašų iš įvairių kraštų.

Džiugu, kad šiais, Jaunimo, metais nemaža jaunųjų ypač baigę įvairius mokslus. Štai neseniai Chicagoje Jonas Rimkūnas gavo Master of Science in Civil Engineering laipsnį iš technologijos instituto. Audronė Raulinaitytė iš Brighton Park baigė Mundelein kolegiją su aukščiausiais pažymiais. Danutė Chainauskaitė, garbės mokinė, prieš pusmetį baigė Morton aukštesniąją mokyklą ir pradės mokslą Illinois universitete. Magistro laipsnį Daytono u-tė gavo Kristina Galvydytė, velionies Vytauto duktė, gyvenanti Cicero.

Lietuvių Fondas ir Prekybos Rūmai

Kas lietuviškai galvoja, tas Lietuvių Fondan stoja. Toks jau reklaminiis šūkis. Remiam jį pagal asmenines išgales. Pavieniai asmenys ir organizacijos, užuot išsidaliję visuomenės turtą tarp savęs, galėtų paremti Lietuvių Fondą. Kovo 19 į Chicago iš Clevelando atvyksta Grandinė. Eikim jos pamatyti. Jei koks doleris liks, įeis į LF, gal tos Grandinės vardu.

Lietuvių Prekybos Rūmai vasario 9 turėjo savo eilinį, bet spūdingą susirinkimą. Buvo paminėta Vasario 16-toji. Kun. A. Stašys kalbėjo apie Europos politiką ir Lietuvą. J. Evans parodė Lietuvių Foto Archyvo dalį vaizdų iš veiklos Jaunimo centre. Dalyvavo ir garbės konsule J. Daužvardienė.

Prekybos Rūmai įstojo į LF tik su 500 dol., o susirinkime buvo nutarta įstoti su tūkstančiu.

Mūsų spauda

Atėjo žurnalai į Laisvę ir Skautų Aidas. Darbininkas mus Chicagoje pasiekia pirmadieniais. Iš Anglijos Britanijos Lietuvis atėjo po pusantro mėnesio. Jame Alg. Gustaitis rašo, kaip Simą Kudirką buvo bandoma pristatyti taikos premijai. Pasirodo, kad kongr. Pucinski, kuris Illinois valstijoje eina į senatorius, šiame darbe nėra labai aktyvus. Jis ir man pažadė-

Dr. Jonas Grinius vasario 21 sulaukė 70 metų. Jis yra dramaturgas, literatūros istorikas, meno kritikas. Vienas iš paskutiniųjų jo veiklų yra studija apie lietuviškus kryžius, išleista Romoje. Nuotr. V. Maželio

jo su kongr. Murphy pasirūpinę S. Kudirkos pašto ženklų, bet pažadai pažadais ir liko. Teks jiems tai priminti. Iš Australijos į Chicago lietuvius laikraščiai ateina maža.

Chicago Žurnalistai

LŽS-gos centro valdyba ryžtasi atlikti daug darbų. Jau kėlė ją atlikti: paskelbta deklaracija, surengtas pirmas spaudos balius, išleidžiamas Lietuvos Žurnalistas, tartasi su lituanistikos institutu dėl premijų ir dėl žurnalistikos pamokų.

Vasario 5 surengtas spaudos balius, praėjęs su pasisekimu, davė nemaža pelno, skiriamo stipendijom. Visą darbą atliko centro valdybos nariai su šeimomis. Svečių kvietimu daugiasiai rūpinosi J. Janušaitis. Gražią programą pravedė sol. D. Kučėnienė. Maldą sukalbėjo žurnalistų garbės narys kun. dr. J. Prunskis. Juokingų savo eilėraščių paskaitė mūsų linksmintojas rašytojas Antanas Gustaitis. Sol. Vanda Stankienė dainavo pritariant orkestrui ir be jo. Svečių tarpe buvo laikraščių redaktorių. Taip pat publikai buvo pristatyti prof. J. Žilevičius ir Viko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas. Grojant Stelmoko orkestrui, po gausios vakarienės spaudos baliaus valsu prasidėjo šokiai.

LŽS-gos Chicago skyrius po A. Gintnerio mirties persitvarkė. Valdyba iki metinio susirinkimo bus tokia: pirm. Pov. Dirks, vicepirm. B. Macevičius, sekr. J. Kapačinskas, išd. M. Peteraitienė, kooptuotas narys įvairiems reikalams P. Staškauskas.

Gintaro balius

Chicago lietuvių moterų klubas kasmet rengia gintaro balių. Šiemet jis įvyks birželio 24 Conrad Hilton viešbutyje. Jo pirmininkė — Aldona Brazis. Dalyvausi užsirašė 13 debiutantų. Jei neiškris, tai bus gausiausias balius iš visų per 20 metų rengtųjų. Ceremonijom ir šokių debiutantės per kelis mėnesius stropiai ruošia prof. Mulaška-Giedraitytė. Pelnas skiriamas stipendijom, kurių pernai net dvi buvo duotos.

Lietuviai televizijoje

Programai Lietuviai Televizijoje kovo 25 sueina 6 metai. Ji veikia kas sekmadienį, po pusę valandos. Nors sunkiai, bet jau išsiverčia be skolų, ypač kai atsirado darbščių žmonių su pirm. Kašuba, buv. pirm. E. Vengiansku ir kitais valdybos nariais. T. Šlutas viešai per programą paskelbė, kad toliau programoj nebedirbs. Todėl rūpinamasi, kaip surasti penkis valdybos narius, šioje srityje nusimančius.

Kovo 12, 2 val. popiet Jaunimo centro salė įvyks viešas metinis LTV rėmėjų susirinkimas. Bus pateiktos apyskaitos, sprendžiama, kaip toliau programą išlaikyti, renkama nauja valdyba. Lietuviai, kuriems rūpi, kad toji programa gyvuotų, kviečiami atvykti į susirinkimą. Iš senosios valdybos beliko vos keli. Vieni nebesirodo, kiti sakosi esą pavargę. Todėl reikia naujų jėgų.

Būtų labai liūdna, jei LTV programa išnyktų.

Šauliai

Vytauto Didžiojo kuopa kovo 12 d. 2 val. Vyčių salėje rengia VI. Pūtvio minėjimą, o kovo 19 Jaunimo centre stato Nemūnėlio linksimą komediją Prakeikti raštai.

Naujais nariais į kuopą įstojo: dr. Petkauskas, Bronislava Kazėnas, St. Stanaitis su žmona, J. Antanaitis su žmona, V. Marcius su žmona, A. Keveža, J. Kuzmickas. Šauliai, turintieji uniformas, prašomi jas dėvėti parengimuose, minėjimuose, šventėse.

Jau gauta daug dovanų didžiajai loterijai, kuri bus gegužinė birželio 24. Šauliai dėkingi visiems aukotojams.

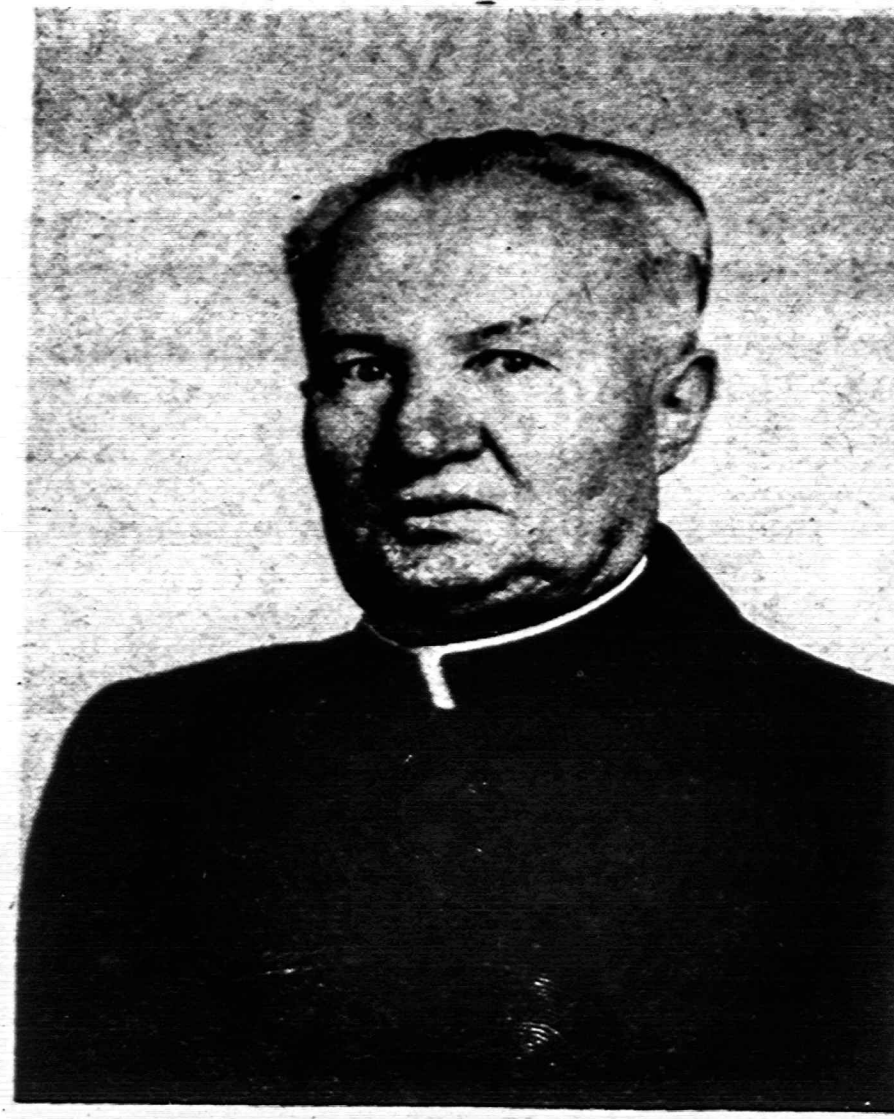
Kaziuko mugė skautų rengiama kovo 5 Jaunimo centre.

Sukėlė nerimo
Sv. Kazimiero kapinių sklypų savininkų susirinkimas vasario 6 išėjo į viešumą — pateko į amerikiečių spaudą, kur sukėlė reakcijas. Toji problema yra lietuviams skaudi. Nesinori akliplėšiskai pasirodyti. Tačiau ką lietuviai turi daryti, jei 20 akrų kapinių žemės buvo parduota seniau, o šiuo laiku 5 akrai perleisti sportui? Kas turi teisę visuomenės turtą be jos atsiklausymo pardavinėti?

Miršta parapijos ir lietuviai

30 mylių nuo Chicago ilgai gyvavo Gary mieste lietuvių parapija. Ji buvo įsteigta 1912. Dabar visą apylinkę apgyveno juodieji. Tenka bažnyčią ir jos pastatus parduoti. Politinis klubas iš 12 organizacijų likviduojasi, sausio 9 buvo paskutinis jo nutarimas. Lietuviai išbegiojo į kitas apylinkes, išmirė. Sustokim bėge, o gyvenkim grupėse, parapijose!

Bal. Brazdžionis

Kun. Simonas Morkūnas

NAUJA TŪKSTANTINĖ ŽIDINIUI

Darbininke, nr. 7, buvo išspausdintas aprašymas apie jubilatą kun. Simoną Morkūną. Tai didis veikėjas nepriklausomojo Lietuvos, išeivijos Vokietijoje ir dabar JAV-bėse. Paskutiniu laiku laikotariu jo veiklos sritis — lietuvių parapija, Sioux City, Iowa. Ten lietuvių anksčiau buvo žymiai daugiau, bet dėl įvairių potvynių ir fabričių užsidarymo daliai šeimų teko išsikelti ir lietuvių parapiečių skaičius mažėjo.

Bet ar reikalai mažėjo? Anapit! Mišių skaičius bažnyčioje didinamas, kviečiami ir kiltaučiai dvasiškiai ir pasaulie-

čiai ir parapijos iškilmės, keliamas Lietuvos vardas tarp kiltaučių veikėjų, politikų, kongresmanų, redaktorių, dvasininkų. Įvairiomis progomis jie aprūpinami knygomis apie Lietuvą ir lietuvius.

Kun. S. Morkūnas žinomas kaip įvairių lietuviškų reikalų rėmėjas. Jis vienas iš pirmųjų stambiais aukomis yra parėmęs Lietuvių Fondą, Šiluvos Marijos ir Kankinių koplyčių statybą, LKR Šalpą, Rezoliucijų komitetą, Alta, Vasario 16 gimnaziją, saleziečių gimnaziją, lietuvišką spaudą ir kitas lietuviškas įstaigas. Dviem Pietų Amerikos vargšams jaunuioliam yra apmokėjęs už mokslą siekiant kunigystės. Vienas jų ateinančiais metais bus įšventintas į kunigų ir dirbs misijoje. Kun. Simonas neužmiršta ir kenčiančių okupuotojo Lietuvos ir Sibire. Iki šiol ten yra pasiuntęs 130 brangių siuntinių, paaukodamas tam virš 30,000 dol.

Visa tai surišta su išlaidom. Iš kur visa tai? — Iš kun. S. Morkūno kišenės! Jis gyvena pagal principą: duokite ir bus jums duota. Ir dabar, nors jo paties parapijoj ruošiamasi jubilinei parapijos centro statybai, kuriai jis yra paaukojęs daug asmeniško pastangų ir doierių, štai iš tos pačios labdaringos kišenės ištraukia 1000 dol. Kultūros Židinio statybai Brooklyne.

Savo auka kun. S. Morkūnas išreiškia padėką Dievui už stiprią sveikatą, stebuklingą pagijimą po baisios automobilio nelaimės. Taip pat Kultūros Židinio jis jamžina savo mirusių tėvėlius, brolius, seseris ir Morkūnų bei Tamošaičių gimines. Nuširdi padėka kun. Jubilatu už šią gražią auką!

— Vasario 16 gimnazijoj sausio 31 baigė pirmą mokslo metų pusmetį. Antras pusmetis prasidėjo vasario 1, tęsis iki liepos 8.

KULTŪROS ŽIDINY — aukos statybai Kultūros Židiniui, Tėvų pranciškonų vie-nuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukoj:

ĮVAIRIOS AUKOS

Lietuvių Fondas, Chicago, Ill., 500.

K. Krušinskas, Woodhaven, N. Y., 100 (Simo Kudirkos vardui įamžinti), anksč. 365, pažad. 500.

V. Baliūnas, Bayside, N. Y., 10.

J. Jakučionis, Brooklyn, N. Y., 20.

V. Geibosevičius, Brooklyn, N. Y., 5.

I. Žukauskas, Union City, Conn., 10.

J. Trimakienė, Brooklyn, N. Y., 10, anksč. 25.

D. Prancevičius, Hollis, N. Y., 100, pažad. 200.

A. Maceika, Woodhaven, N. Y., 10, anksč. 210.

V. A. Ragaižinskai, Brooklyn, N. Y., 100, anksč. 100.

Dr. E. Noakas, Ozone Pk., N. Y., 25, anksč. 25, pažad. 100.

Dr. A. Dujanewski, Ozone Pk., N. Y., 30, anksč. 60.

F. Pliauplis, Ozone Pk., N. Y., 50, anksč. 10, pažad. 100 (įrašo Antaną ir Karoliną Damašus).

A. Maknarick, Ozone Pk., N. Y., 5, anksč. 4.

L. Noreika, Woodhaven, N. Y., 25.

J. Matiukas, Woodhaven, N. Y., 10, anksč. 45.

Vytautas Grybauskas ir Aleksas Lauraitis, Chicago, Ill., a. a. Stasio Biručio atminti aukoja 30 dol. Kultūros Židiniui.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Sįst:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

IŠ VISUR

— Amerikos Lietuvių Taryba praneša, kad yra gavusi atsakymų bei sveikinimų Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga iš kongresmanų — John G. Dow, Philip M. Crane, John R. Rarick, Ray J. Madden, Gerald R. Ford, Edward J. Paten, John H. Dent ir iš senatorių — Strom Thurmond, Thomas Eagleton, Herman E. Talmage ir Charles H. Percy. Jų daugelis pažadėjo savo santrauką įskaityti į "Congressional Record".

— JAV Senate ir Atstovų rūmuose Lietuvos nepriklausomybės sukaktis minėta vasario 17. Lietuvių delegaciją sudarė Altos pirm. dr. K. Bobelis, dr. K. Sidlauskas ir kun. J. Juozupaitis iš Chicago, bei dr. J. Genys ir Micutaitė iš Washingtono. Kongrese minėjimą pradėjo pradėjo Daniel Flood, o senate — Charles Percy.

— Tėv. dr. Klemensas Žalais, OFM, buvęs kelerius metus vysk. Pr. Brazio ir vysk. A. Deksnio asmeniniu sekretorium, grįžta į JAV ir čia įsijungs į pranciškonų veiklą.

— JAV LB centro valdyba su JAV LB tarybos narių pagalba Vasario 16 proga išleido 64 psl. dokumentinį leidinį anglų kalba, pavadintą "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — A Report for 1971". Gerai paruoštas ir išleistas leidinys yra vertingas JAV Lietuvių Bendruomenės darbas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventės proga. Leidinyje dokumentuotai pristatomas lietuvių tautos teisių pažeidimas praėjusiais metais, pasireiškęs Kudirkos, Simokaičių, kunigų Šeškevičiaus, Zdebskio ir kitų bylomis ir bausmėmis. Leidinys pasiūstas visiems JAV LB tarybos nariams ir LB apygardoms bei apylinkėms, kad galėtų pasinaudoti vietinėje amerikiečių visuomenėje ir laikraščiuose.

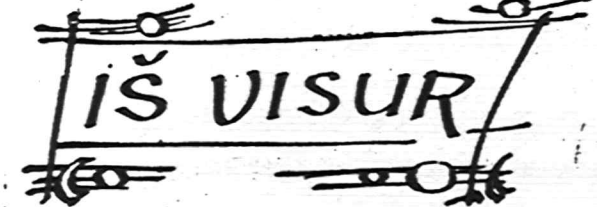
— JAV LB tarybos prezidiumas ir centro valdyba kreipėsi su bendralaiskiais į visus JAV LB tarybos narius ir apygardų bei apylinkių valdybas prašydami, kad Vasario 16 šventės proga būtų vykdomi JAV LB tarybos Philadelphia sesijos nutarimai. Tie nutarimai skatina kiekvieną lietuvių aukoti Lietuvos laisvinimo reikalui. Pats aukotojas apsisprendžia, kuriai institucijai jis auką skiria ir jam sudaromos sąlygos savo auką paskirstyti. LB vietinių rengtuose minėjimuose visos surinktos aukos persiunčiamos JAV LB finansų tvarkytojui Petrui Mitalui, 7322 Oak Avenue, Philadelphia, Pa. 19126.

— Dail. Vytautas Remeika vasario 13 mirė Montrealy. Velionis buvo gimęs 1930 rugsėjo 2 Radviliškyje. 1947-1950 menų studijavo Taikomosios dailės institute Freiburge, Vokietijoje. Kanadoje. 1952-1957 studijavo Ecole des Beaux Arts Montrealy. Dalyvavo lietuvių ir kanadiečių parodose, yra surėngęs ir individualių parodų.

— Detroito burmistras Roman Gribbs vasario 1 priėmė lietuvių delegaciją ir Lietuvos nepriklausomybės šventės proga pasirašė proklamaciją. Delegaciją sudarė jaunimas, pirm. — Robertas Selenis.

— Juozas Kojelis, "Į Laisvę" redaktorius, nacių kalintas už rezistencinę veiklą, bus pagrindinis kalbėtojas LB San Francisco apylinkės rengiame Vasario 16-tosios minėjime vasario 20 San Mateo kolegijos salėje.

Juozo Sodaicio grafikos darbų ir kolažų paroda vasario 20 buvo surengta San Francisco lietuvių Vasario 16 d. minėjimo proga. Minėjimą, kuris įvyko San Mateo kolegijoje, surengė Lietuvių Bendruomenės apylinkė, vadovaujama inž. Vytauto Šlūpo. San Francisco lietuvių įsigijo 12 Juozo Sodaicio darbų.

LA COURONNE RESTAURANT French & Italian Cuisine Luncheon and Cocktails, Dinners Steaks — Lobsters 10 Riverside Ave., Lyndhurst, N. J. Call 201 939-6674 Your Genial Host Mr. Joe Latona	VIS-WORTH METAL FABRICATING COMPANY 416 State Highway 23 Wayne, New Jersey Call 201 696-9640	HAPPY AND JOYOUS BROTHERHOOD WEEK when all people are brothers under God		CYPRESS HILLS CEMETERY 833 Jamaica Avenue Brooklyn, New York Call AP 7-2900	KEVIN'S AMOCO SERVICE CENTER Open 7 Days a Week General Auto Repairs Road Service, Tires, Batteries and Accessories 703 1st Street Hoboken, New Jersey
WEST DEPTFORD CHEVRON SERVICE STATION Open 7 Days a Week We do General Auto Repairs Road Service, Tires, Batteries, and Accessories. 1 Red Bank Ave. West Deptford Township, N. J. Call 609-845-9806	FOUR SONS CHAR BROIL Open 7 Days a Week A Family Place 241 Parker Avenue Clifton, New Jersey	TONY PIZZA & GIANT SUBMARINES INC. 784 Main Street Poughkeepsie, New York We Deliver Call 914-471-4110	LA CAMPANA CHINA NO. 2 Open 6 Days a Week Finest of Spanish & Chinese Food 2409 Bergenline Avenue Union City, New Jersey Call 201 965-3839	MANOR CARE NURSING HOME 1412 Marlton Pike Cherry Hill, N. J. 08034 Approved by the Joint Commission on Accreditation of Hospitals. Appr. by State of N.J., Medicare, N. J. Nursing Home Association. Visit or Call for Brochure 1-609-428-6100	GETTY SERVICE STATION Brown Mills and Old Central Jacobs Town Open 7 Days a Week General Auto Repairs Road Service, Tires, Batteries, and Accessories
THE CHANDELIER A Superb Restaurant for Sea Food Businessmen's Luncheons Monday- Friday, Private Parties — Dinners Broadway at 54th Street Bayonne, New Jersey All Major Credit Cards Honored Call 201 437-4670	COMMON MARKET IMPORTED CAR SERVICE 970 Somerset Street New Brunswick, N. J. Call 201-249-6866	A. DE SIMONE ASSOCIATES INC. Electric Heating Equipment Resident — Commercial Industrial P. O. Box 75 Edison, New Jersey	THE KENNETH DELI We Specialize in Take Out Sandwiches A Family Place 115-R Main Street Moorestown, New Jersey Phone 609-234-3113	JOSEPH M. GUILLANA AND COMPANY REAL ESTATE Lots — Farms — Acreage Riverview Drive and Minnissink Rd. Totowa, New Jersey Call 201 256-6555	SAM GOODY INC. THE WORLD'S LARGEST RECORD & AUDIO DEALER Stores Throughout the Metropolitan Area
ON PARADE The Diner with a Restaurant Atmosphere, Delicious Home Style Cooking, Specializing in Homemade Desserts & Pastries Open 7 Days a Week Jericho T-ke Co. Pickets Lane Woodbury, L. I. Call 516 364-1870	GRACE AUTO REPAIRS Collision Experts 294 Mountain Road Union City, New Jersey Call 201 867-9455	MARGE & BILLS TAVERN Where Good Friends Meet Black Horse Pike— Cecil Call 609-629-8977	BILLY'S BEAUTY ON THE MALL Open 7 Days a Week Latest in Creative Hairstyling We have Wigs and Wiglets 183 First Avenue Atlantic Highlands Call 201-291-9538	FIRST NATIONAL BANK OF HOPE Hope, New Jersey Member F.D.I.C. Call 201 459-4121	GARY OF PARIS 227 Sullivan Street NEW YORK CITY Call 477-9838
SHALIMAR One of New York's Most Authentic and Exotic Indian Restaurants Luncheon — Cocktails — Dinner Private Catering Room 39 East 29th Street (Between Park & Madison) Tel. 889-1977 — 684-8327	BALSCO CORRUGATED BOX CO., INC. 138 Gaston Avenue Garfield, New Jersey Call 201 546-0500	MODERN REFRIGERATION EXPRESS CO. P. O. B. 69 Kenilworth, New Jersey Call 201 964-7676	BLUE ROOMS BILLIARDS For Men & Women A Family Place 633 Elmer Street Vineland, New Jersey Call 609-691-9781	WESTERN WORLD INSURANCE CO. INC. 50 South Franklin Turnpike Ramsey, New Jersey Call 201 825-3300	OAK HILL CHEVRON SERVICE STATION Open 7 Days a Week General Auto Repairs — Road Service — Tires — Batteries and Accessories 265 Plainfield Road Edison, New Jersey Call 201 549-9821
CORNING SAVINGS & LOAN ASSOCIATION Corning (Main Office) East Market at Cedar 607-962-2461 Bath — Branch Office 115 Liberty Street 607-776-3361	MR. STANLEY'S BEAUTY ROOM Latest in Creative Hair Styling Wigs & Wiglets Bought & Serviced Late Night Thursday & Friday 116 Spring Street Newton, New Jersey Call 201 383-4830	ROY W. WALTERS & ASSOCIATES MGMT CONSULTANTS 60 Glen Avenue Glenrock, New Jersey Call 201 652-0325	MARTIN BALUSKI PLUMBER 46 Grandview Avenue Hawthorne, New Jersey Call 201-427-4279	DON'S TRUCK STOP Open 24 Hours a Day 24 Hour Road Service I. S. Route 78 and U.S. 22 West Clinton, New Jersey Call 201 735-9998	HARPER CATERING Wedding Buffets, Banquets Crown Point Road Thorofare, New Jersey 609 848-6788
BRETTON WOODS GETTY Open 7 Days We Do General Auto Repairs Road Service, Tires, Batteries & Accessories 620 Mantoloking Road Bricktown, New Jersey	INFINITY UNISEX BOUTIQUE For the Latest in Fashion 1831 Hooper Avenue Toms River, New Jersey Call 201 255-5641	GALL & GALL REALTORS 516 Amboy Avenue Woodbridge, New Jersey Call 201 734-1171	CONCEPTION SERVICE STATION Open 7 Days a Week General Auto Repairs — Road Service, Tires, Batteries and Accessories 6600 Dewey Avenue West New York, New Jersey	UNITED STATES FREIGHT COMPANY 711 Third Avenue, N.Y.C. We are an Equal Opportunity Employer and Fully Support Equal Opportunity For All Americans	SPORTSWOOD GETTY Open 7 Days a Week We do General Auto Repairs Road Service — Tires — Tubes Batteries and Accessories Call 201 251-9885
INTERSTATE MOBILE SERVICE CENTER, INC. Open 7 Days a Week General Auto Repairs — Road Service, Tires, Batteries and Accessories State Highway No. 17, Ramsey, N.J. Call 201 327-6679	FROM A FRIEND CHATEAU REALTY CORP. Lic. Real Estate Broker 5008 Bergen Line Avenue Wst New York, New Jersey Call 201 864-7900	C. COSTOS FREIDA MUELLER OF MADISON AVENUE Specializing in Floral Arrangements 289 Madison Avenue Call MU 3-7836 or EL 5-6050	H & R HOMESTEAD DINER Open 6 Days a Week 24 Hours a Day Good Food at Reasonable Prices 3715 Tonnell Avenue North Bergen, New Jersey 201 864-7673	STONE BROOK GOLF CENTER Stoney Brook Road Hopewell, New Jersey Dial 609-466-2220	A & J SLEEP PRODUCTS COMPANY 1248 Paterson Plank Road Secaucus, New Jersey Call 201 866-7094
FRANK'S MOTORS Piney Hollow Road Cecil, New Jersey Used Parts for all Makes & Models. Late Model Cars Bought, Junk Cars & Trucks Towed Away Free Used Cars Bought & Sold 24 Hour Towing Call 609 629-4610	KAZINERS HESS SERVICE STATION Open 24 Hours a Day Service for Our Customers Chambers st. & Liberty St. Trenton, New Jersey	ATILES FURNITURE & APPLIANCES 1494 Southern Boulevard Bronx Call 842-6446	M & S SPORTING GOODS INC. 207 Closter Dock Road Closter, New Jersey Headquarters for MacGregor — Brunswick, Converse & Puma Call 201 767-0542	STONE BROOK GOLF CENTER Stoney Brook Road Hopewell, New Jersey Dial 609-466-2220	JACKSON ESSO SERVICE STATION Open 7 Days a Week General Auto Repairs — Road Service, Tires, Batteries, Accessories Full Service Route 528 Leesville Road Jackson, New Jersey Phone 201 928-9861
	G. K. PACKING CORP. 553 Broad Street Glen Rock, New Jersey Call 201 444-1441	RYCO TEXTILES INC. 49 State Street Paterson, New Jersey Call 201 742-5919	NU MERIT LIGHTING FIXTURES 68 East Sunrise Highway Freeport, Long Island Call 516-FR 8-4650	STONE BROOK GOLF CENTER Stoney Brook Road Hopewell, New Jersey Dial 609-466-2220	PALADIN MOVERS Licensed & Bonded 1500 Ericson Place Bronx, New York Call 892-3940
— "Mūsų Lietuva", lietuvių savaitraštis Brazilijoje, nuo metų pradžios spausdinamas ofseto mašinomis ir gausiau iliustruotas. — Australijoje II pasaulio lietuvių jaunimo kongreso reikalam sudaryti net keturi komitetai: Adelaidėje, Melbourn, Newcastle ir Sydnėjū. Komitetų veiklą koordinuoja centrinis komitetas, kuriam vadovauja J. Neverauskas. — Grandinėle, tautinių šokių grupė, intensyviai ruošiasi koncertui kovo 5 Clevelande, Euclid gimnazijos salėje. — Kun. prof. Juozas Vencuskas, S.J., sausio 16 paminėjęs 75 m. amžiaus sukaktį. — Rašyt. Ievos Simonaitytės 75 m. sukaktis okupuotoj Lietuvoj paminėta sausio 22. Ta proga išėjo jos naujas romanas "Paskutinė Kunelio kelionė". — Washingtono, D.C., atėitininkai rengia rekollekcijas lietuviams kovo 3-5 juozapiečių seminarijoj (Josephite Pastoral Center), 1200 Varnum St., N. E., Washington, D.C. Pradžią penktadienį, kovo 3 d., 7:30 val. vak. Praves Tėvas G. Kijauskas iš Chicago. Dėl informacijų skambinti Vaitkui, 577-8614. — Ona Gradinskienė, IV-tosios tautinių šokių šventės rengimo komiteto pirmininko dr. L. Kriaučiūno pakviesta, sutiko vadovauti šventės banketo ruošai. — Jonas Evans sutiko vadovauti IV-tosios tautinių šokių šventės finansiniam vajui, kuris bus vykdomas kovo ir balandžio mėnesiais.	APEX RENDEZVOUS Where Good Friends Meet 1135 West Elizabeth Avenue Linden, New Jersey	RAIMO'S JUNK DEALER We Pay Top Dollar 11 Bloomfield Avenue North Caldwell, New Jersey Call 201 226-1910	NOVA DESIGN DEVELOPMENT CORP. 1810 State Highway No 27 Edison, New Jersey Call 201 985-7310	HOUSE OF BLACK ANGUS Graded Black Angus Beef Western Corn Fed Steer Beef See Your Meat Weighed Cut, Wrapped Free Charge It No Interest. Call 201-935-0777 772 Riverside Ave Lyndhurst, N.J.	BRIDGE AUTO BODY CO. INC. Route 46 & Boulevard East Paterson, New Jersey We Take Pride in Our Work Call 201 SW 7-4040
SCHILLINGS DISCOUNT WINES & LIQUORS 306 93RD Street Brooklyn, New York Call SH 8-4556 For Prompt Delivery	THE CARD BOX Open 6 Days a Week Greeting Cards, Gifts for all Occasions and Party Goods 307 North Main St. Lodi, New Jersey	CHURCHTOWN MARKET Open 7 Days a Week 304 North Broadway Pennsville, New Jersey Call 609-678-7471 Mr. Jim Hefner	PROFESSIONAL PHARMACY 144 South Harrison Street East Orange, New Jersey Call 201 675-7430	SCOLASTIC BUS COMPANY 93 Prospect Place Hillsdale, New Jersey Call 201 664-8400	The World Famous BIRD & BOTTLE INN Route N9 Garrison, New York Call 914 424-3342 For Reservations Closed Monday
SIMPSON & SIMPSON SUB BASE & FINE FOODS INC. 18 East Forest Avenue Englewood, New Jersey Call 201 567-4131	OLD MEXICO 115 Montague Street Brooklyn Call MA 4-9774	NORWALK METAL CRAFTSMEN INC. 512 23rd Street Union City, New Jersey Call 201 866-5078	SUZANNE MARE COIFFURES By Appointment Only Late Night Friday 333 1/2 Roseville Avenue Newark, New Jersey Call 201 482-6346	ESPINOSA FURNITURE CO. INC. Modern & Period Furniture 2415-2503 Bergenline Avenue Union City, New Jersey Call 866-2821	BOART METAL PRODUCTS 149 Putnam Street Paterson, New Jersey Call 201-279-4631 Ask for Art or Bob
S.W. LOCK & DOOR CHECK COMPANY 3501 Kenneth Boulevard Union City For Fast, Prompt Service Call 201 863-2234	HILLSIDE HOUSE CATERERS 206-10 Hillside Avenue Hollis, New York Call HO 5-7788	KARDOS PAINT & Auto body Open 6 Days a Week 32 West Street Woodstown, New Jersey Call 609 — 769-9880	H. L. H. WOODWORKING INC. 100 Paterson Plank Road Jersey City, New Jersey	T. I.'S FAMILY RESTAURANT Open 7 Days a Week Bring the Family for Sunday Dinner 361 West Browning Road Bellmawr, N. J.	ORANGE SAVINGS BANK 290 Main Street Orange, New Jersey
KENNEDY CONCRETE INC. 1969 South East Avenue Vineland, New Jersey Call 609-692-8650	ACTION CHEMICAL CO. 589 Ferry Street Newark, New Jersey Call 201 589-8806	B & C MOTORS Body and Fender Work Collision Experts 995 Main Avenue Clifton, New Jersey	ROYAL DELICACY SHOP For the Finest in Delicatessen 486 Cedar Lane Teaneck, New Jersey Call 201 836-4045 We Do Catering	LUNA BELL RESTAURANT & DINER Open 7 Days a Week Where Route 1 Meets 9 24 Hours a Day 890 U. S. Highway No. 1 Woodbridge, N. J. Call 201 636-7674	TAYLOR RENTAL CENTER Finest of Tools Burlington — Mount Holly Road Mount Holly, New Jersey Call 609-267-8574
ROBERT'S AUTO BODY SHOP Collision Experts 41 Tulip Street Passaic, New Jersey Call 201 473-0012	ROYAL DELICACY SHOP For the Finest in Delicatessen 486 Cedar Lane Teaneck, New Jersey Call 201 836-4045 We Do Catering	ROYAL DELICACY SHOP For the Finest in Delicatessen 486 Cedar Lane Teaneck, New Jersey Call 201 836-4045 We Do Catering	ROYAL DELICACY SHOP For the Finest in Delicatessen 486 Cedar Lane Teaneck, New Jersey Call 201 836-4045 We Do Catering	ROBERT FRAZIER GENERAL CONTRACTOR Complete Home Remodeling 815 Ridgedale Avenue Woodbridge, New Jersey Call 201 634-4985	RELIABLE OIL BURNER SUPPLIES 603 Chestnut Avenue Vineland, New Jersey Call 609-692-1264 or 691-9640
ROBERT'S AUTO BODY SHOP Collision Experts 41 Tulip Street Passaic, New Jersey Call 201 473-0012	ROYAL DELICACY SHOP For the Finest in Delicatessen 486 Cedar Lane Teaneck, New Jersey Call 201 836-4045 We Do Catering	ROYAL DELICACY SHOP For the Finest in Delicatessen 486 Cedar Lane Teaneck, New Jersey Call 201 836-4045 We Do Catering	ROYAL DELICACY SHOP For the Finest in Delicatessen 486 Cedar Lane Teaneck, New Jersey Call 201 836-4045 We Do Catering	ROYAL DELICACY SHOP For the Finest in Delicatessen 486 Cedar Lane Teaneck, New Jersey Call 201 836-4045 We Do Catering	TED'S HOT ROOFING Aluminum Siding Shingles — Gutters 403 Blue Bell Road Williamstown, New Jersey Call 609-629-4861

WORCESTER, MASS

Vasario 16 minėjime dalyvavo vysk. A. Deksnys Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 54 metų sukakties minėjimas čia įvyko vasario 13.

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje mišias už Lietuvą ir kenčiančius lietuvius aukojo naujasis šios parapijos klebonas kunigas A. Micūnas, MIC. Jis pasakė ir pamokslą, raginantį visus jungtis vienam tikslui — Lietuvai. Giedėjo parapijos choras, vadovaujamas vargonininko muz. A. Mateikos. V. Rozevičius dvi giesmes pagiedojo solo. Po mišių sugiedota "Marija, Marija".

Aušros Vartų parapijos bažnyčioje mišias už Lietuvą ir kenčiančius lietuvius koncelebravo iš Europos atvykęs vysk. A. Deksnys ir Šv. Kazimiero parapijos vikaras kun. J. Budzeika, MIC. Pamokslą vysk. A. Deksnys iškėlė pavergtųjų prašymą, kad mes, gyvendami laisvėje, visada skelbtume lietuvių tautos troškimą išsivaduoti iš vergijos. Giedėjo Aušros Vartų šeštadieninės mokyklos mokiniai, vadovaujami vargonininko muz. V. Burdulo. Pamaldose dalyvavo lietuviai karo veteranai, organizacijų atstovai su vėliavomis, miesto burmistras T. Early su žmona, Šv. Kazimiero ir Nukryžiuotojo Jėzaus seselės ir kiti asmenys. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai ir "Marija, Marija".

Popiet Lietuvos Piliečių Klubas vyko tolimesnei šventės minėjimo daliai. Prisirinkus pilnai salei žmonių ir atvykus garbės svečiams, organizacijų tarybos pirm. P. Stanelis, atidaręs minėjimą, paprašė visus sugiedoti himnus ir susikaupimu pagerbti mirusius.

Išreikšė vietos lietuvių džiaugsmą, kad sutiko su mumis šią šventę praleisti Vakarų Europos lietuvių vyskupas A. Deksnys. Pasveikino visų vardu naujuosius Šv. Kazimiero parapijos kunigus marionus: kleboną kun. A. Micūną ir vikarą kun. J. Budzeiką. Tolimesnei programai vadovauti pakvietė A. Minikauską, žymų vyčių veikėją, dabar vyčių organizacijų einantį a.a. kun. J. Jutkevičių turėtas pareigas.

Invokaciją sukalbėjo kun. A. Micūnas, MIC.

Iš garbės svečių pirmas kalbėjo didis lietuvių draugas kongresmanas H. Donohue, primindamas, kad negalima tylėti, kada Lietuvos ir kitų tautų žmonės kenčia terorą. Miesto burmistras T. Early, kitas didis lietuvių draugas, vedęs lietuvaite, perskaitė proklamaciją, skelbiančią Vasario 16-tąją Lietuvos nepriklausomybės dieną Worcesterį.

Dalyvavo Aušros Vartų parapijos klebonas kun. A. Volungis, Šv. Pranciškaus parapijos

klebonas kun. J. Steponaitis iš Atholio, lietuvių veteranų skyriaus pirm. A. Trumpaitis, Lietuvos Piliečių Klubas pirm. K. Tagmanas, Lietuvos Labdaros Daugijos Maironio Parko pirm. K. Adomavičius, Moterų Sąjungos centro valdybos pirm. A. Wackell, adv. A. Milleris, kuris kiekvienais metais su kongr. H. Donohue Vasario 16-tosios progą kalba per radijo WNEB stotį.

Pagrindinis kalbėtojas buvo vysk. A. Deksnys. Jis iškėlė kelias svarbias mintis, kurių viena buvo, kad lietuviai tėvynėje, patys negalėdami kalbėti, prašo mus kalbėti tiesą ir išlikti lietuviams.

Paruoštas rezoliucijas šio krašto valdžios žmonėms ir JT perskaitė lietuvių veteranų skyriaus pirm. A. Trumpaitis.

Aušros Vartų šeštadieninės mokyklos mokiniai, vadovaujami muz. V. Burdulo, padainavo keletą dainelių, o mažųjų grupė, vadovaujama L. Pauliukonytės, pašoko. Noriu miego ir Kalvelį.

Jaunimo tautinių šokių grupė pašoko Sustą, Kubilą, Malūną, Oželį, Lenciūgėlį, Linelius ir Jaunystės šokį, kuriam muziką parašė E. Meilus, grojęs ir šokiui. Grupei vadovauja šeštadieninės mokyklos mokytoja L. Pauliukonytė, kuri praėjusią vasarą dalyvavo tautinių šokių kursuose. Grupė energingai ruošiasi važiuoti į tautinių šokių šventę Chicagoje.

Buvo renkamos aukos, kurios pagal aukotojų pageidavimą skirtos Vlikui, Altai ar LB. Aukos rinko skautai. Didžiausią 100 dol. auką kiekvienais metais įteikia Maironio Parkas. Surinkta apie 1250 dol.

Salę papuošė ateitininkai. Minėjimas baigtas giesme "Marija, Marija".

Pagerbimo vakarienė
Tos pačios dienos vakarą Maironio Parke buvo iškilminga vakarienė vysk. A. Deksnio pagerbti.

Lietuvių organizacijų tarybos pirm. P. Stanelis pasveikino vyskupą Worcesterio lietuvių vardu ir prašė parvežti sveikinius Europos lietuviams.

Vakaro vedėju buvo pakviestas Labdaros Draugijos Maironio parko pirm. K. Adomavičius, kuris supažindino publiką su svečiais. Pasveikinęs vyskupą ir davęs kiek biografinių žinių apie naujuosius Šv. Kazimiero parapijos kunigus, pakvietė kleboną kun. A. Micūną tarti žodį.

Naujasis klebonas pasidžiaugė, kad jie jau turėjo progos čia patirti lietuviškų širdžių meilę.

Sveikino prel. V. Balčiūnas ir prof. kun. St. Yla. Miesto burmistras šią visą dieną pra-

leido mūsų tarpe. Čia jis įteikė vyskupui miesto raktą, iškeldamas jo nuoširdumą. Lietuvių skautų vyriausias skautininkas P. Molis, pasveikinęs vyskupą, pakvietė tautininką R. Jakubauską, kuris skautų vardu įteikė vyskupui dovanėlę.

Vysk. A. Deksnys išreiškė visiem savo nuoširdžią padėką. Papasakojo iš savo veiklos Europos lietuvių tarpe ir palinkėjo visiems vieningai dirbti.

Pabaigoj maldą sukalbėjo prof. kun. St. Yla.

Vakariene paruošė Maironio Parko šeimininkė E. Kauševičienė.

Minėjimo ir pagerbimo vakarienej dalyvavo Worcester Telegram and The Evening Gazette reporteris. Pirmadienio rytą minėtas laikraštis plačiai viską aprašė ir įdėjo keletą nuotraukų.

27 televizijos kanalas taip pat paminėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę ir perskaitė miesto burmistro parašytą proklamaciją.

Šv. Kazimiero parapijos mokykla Vasario 16 minėjo vasario 18. Rytą visi dalyvavo mišiose, vėliau turėjo ir programą, kurią atliko VIII skyriaus mokiniai. Mokyklai vadovauja Šv. Kazimiero seselės.

Aušros Vartų šeštadieninė mokykla Vasario 16 minėjo vasario 19 pamokų metu.

Maldos už Lietuvą

Pagal Lietuvos Religinės Šalpos kalendorių maldos diena už Lietuvos laisvę ir persekiojamus lietuvius Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo vasario 6. Kun. J. Bakanas pravedė šventąją valandą, per kurią gražiai giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. A. Mateikos. Pritaikyta pamokslą pasakė naujasis vikaras kun. J. Budzeika, MIC.

Filmas Dvylika

Kun. Algimantas Kezys, SJ, atvykęs iš Chicago, vasario 6 rodė filmą apie žymiuosius lietuvius: Krupavičių, Žilėvičių, Galdiką, Vaitkų, Sidzikauską, Šimutį. Buvo išstatyta ir kun. A. Kezio foto paroda. Nežiūrint tą dieną pasitaikiusio nepalankaus oro, žmonių prisirinko gausiai.

Nauji kunigai
Šv. Kazimiero parapijoje

Džiaugiamės sulaukę tėtų marijonų, atvykusių darbuotis į mūsų parapiją. Klebonas — kunigas Antanas Micūnas, MIC, padėjėjas — kun. Juozas Budzeika, MIC. Trumpai su jų biografijomis buvome supažindinti vasario 13 Maironio Parke, per pagerbimo vakariene.

Linkime naujiesiems kunigams geriausios sveikatos.

Dėkoti Dievui, kad gavome gerus, lietuviškai kalbančius kunigus.

Įvedama nauja valdyba

Maironio Parke sausio 23 įvyko Lietuvos Labdaros Draugijos Maironio Parko Draugijos naujosios valdybos priesaika ir pietūs.

Parko šeimininkė E. Kauševičienė buvo paruošusi puikius

JAV vyriausias jūrinių rezervų apmokymo r. admirolas E. Rosenberg įteikia garbės pažymėjimus Maironio parko pirm. A. Adomavičiui (d.) ir vedėjui A. Kauševičiui (k.)

užkandžius. Jos dukterė I. Markevičienė kiekvienam valdybos ir direktorių tarybos nariui prisegė prie peties baltą chrizantemą, o pirmininkui K. Adomavičiui — raudoną. Visom ponia — po gražiausią orchidėją.

Direktorių tarybos narys V. Židžiūnas pasveikino visus gausiai susirinkusius.

Lietuvių Labd. Maironio Parko Draugija priklauso prie Šv. Kazimiero parapijos. Naujasis klebonas dar neatvykęs. Todėl naujosios valdybos priesaikai priimti buvo pakviestas pirmasis draugijos pirmininkas P. Milius. Maldą sukalbėjo V. Židžiūnas.

Valdybą sudaro: pirmininkas K. Adomavičius, vicepirmininkas J. Pipiras, finansų raštininkas O. Keršienė, protokolų raštininkas J. Miliauskas, izdoininkas M. Scigla, izdo globėjas K. Kuzmickienė ir Lozoraitienė, Revizijos komisija: V. Dabrila ir J. Tamašauskas. Tvarūs prižiūrėtojas: P. Alavošius. Direktorių taryba: A. Glodas, E. Grigaitis, A. Kauševičius, A. Kuzmickas, V. Rozevičius, J. Staras, V. Židžiūnas.

P. Milius naująją valdybą pasveikino šiltais žodžiais.

Programos vedėjas V. Židžiūnas pristatė garbės svečius, pakviestas juos tarti po žodėlių.

Pirmuoju kalbėtoju buvo Lietuvos Veteranų skyriaus pirm. Trumpaitis. Linkėdamas kuo geriausių metų, jis pažymėjo, kad tik iš meilės gali būti atliekami tokie dideli darbai, nes už tai, kas daroma iš meilės, nėra iekalaujama atlyginimo.

Lietuvių Piliečių Klubas pirm. K. Tagmanas linkėjo geriausio pasisekimo klubo vardu.

Lietuvių Skautų Brolijos vyriausias skautininkas P. Molis padėkojo už skautams teikiamą paramą ir palinkėjo sėkmės ateities darbuose. Dalyvavo ir skautų tautininkas R. Jakubauskas su būsima savo žmonele T. Juškaite.

Organizacijų tarybos pirm. P. Stanelis pasidžiaugė, kad

Maironio Parkas tarnauja lietuvių. Kas būtų iš šių gražių pastatų, jei nebūtų remiamas lietuvių?

Sveikinimo žodį tarė ir miesto burmistras Early, kuris čia dalyvavo su žmona. Buvo ir daugiau svečių.

V. Židžiūnas pranešė, kad praėjusiais metais Maironio Parko patalpos pamaitino 36, 204 nelietuvių. Į šį skaičių neįeina organizacijų turėti pareigūnai, kurių taip pat buvo daug. Iš turimų pajamų Maironio Parkas kiekvienais metais 1000 dol. skiria stipendijom.

Kiekvienam jaunuoliui skiriama po 100 dol. Tų jaunuolių atsiranda daugiau kaip dešimt, bet visų prašymai patenkami. Pirmininkas K. Adomavičius pats iš savo pinigų įteikė dviem jaunuoliams 200 dol. Balfui paaukota 100 dol. Šv. Kazimiero parapijos klebono a.a. kun. J. Jutkevičius vardu įamžinti Lietuvos Fonde paaukota 50 dol. Aukota ir kitie reikalai.

Pabaigoj žodį tarė Parko šeimininkas ir Labdaros Draugijos pirm. K. Adomavičius. Padėkojo valdybai, direktorių tarybai už susiklausymą ir pasidžiaugė nuveiktais darbais.

Ypatingą padėką jis išreiškė virtuvės šeimininkei E. Kauševičienei už pasiaukojimą nuo ankstybo ryto iki vėlaus vakaro. Nežiūrint, koks skaičius žmonių būtų parengime ar kokios tautybės žmonės tą parengimą rengtų, E. Kauševičienė visiem pagamina maistą pagal jų užsakymus. Labai retai pasitaiko, kad būtų vienas parengimas. Dažnai tuo pačiu laiku vyksta du ar trys, ir E. Kauševičienė visus pamaitina. Už tai Maironio Parkas mėgstamas ne tik lietuvių, bet ne mažiau ir kitataučių.

Parko vedėjas A. Kauševičius taip pat atlieka didelį darbą. Jis puikus elektrikas, mechanikas, buhalteris ir ūkvėdys. Palaiko švarą ir tvarką aplink Parką. Dėl to vasarą aplinkui žaliuoja žolėlė, ir gėlės palangėse žydi. Jis turi ne-

išsemiamos energijos padėjėją A. Glodą, apie kurį V. Židžiūnas taip sako: "Neužmušamos energijos žmogus. Dirba dieną ir naktį. Aš bijau, kad jis dėl to gali likti nėvėdęs, nes neturi laiko pagalvoti apie mergaites".

Pirmininkas išreiškė padėką taip pat ir švaros palaikytojai U. Rozevičienei. Maironio Parko salės blizga, — tai pasako kiekvienas čia įžengęs. Visur puikiausia švara. Šį darbą daugiausia atlieka U. Rozevičienė. Anksti rytą, kai daugelis miega, ji skuba į Parką.

Savo žodį pirm. K. Adomavičius baigė taip: "Mano džiaugsmas dirbti ir aukotis lietuvių bei. Aš neturiu šeimos, brolių nei seserų čia. Jūs visi esate mano broliai ir seserys. Todėl likusią gyvenimo dalį atiduosiu jums".

K. Adomavičius visa širdim, visom jėgom yra atsidavęs šiai daugybei. Linkim jam sveikatos ir ištermės sunkiame darbe, o visiems kitiems — paklusti jo vadovaujamai rankai; tada dar didesnius darbus Maironio Parkas atliks, nes tik vienybėje stiprybė.

Gavo garbės pažymėjimus

Maironio Parko pirmininkas K. Adomavičius ir vedėjas A. Kauševičius praėjusią vasarą buvo pakviesti į JAV jūrinių rezervų apmokymo centrą Worcesterį. Juos pasitiko pulkininkas leitenantas R. W. Colter ir leitenantas R. Stanley, kurie pro išsiriavusių karių būrį juos lydėjo pas vyr. jūrinių rezervų apmokymo r. admirolą E. Rosenberg. Admirolas juos maloniai priėmė ir abiem įteikė garbės pažymėjimus.

Pulkininkas leitenantas R. W. Colter ir leitenantas R. Stanley yra geri lietuvių bičiuliai. Puskarininkiai Martyllosta ir McManos yra visų jūrinių rezervų parengimų Maironio Parke organizatoriai. Visa jų karinė vadovybė ir kareiviai yra labai patenkinti Maironio Parko patalpomis, malonių priėmimu ir vadovybės nuoširdumu. Už tai, be minėtų garbės pažymėjimų, šie jūrininkai Maironio Parkui yra įteikę gražų laivą, kaip jūrinių simbolių, kuris puošia salės sienas, ir nuoširdaus bendradarbiavimo pažymėjimus.

J.M.

— Vasario 16-toji Memmingene, Rastatte ir Stuttgarte minima vasario 26. Memmingene paskaitą skaitys kun. Br. Liubinas. Rastatte 3 val. pamaldos. Minėjime paskaitą skaitys mokytoja V. Bartusevičius, Mening programą atliks mokytoja E. Tamšaitienė vadovaujama Vasario 16 gimnazijos jaun. moksleivių grupė. Stuttgarte ir apylinkės lietuvių rinksis į Schwabenbrau svetainę Bad Cannstatter. Bus paskaita ir meninė programa, kurią atliks lietuvių jaunimas.

— Hamburge, Kaiserlauterne ir Miunchene Vasario 16-toji atšvęsta vasario 19.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvos nepriklausomybės šventę surengė Baltimorės Lietuvių Taryba ir Lietuvių Bendruomenė. Vasario 20 buvo iškilmingos pamaldos Šv. Alfonso bažnyčioje. Mišias aukojo prel. L. Mendelis. Jis pasakė ir šventei pritaikytą pamokslą. Giedoją Baltimorės vyrų chorą Daina. Lietuvių posto 154 legionieriai pamaldose dalyvavo su vėliavomis. Banketas buvo Lietuvių svetainėje. Vadovavo advokatas Tomas Gray-Grajauskas. Pagrindinę kalbą pasakė dr. Jonas Balys iš Washingtono. Dalyvavo Marylando keli kongresmanai ir miesto burmistras Donald Schaefer. Minėjimas baigiamas ateinantį sekmadienį, vasario 27 d., 2 v. popiet Lietuvos svetainės didžiojoje salėje. Pagrindinę kalbą pasakys svečias iš Philadelphijos — Algimantas Gečys. Visi kviečiami dalyvauti.

Sodalietės bingo žaidimus rengia kovo 3 Šv. Alfonso mokyklos salėje. Pradžią 8 v.v. Bus ir bufetas, bus įvairiausių valgių ir kavos. Pelnas skiriamas dovanom, kurios sodalietės išdalins seneliams, esantiems įvai-

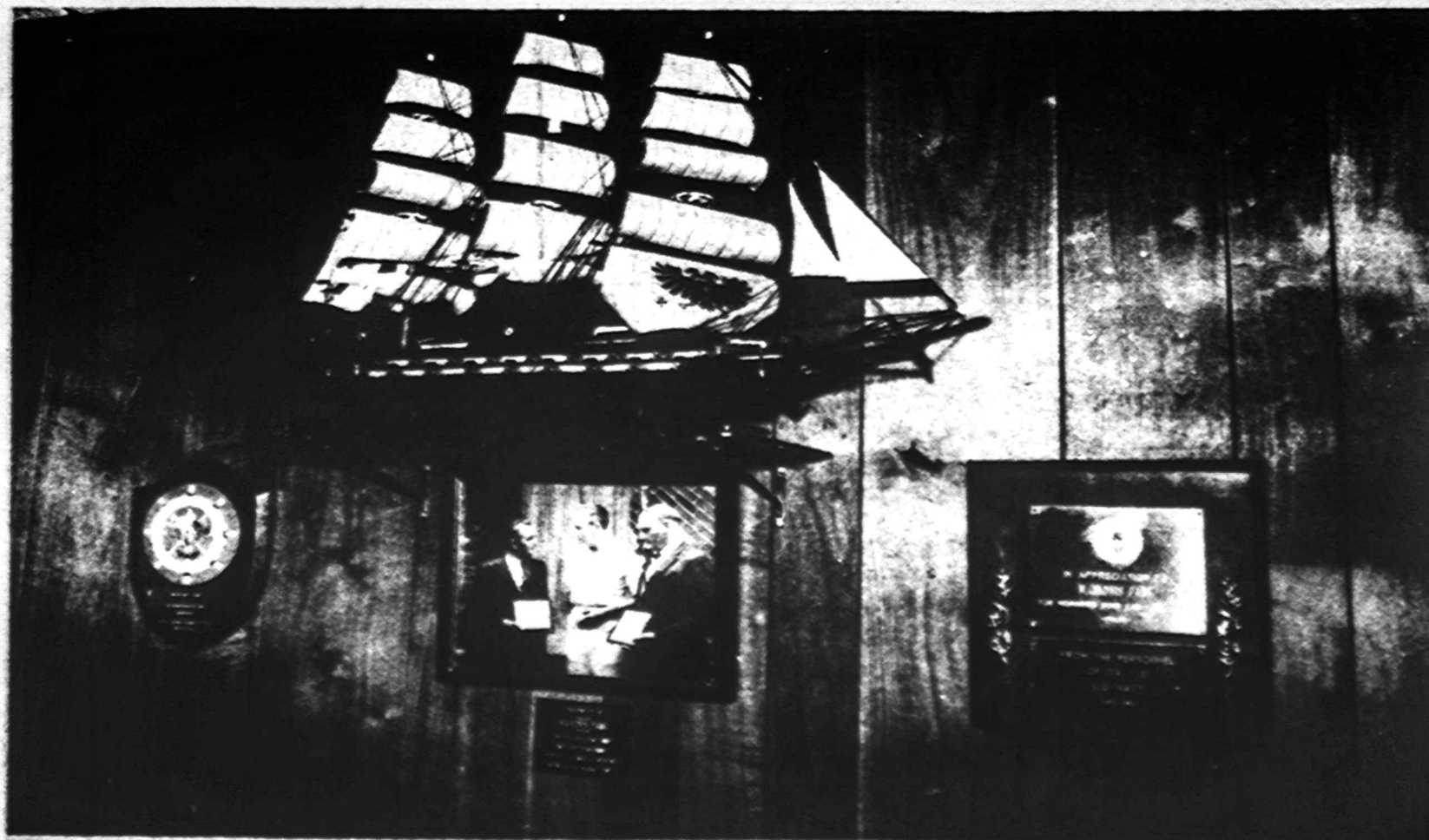
riose prieglaudose. Dovanos bus išdalintos prieš Velykų šventes.

Kepsnių balių rengia Lietuvių svetainės šėrininkai kovo 5 Lietuvos svetainėje ir kambariuose. Pradžią 1 v. ir tęsis iki 6 v. Šokiui gros geras orkestras, veiks loterija. Šėrininkai kviečia visus į jų metinį kepsnių balių.

Dainos choras per Lietuvos nepriklausomybės šventę vasario 20 kongresmanui Edward Garmatz įteikė dovaną — išdrožtą iš medžio vytį. Jis nuolat pareiškia savo simpatijas lietuviams ir dalyvauja nepriklausomybės minėjimuose. Dainos choro pirmininkas yra kun. A. Dranginis.

Šv. Vardo draugijos vyrai savo metinius pusryčius rengia kovo 12 Šv. Alfonso mokyklos salėje. Mišios bus 8:30 v. Po mišių — pusryčiai, kuriuos pagamins sodalietės. Pagrindinis kalbėtojas bus žymus Marylando Šv. Vardo draugijos veikėjas Paulius Nevins. Visi vyrai kviečiami dalyvauti tuose pusryčiuose.

Jonas Obelinis

JAV jūrinių rezervų Maironio parkui dovanotas laivas ir nuoširdaus bendradarbiavimo bei jų priėmimo pažymėjimai.

Lietuvi, remk LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS darbus savo auka. Be visuomenės paramos mūsų rūpesčiai ir darbai liks be vaisių. Padėkite mums, siųskite savo auką, pasinaudodami žemiau nurodyta iškarpa.

JAV LB Centro Valdyba

Cekius ar money ord. rašyti: Lithuanian American Community

JAV LB darbai paremti skiriu \$ auką
Pavardė ir Vardas
Adresas

Auką siųsti LB Finansų Tvarkytojui adresu:
Mr. P. Mitalas
7322 Oak Ave.
Philadelphia, Pa. 19126

LIETUVIŲ FONDAS

išleido dviejų spalvų (raudona ir tamsiai šalia) lipinukus. Kaina \$1.00 už keturius lapus (144 lipinukai). Kas norėtų jų įsigyti sau ar platinimui — kreiptis į LB būstinę:
2422 West Marquette Rd.
Chicago, Ill. 60629,
tel. 312 925-6897

DVIEJŲ SAVAIČIŲ ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

- Vyksta: birželio 8, liepos 13, rugpjūčio 17 ir gruodžio 21. Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų.
- Norintieji pratesti savo atostogas ilgiau, galės aplankyti kitus jų pasirinktus Europos miestus.
- Ekskursijos išvyksta iš Bostono, New Yorko ir Montrealio.
- Grupėse dalyvių skaičius ribotas — nesivėluokite!
- Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764
Savininkė Aldona Adomonienė

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS
(201) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(201) 846-1650

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

SERVICE

Mario's Auto Inspection & Repair
service headlights adjustment, wheel alignment, motor tune-up and brake service. All minor adjustments and repairs done while you wait. Shell Bay Ave. Mayville, N.J. Cape May Court House, opp. State Inspection Station. Open Mon. thru Fri. 8 AM to 5 PM. Owned & operated by Mario DeSantis "If you really want your car to go see Mario", 609-465-5607

GUZMAN CONTRACTING
Everything and Anything in Contracting Field
All Quality Workmanship
Lic. No. 673-881
Call 967-8890 We Take Pride in Our Work

Complete Mailing Service
Typing, Addressing, Folding, Inserting, Metering, List Maintenance, Collating, Copying, Pricing, Dealings
Met. 914-699-8888

L & H HOME IMPROVEMENT
516 Herkimer St. Bet. Albany & Troy
Our Specialist: Plumbing, Heating, Electrical, Sewer, Cleaning, Basements, Kitchens, Bathrooms, Alterations, Violations Removed, Roofing. Call for Free Estimate. 467-5123. 467-5172. Call Sundays Also.

H. W. FEMALE

Registered Nurses
New Hamilton Hospital, 1881 White Horse-Hamilton Square Road, Hamilton Square, N. J. Specialty openings in ICU, Emergency Room, Medical surgical supervisor. Our new ultra modern hospital designed to provide patient centered care. Our progressive care concept will be carried throughout the facility. Openings also for staff nurses. Competitive salaries and excellent fringe benefits. Contact Director of Nursing, 140 North Clinton Ave., Trenton, N. J., 609-392-3194.

DISPLAY

AECEAN ISLES
781 East 31st Street Brooklyn, N. Y.
Call 434-7496
We Also Do Catering
The Ultimate in Dining
Also
The New Clement Restaurant
1612 Sheepshead Bay Road
Brooklyn, New York
Call TW 1-3998

Wanted Foster Parents
If you are between the ages of 25 and 59, English speaking, in good health, financially self-maintaining, willing to accept children of any background and have adequate rooms, you are desperately needed now. Contact McMahon Memorial Shelter, 128 East 112th St., New York, N. Y. 10029, 369-5665

Guest House — Men and Women.
All modern facilities. Newly renovated bldg. Ready for occupancy by May. Scenic view of Hudson. Permanent or vacation guests. For information write: Sisters of Saint Francis, Saint Joseph Villa, 38 Prospect Ave., Catskill, N. Y. 12414.

Inside-Heated Flea Market at Eastern States Exposition
Starting Saturday Feb. 26th
8 A.M.-5 P.M. — Dealers:
Reserve your Spot Now!
Doors will be open for dealers at 5 A.M. For Information
ROGER E. VENNE
66 Edgemont St.
Springfield Mass.
423-737-0194

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

ŠACHMATAI SPORTAS

Veda Kazys Merkis

— Jau nuspręsta ilgai lauktąją matčią tarp Spaskio ir Fischerio pradėti birželio 25 Belgrade (Jugoslavija), kur bus sušios pirmosios 12 partijų, o likusios 12 bus lošiamos Islandijoje, Reykjavike.

Pasaulio čempionas B. Spaskis pageidavo matčią lošti Islandijoje, o Fischeris — Jugoslavijoje. Galop FIDEs prezidentas prof. Max Euwe padarė saliamonišką sprendimą, padalindamas matčią tarp aviejų šalių.

Yra žinoma, kad Islandija matčo prizam skyrė 125,000 dol., o Belgradas 152,000 dol. Rengėjai apmoka taipogi abiejų varžovų su dviem palydovais visas kelionės ir išlaikymo išlaidas.

— Europos taurė (Eberhard Vilhelm Cup), kurią permai iškovojo Lietuvos šachmatininkai korespondencinių šachmatų varžybose, yra Vilniuje. Ši taurė byloja apie puikų Lietuvos šachmatininkų laimėjimą kovose, kurios tęsiasi septynerius metus. Pirmenybės buvo pradėtos 1963 rudenį. Dalyvavo 45 komandos iš 16 šalių. Galutina lentelė: 1. Lietuva 65 su puse tš. iš 96 galimų. 2. Maskva 61 su puse, 3. Estija 53 su puse, 4. Vokietija 52 su puse, 5. Rytų Vokietija 47 tš., toliau Vengrija, RTFSR, Latvija ir Belgija. Lietuvos komandą žaidė: Vladas Mikėnas, Isakas Vistanekis, Julijonas Krimeris, Donatas Lapienis, Anicetas Uogelė, Gintautas Plungė, Gediminas Lakiūnas, Michailas Kozlovas, Juozas Butkus, Leonas Kalvelis, Viktoras Milvydas ir Andrius Vladimirovas.

— Bostono tarpklubinėse vasario 11 d. So. Bostono LPD šachmatininkai rungsi Prudential dangoraižyje prieš C.T. Main komandą, laimėdami tas rungtynes santykiu 4-1. Mumtaškus pelniyo Aleksas Klinovas puse, Algis Makaitis puse, Algirdas Leonavičius 1, Kazys Merkis 1 ir Jurgis Zozas 1. Vasario 25 Lietuvos komanda rungsis prieš Northeastern universitetą.

— New Yorko aukštesniųjų mokyklų varžybose gvyai reiskias lietuvis Zigmas Dičpini-gaitis. Jo USCF reitingas 1053, visai netoli bostoniško 13-mčio Tomo Gimiaus 1084, kuris pasižymi Bostono aukštesniųjų mokyklų varžybose.

— Rytų sporto apygardos šachmatų pirmenybės įvyks balandžio 8-9 New Yorko, o Š. A. Lietuvos šachmatų pirmenybės balandžio 22-23 Clevelande.

SERVICE

CHILDRENS and ADULT PSYCHIATRIST
Private Consultation Office Hours
1-8 P.M.
69-20 Grotton St.
Forest Hills, N. Y.
(212) 896-4771

Ateinantįsekmadienį Lietuvos Atletų Klubo pirmą komandai paskirti futbolą pirmenybių rungtynės prieš Yonkers SC. Pereitą kartą šios rungtynės buvo nutrauktos po 20 min. žaidimo. Prie dabartinių oro sąlygų galima tikėtis, kad šios rungtynės iš viso neįvyks. Pirmenybių tvarkaraštis tačiau rodo, kad LAK turi žaisti Tibbets Brook parke, Yonkers, N. Y., 2:30 val. Mūsų šaliai dabar lentelėje užima antrą vietą.

Buvęs futbolininkas Jonas Reventas pirmą futbolą komandai padovanojo aprangą, treniungus. Žiemos metu jie mūsų žaidikam tikrai reikalingi. Ačiū jam.

Atletas

LAISKAS REDAKCIJAI

Darbininko 9 nr. pirmo puslapio žinioj "Amerikai medalius laimėjo moterys" rašoma, kad žiemos olimpinuose žaidimuose Sapporo, po Sovietų, "antrojo vietos užsiliko Amerika su 3 aukso, 2 sidabro ir 3 bronzos medaliais". Toliau paminėta, jog "medalių skaičiumi trečioji vieta teko R. Vokietijai, po jos eina Šveicarija ir Olandija".

Cia įpinta klaidų. Medalių lentelėj, kur lemia auksiniai, JAV užsiliko tik penktos vietos. Po Sovietų (8 aukso, 5 sidabro, 3 bronzos), antrojo vietos R. Vokietija (4, 3, 7), toliau: 3. Šveicarija (4, 3, 3), 4. Olandija (4, 3, 2) ir tik tada 5. JAV (3, 2, 3), 6. V. Vokietija (3, 1, 1) ir t.t.

O jei žiūrėti į medalių gausumą, tai prie keturių pirmųjų valstybių prisideda Norvegija su 12 medalių (2, 5, 5) ir nustumia JAV į 6 vietą (8 medalių).

Tarp kitko, ar nevertėtų įprasti skirti olimpiadas nuo olimpinų žaidimų? Olimpiada yra 4 metų laikotarpis tarp olimpinų žaidimų, bet ne patys olimpiniai žaidimai, kuriuos anglai vadina Olympic Games, prancūzai Jeux Olympiques, vokiečiai Olympischen Spiele.

Su pagarba

K. Čerkeliūnas

Darbininkui paremti aukojo

Po 2 dol. — J. Mėlynis, F. Zylinskas, M. Gerulatis, A. Schillon, V. Kemėžis, Kearny, N. J., P. Bochis, Bayonne, N. J., B. Stankaitis, kun. V. Dabušis, P. Tolekis, Paterson, N. J., M. Parzel, A. Skruodys, Jersey City, N. J., J. Kackelis, Northampton, Mass., N. Ulėnienė, Plainview, N. Y., kun. T. Žiuraitis, N. Tautvilas, V. Vilimas, A. Petrutis, L. Eurkoos, Wash., D.C., O. Karavius, J. Vazalis, V. Lazauskas, A. Drasdys, C. Sarpalis, J. Palubinskas, Balt. Md., C. Majauskas, Berli, Md., A. Lawler, Westminster, Md., J. Mikuckis, Riverdale, Md., S. Kligys, Joppa, Md., C. Masaitis, Havere De Grace, Md., A. Landsbergis, Upper Marlboro, Md., L. Dambriūnas, Brentwood, Md., J. Palevičius, Hudson, N. H., M. Zarėmba, Manchester, N. H., V. Aranauskas, J. Karauskas, P. Bernotas, S. Kudžma, Nashua, N. H., D. Jakas, Norristown, Pa., S. Gudaikis, Uniondale, Pa., A. Nagal, Warrington, Pa., J. Kralick, Mahanoy City, Pa., R. Zinas, Bethlehem, Pa., A. Zubritsky, Cresson, Pa., kunigas B. Liubauskas, Port Allegany, Pa., W. Markalonis, Reynoldsville, Pa., Srs. St. Ca-

simir, Holland, Pa., A. Andriusienė, Easton, Pa., kun. J. Ne-verauskas, Shenandoah, Pa., W. Tragus, Allentown, Pa., J. Bernot, Irwin, Pa., A. Jaskus, A. Oberaitis, Wilkes Barre, Pa., M. Aleliūnas, V. Zilinskas, A. Krusha, A. Maskelūnas, Pgh., Pa., R. Ugintas, C. Tamašauskas, M. Januškevičius, Phila., Pa.

A. Bunūmas, Thompson, Conn., J. Saulys, Branford, Conn., P. Mulesky, Union City, Conn., A. Petrauskas, Prospect, Conn., Z. Smilga, Middletown, Conn., K. Kaminskas, Ansonia, Conn., B. Martunas, Terryville, Conn., S. Butauskas, Torrington, Conn., K. Baltramiejūnas, Woodstock, Conn.

Dėkojame visiems, kurie savo auka parėmė sunkų spaudos darbą. Laukiame ir kitų skaitytojų prisidedant prie kalendoriaus išlaidų sumažinimo.

Vilniuje išleistas Antano Lyberio "Lietuvių-rusų kalbų žodynas" (895 psl., 40,000 egz.), žymiai papildytas, palyginti su 1962 išleistuoju. (E)

Specialūs siuntiniai į Lietuvą

Pilnai čia užmokama —
Gavėjas nieko nemoka.
Greitas pristatymas.
Populiariūs siuntiniai

Vertingiausia dovana
Jūsų giminei —

10 SKARELIŲ — \$54.90
5 vilnonės skarelės su
didelem ar mažom gelėm ar
turkiškais piešiniais ir 5
šilkines skarelės, visų
spalvų. (250 rublių vertės)
Oro paštu — \$63.40

5 DIDELĖS VILNONĖS
SKAROS — \$96.00
54 inč. pločio ir 54 inč. ilgio,
kutai aplinkui, gražiai gelėtos
(500 rublių vertės)
Oro paštu — \$113.00

KAILIŲ IMITACIJA

Didelė vertė —
platus pasirinkimas:
ūdra (lygi ar dryžuota),
persiškas avinėlis ar avinas
— pilna kaina tik \$108.00.
(500 - 600 rublių vertės)

SPECIALI KOMBINACIJA

Didelė vertė — \$169.00
3 jada viyrškam žieminiam
paltui medžiagos, 100% vilna,
3 jada moteriškam
žieminiam paltui medžiagos,
100% vilna, 3 ir pusė jada
vyruškam kostiumui
medžiagos, 100% vilna, 3
jada moteriškam žieminiam
drabužiui medžiagos, 100%
vilna, 2 paklodės, (dvigubo
dydžio), 2 pagalvių įvalkai,
6 turkiški rankšluosčiai
(1500 rublių vertės)

Dar ir daugiau specialių
siuntinių.

REIKALAUKITE MŪSŲ NAUJO KATALOGO

Užsisakykite dabar — tik per
INTERTRADE EXPRESS
CORP.
125 East 23rd Street
(Penktas aukštas)
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

Labai svarbu
JŲSŲ PAČIŲ SIUNTINIŲ
Jei norit prekes nupirkti jūs
patys, siųskite savo siuntinius
per mus. Mes suteikiame
patikimą, greitą ir ga-
rantuotą patarnavimą.
Naudoti rūbai

Specializuojamės sutvarkyti
be maito vartotų rūbų ir as-
meninių reikmenų siuntinius
svetiam iš USSR. Prašykite
mūsų specialių biuletenių.

Šioje prekyboje mes turime
23 metų patirtį ir daug
tūkstančių patenkintų
klijentų!

FIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kellonei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užteikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-98 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-8070

Virginia 9-4496
A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N. Y. 11208
— Allen R. Shipley —

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

INSTITUTE FOR THE UNDERACHIEVER

Unique psychological-educational experience designed to help boys, 15-18, achieve higher levels of personal and academic effectiveness, know themselves, and relate to parents, teachers and peers. Partially Foundation supported. Ninth Summer. Write to:

Student Achievement Institute
Box E 27 Elm Street, Worcester, Massachusetts 01608

NEW YORKE PAMINĖTA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Lietuvos nepriklausomybės šventė — Vasario 16 — New Yorque paminėta vasario 20, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos buvo Apriškimo p. bažnyčioje. (Apie jas rašoma atskirai.) Minėjimas — akademija buvo Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salė. Minėjimą, kaip ir visada, rengė Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorro skyrius. Tarybą sudaro įvairios organizacijos. Pirmininko vieta kasmet perleidžiama kitam rotacine tvarka. Šiemet Tarybai pirmininkavo **Albertas Oslapas**. Jis ir pasirūpino sudaryti visą programą ir patį minėjimą užkelti ant scenos. Jis su nedideliu pavėlavimu ir pradėjo minėjimą, tardamas progi pritaikytą žodį.

Toliau buvo įneštos vėliavos ir pastatytos abiejose scenos pusėse. Į sceną atėjus New Yorro vyrų choras Perkūnas sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus ir maldą. Choras pasiliko toliau scenoje ir per invokaciją, kurią įspūdingai paskaitė Apriškimo parapijos klebonas kun. **Pranas Raugalas**. Choras dar invokacijos pabaigai sugiedojo puošnų Amen. Dirigavo Vytautas Strolija, pianu palydėjo Albinas Prizgintas.

Toliau jau buvo kalbos. Pirma kalbėjo Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, skatinamas ištverti ilgoj kovoj. Jis paskaitė ir JAV valstybės sekretoriaus Rogers laišką Lietuvos atstovui Washington — Juozui Kajeckui. (Laiškas Darbininke spausdinamas 3 psl.)

Kalba dr. Elena Armanienė iš Baltimorės specialiai šiai šventei atvykusi advokatė dr. Elena Armanienė paskaitė pagrindinę kalbą. Ji kalbėjo, kaip buvo prieita prie nepriklausomybės, kaip buvo ta nepriklausomybė paskelbta, kaip vėliau valstybė tvarkėsi. Kartu buvo pri-

siminta ir Amerikos lietuvių pastangos ir trūsas Lietuvos nepriklausomybei atgauti, o atgavus — ją išlaikyti. Prelegentė prisiminė ir dabartinę padėtį ir ryškino mūsų išeivių uždavinius, ką mes galime padaryti savo pavergtai tėvynei. Skatino dirbti ir aukotis ir niekada neprarasti vilties.

Viešnia kalbėjo energingai ir patraukliai, prisiderindama prie šventiškos nuotaikos, prisiderindama ir prie žmonių, taikydama daugiau į jų širdis, nei į jų protus.

Po paskaitos viešnia buvo apdovanota didele gėlių puokšte už jos kalbą ir jos trūsą Lietuvos labui.

Kongresmanas scenoje

Rengėjai buvo pakvietę kongresmaną Frank J. Brasco, gana jauną vyrą. Skyrėsi jis nuo senųjų politikų veikėjų tuo, kad jis jau buvo naujas, su naujais nusiteikimais, be didelio patoso, bet konkretus. Tokiomis progomis svečiai neapsieina ir be bendrinių žinių. Ir šis mielas svečias, praėjęs pro bendrijas, surado taiklių sakinių ir dabartinei lietuvių padėčiai. Labiau-

Prof. dr. Jokūbas Stukas, pasinaudodamas Seton Hall universiteto skiriamomis semestro atostogomis po 8 metų darbo, nuo vasario 1 duoda specialų kursą New Yorro miesto universitete rašantiems temas ir disertacijas aukštesniais laipsniais įsigyti. Dr. Stukas ką tik atsisakė jam universiteto prezidento siūlomoms dekanato vietos Georgetown Universiteto prekybos kolegijoj Washington, nenorėdamas skirtis su Didžiojo N.Y.-N.J. lietuvių visuomene. Su žymiuoju tarptautinės prekybos fakulteto N. Yorro miesto universiteto direktorium bei žinovu dr. H. Keliariu sušioja naują knygą studijuojantiems tarptautinę prekybą.

siai pabrėžė išlaikyti savo identišumą ir savitą veidą ir nežūti bendroji amerikiečių masė.

Miesto atstovas
Kasmet tokių švenčių proga New Yorro miestas išleidžia

Maspetho žinios

Prel. Jonas Balkūnas ilsisi ir dirba. Jis yra išvykęs 3 savaitėm poilsio Floridą pas savo kurso draugą kun. Andrių Senkų, Lakeworth, Fla. Tuo pačiu jis ten dalyvaus Lietuvos nepriklausomybės minėjimuose, pasakys žodį, rengiasi kelionei į Kaliforniją. Ta proga aplankys ir savo ilgametį vikarą kun. Pijų Lekešį, kurs taip pat žiemą gyvena Miami, Fla.

Parapijos 1971 metų veiklos pranešimas padarytas. Išleisto knygėlė surašyti visi parapijiniai darbai, geradariai. Pasidžiaugta geradarių dosnumu. Dabar stengiamasi sudaryti reikiama fondą, kad būtų apmokėti bažnyčios ir salės pagerinimo darbai, ypač vėsinimo įtaisymai. Atitinkamai veikia apžvelgė prel. Jonas Balkūnas ir administratorius kun. Pranas Bulovas.

Sėkmingi žaidimai sutelkti reikiamas sumas parapijos bažnyčiai ir salei pagerinti tęsiasi kiekvieną antradienį Maspeth Grand Ave. kino salė. Pirmas parengimas buvo vasario 15. Pabūviui reikia daug darbininkų, todėl vis dar laukiama, kad daugiau užsirašytų klebonijoj. Žmonių reikia daug todėl, kad galėtų pavaduoti negalintių kūrį dieną dirbti.

Parėmė kaukių balių, kuris buvo vasario 12 Šv. Stanislovo parapijos salėj Maspeth. Ateitininkai nuosirdžiai dėkingi parapijos kunigam už paramą, dėkoja ir visiem šios apylinkės dalyviams ir darbininkams.

MAIRONIO MOKYKLOS PADĖKA

Maironio lituanistinės mokyklos tėvų komitetas ir vedėja nuosirdžiai dėkoja klebonui kun. P. Raugalui už taip mieliai duotas Apriškimo parapijos patalpas vaikų kaukių baliui, kuris buvo sausio 23. Gili padėka jam taip pat ir už finansinę paramą — 50 dol. auką šiai mokyklai. Auka buvo įteikta su meile visa tam, kas yra lietuviška.

Mokyklos tėvų komitetas taip pat dėkoja ir Kazimierui Krušinskui už 10 dol. auką mokyklai.

Dėkoja D. ir J. Biručiam ir visiem jų svečiam, kurie dalyvavo N. Metų sutikime jų namuose ir ta proga sudėję bendrą piniginę auką mokyklai.

Dėkoja taip pat ir dail. Jurgiui Juodžiui, kurie mokyklai paaukojo po paveikslą. Paveikslai leidžiami loterijon. Bilietai tuoj bus platinami. Visa lietuviška visuomenė prašoma paremti Maironio mokyklą ir įsigyti loterijos bilietus.

proklamaciją. Ir šiemet tokią proklamaciją atnešė paties miesto majoro Lindsay atstovas — John Zuccotti, urbanistikos reikalų komisijonierius. Jis irgi kantriai laukė per visas kalbas ir, užlipęs ant scenos, pasakė sveikinimo žodelį ir perskaitė proklamaciją. (Lindsay proklamaciją spausdiname atskirai).

Proklamacijos, sveikinimai, rezoliucijos
Rengėjų pakviesta, Vanda (nukelta į 12 psl.)

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Tėviškos vėjas. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys: Tėviškos vėjas, Vieną kartą, Gėlių šauksmas, Mylimos akys, Aš mėgstu šokių muziką, Neptūno žemė, Linksma polka, Tėvyne, Žvirbliai, Tėviškos rytas, Motinos vardas, Pavasario žemė gyva, Atsisveikinimo valsas. Stereo. Kaina 6 dol. Persiuntimui pridėdama 50 centų.

Jūreivių keliai ir kitos dainos, groja ir dainuoja Kauno Oktava, vadovauja M. Tamosiūnas. Įdainuota: Jūreivių keliai, Žalia žolė namuos, Septintoji giesmė, Pirmieji žingsniai, Pienė, Ką man daryti? Laimės tau linkiu, Ašara, Du gaideliai, Kam gi tu pabeldei, Tau, Mama, Lolliop, Bukim drauge, Gotika, Pamylėjau vakar. Stereo, kaina 5 dol.

Darbininko spaudos kioskas su naujom lietuviškom knygom ir plokštelėm dalyvaus ir Gyvataro koncerte, kuris įvyks vasario 27, sekmadienį, 3 val. popiet Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėj. Bus gera proga įsigyti knygy, plokštelių ir sumokėti Darbininko prenumeratą arba naujai užsisakyti.

Lietuvos Vyčių organizacija kviečia ne tik Vyčius, bet taip pat įvairaus amžiaus Vyčiam pritariančius lietuvius dalyvauti nepaprastoje 16 dienų ekskursijoje į 5 Pietų Amerikos kraštus: Kolumbiją, Argentina, Urugvajį, Braziliją ir Venecuelą. Kiekvienoj minėtų valstybių sostinėj bus suruoštas koncertas — susipažinimo vakaras su vietos lietuviu. Taip pat visur bus apžiūrima įdomesnės vietovės, pastatai, aplinkos. Vyčių organizuojama ekskursija prasidės birželio 22, Avianca-Kolumbijos linijos spausminiu lėktuvu iš New Yorro ir baigsis liepos 7. Bilieto kaina, įskaitant pusryčius ir pietus arba vakarienę, taip pat nakvynės viešbučiuose ir visą aptarnavimą, tik 850 dol. asmeniui. Dėl papildomų informacijų rašykite centro valdybos pirm. dr. J. Stukui: 1467 Force Dr., Mountaintside, N. J. 07092. Iš Vyčių pusės mėsines programas minėtos valstybėse Pietų Amerikoje atliks: solistė Prudencija Bičkienė iš Chicago, solistas Liudas Stukas iš New Jersey ir aktorius V. Žukauskas iš New Yorro. Prieš keletą metų šie trys artistai sėkmingai gastroliavo po Europą.

Seaside Heights, N. J., nuo 1972 gegužės mėn., išnuomojamas visiem metam dviejų miegamųjų, baldais apstatytas, namas. Uždaras priegangis (veranda). Sklepas. Alyva šildomas. Du blokaui nuo Atlanto įlankos. Mėnesiui 100 dol. ir užsimokama už šviesą ir šilumą. Rašyti: Mrs. Theresa James, 3005 Glenridge Ave., Alhambra, California 91801.

Mass. gubernatorius Francis W. Sargent Vasario 16 proga išleido proklamaciją, kurioje prisimena Lietuvos istorijos svarbesnius momentus ir dabartinę padėtį. Kai kurios Bostono radijo stotys paminėjo tą proklamaciją ir taip pat prisiminė, kad lietuviai šventė Lietuvos nepriklausomybės šventę.

Lietuvos vėliava vasario 16 buvo iškelta prie miesto rotušės. Į pakėlimo iškilmes susirinko nemaža lietuvių. Jau eilė metų ten iškeliama Vasario 16 proga Lietuvos vėliava.

Antanas Matjoška, Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės pirmininkas, vasario 7 atžymėjo 35 metų sukaktį, kaip jis atvyko į Ameriką. Tą pačią dieną suėjo 30 metų, kaip jis susituokė su Juze Pilipaite. Jis yra kilęs iš Vilniaus krašto, uoliai dirbujasi lietuviškose organizacijose.

Bostono lietuviai krepšinininkai, susiorganizavę prieš keletus metus, gražiai reprezentuoja lietuvių sporto srityje. Rungtynes su Chrīt Club jie laimėjo 81-42 santykiu. Daugiausia krepšį įmetė Alfonsas Baika — 20, Cediminas Kuodis 13, Ignas Vileniškis 12, o kiti po mažiau.

Inž. Cediminas Ambraziejus turėjo automobilio katastrofą. Pravažiuojantis kitas automobilis trenkė į jo automobilį ir jį sudaužė. Pats Ambraziejus mažai nukentėjo.

Jauni vyrai, kurie nori būti kunigais, kviečiami vasario 26 susirinkti Šv. Jono kunigų seminarijoj Lake Street, Brighton. Ten bus galima pasikalbėti su fakultetu. Kurie yra baigę aukštesnę mokyklą ar kolegiją ir mano rudenį įstoti į seminariją, prašomi dabar susisiekti su priėmimo dekanu, tel. 254-2610.

Kun. Albertas Kontautas, Lietuvos vyčių vyriausiasis dvasios vadas ir Kunigų Vienybės centro pirmininkas, bus svečias kalbėtojas šv. Kazimiero šventėj kovo 5 salėj po bažnyčia. Mišios bus 10 val. Į jas pakviesta ateitininkai, skautai, Lietuvos vyčiai. Po mišių — visų bendri pusryčiai ir atitinkama programa salėj. Ruošia Lietuvos vyčiai su pirmininku Jonu Olevičiumi.

Ieškomas pagyvenęs vyras arba pora lietuvių, norinčių apsigyventi Maple Shade, N. J., netoli Philadelphia. Siūloma 3 miegamųjų namas su baldais, židiniu, plovimo mašina, maudymosi baseinu, ketvirčio akro kiemu. Netoli bažnyčia, 2 blokaui nuo autobuso stotelės. Žema nuoma — 125 dol. mėnesiui. Tektų kaimynystėj palaikyti kontaktą su vyresnio amžiaus našle ir prižiūrėti kiemą ir baseiną. Rašyti: Mrs. T. James, 3005 Glenridge Ave., Alhambra, Calif. 91801.

Parduodamas Woodhavene vienos šeimos namas iš 6 kambarių, atskiras, gerai užlaikytas, su garažu, prie parko. Skambinkite 847-6863, arba teiraukitės 94-10 Jamaica Ave., Woodhaven.

Birutė Pūkelevičiūtė

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ BOSTONO KULTŪROS KLUBE

Bostono LB Kultūros klubo susirinkimas bus šeštadienį, vasario 26 d., 7:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Ave. Programoje — "Vakaras su Birutė Pūkelevičiūte".

Birutė Pūkelevičiūtė — aktorė, režisierė, rašytoja — atvyksta iš Chicago.

Birutė Pūkelevičiūtė lankė dramos studiją, Kauno konservatoriją (fortepijono klasę), studijavo germanistiką ir žurnalistiką VDU filosofijos fakultete Lietuvoj. Vaidinti pradėjo Kaune Jaunajame dramos teatre. Vėliau vaidino Augsburgio liet. dramos teatre Vokietijoj ir Montrealio liet. dramos teatre Kanadoj.

Tarp daugelio rolių B. Pūkelevičiūtė buvo Jurga (K. Borutos "Baltaragio malūne") ir Sonka (B. Sruogos "Milžino paukštmė"). 1957 režisavo "Baltaragio malūną", eksperimentalinį dailiojo skaitymo spektaklį. 1958 pastatė istorinę kroniką "Milžino paukštmė". Taip pat 1959 ir 1960 paruošė ir režisavo pirmąsias lietuviškų vaidinimų plokšteles "Baltaragio malūną" ir "Milžino paukštmę". 1965 pastatė, režisavo ir išleido filmą "Aukso žąsis". Eilės pradėjo spausdinti 1944. 1952 m. išleido poezijos prozoje rinkinį "Metūgis". 1956 jos romanas "Aštuoni lapai" laimėjo Draugo romano konkurso premiją. 1969 laimėjo Draugo premiją už romaną "Rugsėjo šeštadienis".

Birutė Pūkelevičiūtė taip pat bendradarbiavo lietuviškoj spaudoj. 1966 Chicago lietuvių operoj režisavo Verdi Traviatą.

Šią daugelio menų puoselėtoją išvysime šį šeštadienį Bostone.

"Rasos" studenčių kvartetą iš London, Ont., Kanados, pirmą kartą girdėsim Bostone. Jos dalyvaus seniausių lietuviškų radijo programų Naujoj Anglijoj 38 metų suaktyvinė talentų popietėj kovo 12, sekmadienį, 4 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piličių klubo salėj, trečiam aukšte. Talentus atrinks specialus komitetas: Ona Ivaškiene, Gintaras Karosas, Alice Plevokaitė-Ruseckienė, Juozas Renteilis ir Elena Valiukienė. Šis komitetas taip pat atrinks geriausių šokėjų iškiliosios lietuviškos Kristinos Tautkutės iš Brocktono pagerbimo balių, kuris įvyks tuoj po talentų popietės. Visus kviečia Steponas ir Valentina Minkai.

Office of the Mayor City of New York PROCLAMATION

February 16, 1972 commemorates the fifty-fourth anniversary of the independence of Lithuania which was restored on February 16, 1918, after a long and bitter conflict. This cherished freedom ended in 1940 when the gallant Lithuanian people were again subjugated.

New York is a city with a rich and varied cultural heritage. Lithuanians have contributed significantly to that heritage.

It is most fitting that this occasion should confirm the dedicated support of all Americans to the great cause of self-determination of government and personal liberty for the people of all nations. These principles, denied today to so many of our brothers, are the very same principles still held sacred by the American people.

Now, therefore, I, John V. Lindsay, Mayor of the City of New York, do hereby proclaim

February 16, 1972, as "Lithuania's Independence Day"

In New York City, and call upon our citizens to honor Americans of Lithuanian descent in this commemorative observance.

In witness whereof I have hereunto set my hand and caused the seal of the City of New York to be affixed.

John V. Lindsay
Mayor, the City of New York

PROCLAMATION STATE OF NEW YORK Executive Chamber

February sixteenth is the 54th anniversary of the date when the people of Lithuania proclaimed their political independence and established in their land a government based upon equality of opportunity and the dignity of the individual.

That government flourished until it was engulfed in World War II and its aftermath.

Today in New York State, there are many Americans of Lithuanian antecedence who still maintain their hope that freedom one day will return to the land of their forefathers.

Out of respect to these Americans of Lithuanian origin, it is fitting that all New Yorkers join in observance of their great national holiday.

Now, therefore, I, Nelson A. Rockefeller, Governor of the State of New York, do hereby proclaim February 16, 1972, as Lithuanian Independence Day in New York State.

Given under my hand and the Capitol in the City of Albany this twenty-sixth day of January in the year of our Lord one thousand nine hundred and seventy-two.

By the governor
Nelson A. Rockefeller
Robert R. Doulon
Secretary to the Governor

A. A.

Pulk. Stasiui Biručiai

mirus, jo žmonai dr. p. Birutienei ir sūnams Jurgiui, Stasiui, Algirdui ir jų šeimoms nuosirdžiai užuojautą reiškiamė

BUNGARDŲ šeima

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstaičiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas — Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5% %
- 1 year Term Deposit — 5% %
- Special Notice a/c — 5% %
- 2 year Term Deposit — 6% %

All Accounts Compounded Daily

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVENPORT 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vysk. A. Deksnys, atvykęs iš Europos, keletoji lietuvių kolonijų aktyviai dalyvavo Vasario 16-tosios minėjimuose. Vasario 21, lydimas kun. J. Pragulbicko ir muz. V. Mamaičio, aplankė ir Brooklyno lietuvių pranciškonų vienuolyną bei jų spaudos įstaigas.

Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, pranciškonų provinciolas, vizituoja visus lietuvių pranciškonų jurisdikcijoj esančius vienuolynus, parapijas ir kitas įstaigas. Tokia kanoniška vizitacija Brooklyne buvo padaryta vasario 18—19. Aplankius visus vienuolynus, vasario 28 šaukiamas Kennebunkporte pranciškonų vadovybės susirinkimas, kuriame bus peržvelgti praėjusių metų veikla ir padaryti reikiami potvarkiai ateitčiai.

Brooklyno vysk. Francis Mugavero, aplankęs Apreiškimo parapiją vasario 6, klebonui kun. P. Raugaliui atsiuntė padėkos laiška, kad jį taip puikiai priėmė. Pasidžiaugė parapijos darbu, galimybe susitikti kunigus, seses, parapičius.

Liet. Bendruomenės Švietimo Taryba Maironio lituanistinei mokyklai paskyrė 200 auką. Prašymas buvo įteiktas Lietuvių Fondui, o jis prašymą persiuntė Švietimo Tarybai, kuri iš savo turimų lėšų paskyrė šią paramą. Čekis buvo atsiųstas per LB apygardos pirmininką Aleksandrą Vakselį.

Domininką Klingą užpraeitą savaitę GG traukinyje užpuolė du banditai ir apiplėšė, sudraskydami jam net drabužius.

Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muziko Algirdo Kačanausko, kovo 5 per sumą giedos naujai išminktą Aleksandro Alekso giesmę į šv. Kazimierą, nes tą dieną bus minimas šv. Kazimieras. Choras šiomet yra padidėjęs ir sustiprėjęs, gražiai pasirodęs per vyskupo lankymąsi vasario 6. Vyskupas chorą pavadino geriausiu jo vyskupijoje. Dirigentas ir choro vadovė dar prašo, kad į choro eiles įsijungtų naujų narių. Su dideliu ir galingu choru bus galima atlikti didesnius ir sudėtingesnius muzikinius kūrinius.

New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba kreipiasi į visus lietuvius, kurie gavo kvietimą Nepriklausomybės minėjimui ir į tuos, kurie negavo, ir prašo, siųsti Lietuvos laisvinimo aukas čekiu ar money orderiu: American Lithuanian Council of New York, 105 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211 (Balfio raštine). Suprantama, dėl labai šalto oro ir blogų kelių daugelis negalėjo atvykti minėjimui ir atiduoti tėvynės meilės aukos, todėl aukų rinkimas tęsiasi ir toliau iki kovo mėn. galo.

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židinyš827-9865

Korp! Neo Lithuanios sueiga
Kovo 3, penktadienį, 7:30 v. v. Kultūros Židiny, 361 Highland Blvd., Korp! Neo Lithuania New Yorke šaukia bendrą sueigą. Dalyvauja visi Korp! nariai su šeimomis ir draugais. Į šią sueigą kviečiami ir visi studentai bei studentės.

Kas bus literatūros vakare? — Literatūros vakaras rengiamas vasario 26, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Pradžią 6 v.v. Vakaras rengiamas ryšium su dabar vykstančia dailės paroda. Taip bus savotiškas rašytojų ir dailininkų susitikimas. Daugiausia bus skaitoma poezijos. Poezijos paskaitys jauna poetė Marija Saulaitytė. Jai talkina Aldona Rygelytė. Jos dvi yra skaičiusios poeziją Bostono kultūros klube. Be jų dar poezijos paskaitys Romualdas Kisielišius, Pranas Naujokaitis, humoristikos — Leonardas Žitkevičius. Yra ir rašančių dailininkų. Vienas toks yra Kazimieras Žoromskis. Nuo seno jis mėgsta rašyti, yra paskelbęs eilių ir prozos ištraukų. Tokių eilių pluoštelį paskaitys ir šį vakarą. Algirdas Landsbergis paskaitys dramos ištrauką. Vakaras užsitęs apie pusantros valandos. Visi kviečiami atsilankyti. Kartu bus ir gera proga apžiūrėti parodą. Vakaras bus žemutinėje salėje.

Vasario 16 priėmimo Carnegie Endowment Manhattane viena moteris paliko rankinuką su raktais. Iš vienos sąskaitos, atrodo, kad ji būtų iš Woodhaveno. Prašom kreiptis į Lietuvos konsulatą: TR 7-4552.

Gyvataras, Hamiltono jauniui tautinių šokių ansamblis, atvyksta į Philadelphia ir į New Yorką. Vasario 26 vakarą jis šoka Muzikinio klubo salėje Philadelphia, g. vasario 27, sekmadienį, atvyksta į New Yorką ir 3 v. popiet pasirodys Richmond Hill mokyklos salėje. (Ten, kur buvo Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas). Jie atliks visą eilę šokių, taip pat pasirodys ir solistas Jonas Vaškevičius, deklamuotoja Lina Verbickaitė, pianistas Jonas Govėdas. Ansamblių vadovė — G. Dumčiūtė-Breichmanienė. Ansamblį pakvietė Liet. Religinė Šalpa. Visais koncerto reikalais rūpinasi kun. S. Raila. Iš anksto platunami bilietai, iš kitur suorganizuoti net autobusai.

Katalikių Moterų Sąjungos 29 kuopos mėnesinis susirinkimas kviečiamas vasario 27, sekmadienį, 1 val. popiet E. Kezies namuose, 80-69 90 Avenue, Woodhaven, N. Y. Sąjungietės kviečiamos susirinkime dalyvauti.

Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, kalba dailės paodos atidavime. Iš k. į d. stovi V. Ignas, N. Macelytė, J. Rūtenis, J. Sodaitis, V. Kašuba, V. K. Jonynas, A. Vakselis. Nuotr. V. Maželio

ATIDARYTA TREČIOJI DAILĖS PARODA

Paskirtos dvi premijos

Vasario 19, šeštadienį, Kultūros Židinyje atidaryta trečioji dailės paroda. Vakare ir snigo ir siautė pūga, bet didieji entuziastai nugalėjo visa ir susirinko į atidarymą. Tokių buvo apie 70.

Iškilnės pradėtos truputį po šešių. Jom vadovavo N. Y. LB apygardos vicepirmininkas kultūros reikalams Paulius Jurkus. Atidarymo ir sveikinimo kalbą pasakė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Taip pat kalbėjo tėvų pranciškonų vardu Tėv. Leonardas Andriekus, meno komisijos ir jūrų komisijos pirmininkas dail. V. K. Jonynas.

Parodos uždarymas bus sekmadienį, vasario 27 d., 7 v.v. Uždarymo metu kalbės LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Jis apžvelgs visą parodą. Po uždarymo jau bus galima atsiimti paveikslus. Kaziuko mugė, rengiama skautų, bus kovo 5 Kultūros Židinyje. Mugė bus visi tradiciniai stalai su įvairiais rankdarbiais, taip pat bus galimybė ir pavalgyti.

Vyr. skaučių židinyš Vilija kovo 18-19 Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., rengia Pauliaus Jurkaus tapybos parodą.

K. M. Sąjungos 29 kuopa rengia tradicinį lietuvišką Velykų stalą balandžio 9, sekmadienį, 1 val. popiet, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne.

Stanislovas Vilčinskaitė mirus, vietoj gėlių, D.L.K. Birutės Draugija, reikšdama jos sesutei Liudvikai Koppienei gilią užuojautą, aukoja 10 dol. Kultūros Židiniui.

Mečys Razgaitis kovo mėn. pabaigoj New Yorke ruošia savo solo koncertą. Programoj — dainos ir operų arijos. Data ir vieta bus praneštos vėliau.

Paskiriamos dvi premijos

L.B. apygardos valdyba kurį laiką bandė surasti mecenatą, kad būtų paskirtos premijos. Mecenato nesurasta. Tada jūrų komisija, išdėdėsiu paveikslus parodai, paskyrė ne pinigines, bet garbės premijas.

Didžioji premija už tapybą paskirta Viktorui Vizgirdai.

Premija paskirta visais jūrų komisijos balsais. (Tą komisiją sudarė pirm. V. K. Jonynas, nariai: V. Ignas, E. Kepalaitė, K. Žoromskis).

Antroji premija — garbės medalio premija — taikyta naujai dailininkui kartai. Ji balsu dauguma paskirta dailininkei I. D. Grižei iš Bostono. Paskirta už tapybą.

Iki pat iškilnių niekas nežinojo, kad tokios premijos paskirtos. Iškilnių metu buvo pakviestas LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis, ir jis perskaitė laimėtojam parašytus sveikinimo laiškus. Tada buvo prie atžymėtų paveikslų priseg-

Netoli Philadelphia, Maple Shade, N. J., išnuomojami gražūs, visais patogumais įrengti kambariai: TV, elektrinis šildymas, židinyš. Be to galima naudotis maudymosi baseinu. Sodybą puošia erdvi, gėlėmis ir medžiais apsodintas kiemas. Savas daržas. Gaminamas sveikas lietuviškas maistas. Netoli bažnyčia, krautuvės, 2 blokai nuo autobusų stotelės. Tik 190-200 dol. mėnesiui. Rašyti: Mrs. Theresa James, 3005 Glenridge Ave., Alhambra, Calif. 91801.

Išnuomoju 3 ar 1 kambarį pensininkam. Nuoma nebrangi. Oras sveikas. Butas patogus. Arti pliažas ir pasivaikšiojimo takas. — Mrs. V. Krotov, 21 St. Katherine Place, Atlantic City, N. J. 08401. Tel. (609) 348-0056.

Parduodamas gražiai išlaikytas 1 šeimos namas Woodhaven, 1 bl. nuo Forest Parko. Parduoda savininkas be tarpininkų. Lietuviam pirmenybė. Telef. VI 6-7216 arba 296-2765.

ti žyminiai — trispalvė juostelė su įrašu. Prisegė Liet. gen. konsulas A. Simutis.

Visi parodos svečiai buvo pavaišinti kavute, kurią parengė N.Y. LB v-bos narė Marija Bulvičienė. Vaisės buvo žemutinėje salėje.

Parodoje dalyvauja 31 dailininkas

Kaip savo kalboje minėjo jūrų komisijos pirmininkas, buvo stengiamasi priimti kuo daugiau dailininkų ir jų kūrinių. Priimta kiekvieno dailininko bent po vieną. Atrenkant žiūrėta, kad dailininko kūriniai būtų vieningi. Jei kartais buvo skirtingų technikų, interpretacijos, tai pasirinktas vienas paveikslas.

Sudarius sąrašą ir berengiant katalogą, paroda dar padidėjo. Baimintasi, kad nebus vietos. Dviejų dailininkų po vieną paveikslą buvo palikta atsargoje. Kai išdėstė paveikslus, tilpo ir tie atsarginiai. Pavėluotai dar buvo pristatyta vienos dailininkės trys kūrinių. Šiaip taip ir jie pateko, nes buvo surasta vieta. Dabar parodoje dalyvauja 31 dailininkas, viso 68 kūriniai (kataloge pažymėta 66).

Štai dalyvaujančių pavardės ir paveikslų skaičius: Albina Ambraziejus — 1, Domas Andruska — 1, Albinas Elskus — 1, Birutė Gedvilienė — 1, I. D. Grižė — 3, Vytautas Ignas — 3, Česlovas Janušas — 2, Vytautas K. Jonynas — 3, Paulius Jurkus — 3, Elena Kepalaitė — 3 skulptūros, Vytautas Kerbelis — 1, Vida Kristolaitytė — 2, Neda Nijolė Macelytė — 3, Anna Mažeika — 1, Giedrė Montvilienė — 1, Alyja Paškevičiūtė — 3, Mykolas Paškevičius — 3, Ona Paškevičienė — 3, Dalia Ramanauskaitė — 3, Eugenija Rastonienė — 2, Jonas Rūtenis — 1, Juozas Sodaitis — 2, Elena Urbaitytė — 3, Valentina Uselienė — 1, Zenonas Uselis — 1, Romas Viesulas — 1, Irena Vileniškytė — 3, Regina Viliamienė — 2, Viktoras Vizgirda — 3, Kazimieras Žoromskis — 3, Marija Žukauskienė — 1, Gražina Krasauskaitė-Dragnėvičienė — 3.

Buvo prašyta 3 paveikslų, bet kiti pristatė tik po vieną, pvz. Elskus, Viesulas, kiti tik po du, pvz. Č. Janušas. Visa buvo priimta ir iškabinta kaip galima geriausiai tose sąlygose.

Tad ją pamatyti visiems labai verta. Ją galima lankyti visą šią savaitę ir sekmadienį (žiūr. skelbimą). (p.j.)

PAMINĖTA LIETUVOS ŠVENTĖ

(atkelta iš 11 psl.)

Galbuogytė paskaitė sveikinimus ir proklamacijas. Pilną proklamaciją paskaitė New Yorko valstijos gubernatoriaus (proklamaciją spausdina atskirai), suminėjo eilę sveikinusių kongresmanų, senatorių. Pabaigoje buvo perskaityta rezoliucija, kurią visi priėmė. Rezoliuciją rengėjai siunčia Amerikos vyriausybei.

Vėliavų išnešimu baigta pirmoji dalis.

-o-

Tautiniai šokiai

Antrąją dalį pradėjo New Yorko tautinių šokių grupė, paskodama Mikutę, Oželį ir Rugučius. Akordeonais grojo J. Juzaitis ir A. Razgaitis.

Jiem nušokus nuo scenos, į sceną įžengė dramos aktorius Vitalis Žukauskas ir padeklamavo po vieną patriotinį Jono Nevardausko, Juzės Vaičiūnienės ir Juozo Krūminio eilėraštį. Padeklamavo su visa aktoriaus technika.

I sceną įžengė vėl šokėjai ir pašoko Tryptinį, Bledzingėlę ir Pynę.

Sumanios šokių mokytojos Jadvygos Matulaitienės buvo parengta ir naujų šokių. Toks štai buvo Tryptinis. Pirmą kartą jis buvo šoktas Vasario 16 minėjime 1961. Po ilgos pertraukos vėl atgaivintas.

Ypač gražų įspūdį paliko paskutinis šokis — šokių pynė, spalvinga, besikeičianti įvairiais ritmais ir nuotakomis. Čia panaudoti šokių fragmentai iš: Ketvirtainio, Landytinio, Žilvicio, Gyvataro, Audėjėlės, Ausrelės ir Malūnėlio.

J. Matulaitienė jau 1946 buvo sukūrusi šokių pynę, panaudodama 9 šokius. Šokių pynė buvo mėgstama ir pačių šokėjų ir publikos. Ją atliko jos vadovaujama Wiesbadeno šokėjų grupė.

Perkūnas ant scenos

Koncerto pabaigai į sceną buvo išvestas New Yorko lietuvių vyrų choras Perkūnas. Jis padainavo šias dainas: Balnok, tėveli, — liaudies daina, harmonizuota J. Švedo, Atsisveikinimas — A. Kačanausko, Karo žygio daina — J. Strolis, Tykus buvo vakarėlis — P. Rimkevičius, harmonizuota J. Strolis. Jau pravertus dvaro stonios — S. Grauzinio, Maldininkų choras iš Tannhauserio — R. Wagnerio ir pabaigai Ramovėnų maršas — E. Gailevičiaus.

Chorui dirigavo vadovas Vytautas Strolia, akomponavo Albinas Prižgintas. Choras bene geriausiai padainavo subtilias elegines dainas, kur reikia daugiau pianissimo, kur nuotaka ilgesinga. Tokia buvo — Sudiev, kvietkeli — Atsisveikinimas. Choras paklūsęs dirigentui ir gana lankstus.

Sekmadienis buvo šalta diena po didelės sniego audros. Ir tokiam ore žmonių susirinko apie kokius 500-600. Tai buvo tikrai gražu, kad nesibijo nei šaltų, nei audrų.

Pertraukos metu veikė Darbininko spaudos kioskas, buvo renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalui. Apie aukas praneš pati Alto vadovybė.

(p.j.)

DAILĖS PARODA

vasario 19 - 27 dienomis
Kultūros Židinyje,
361 Highland Blvd.,
Brooklyn, N. Y.

Dalyvauja 30 dailininkų

Paroda lankoma:
šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 12 iki 9 v. v.
Kitomis dienomis —
nuo 6 v. v. iki 9 v. v.

Atidarymas vasario 19, šeštadienį, 6 v. v.

Visi kviečiami!

Parodą rengia
Lietuvių Bendruomenės
New Yorko apygardos valdyba

KVIEČIAME Į LITERATŪROS VAKARĄ

šį šeštadienį, vasario 26,
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd.,
Brooklyn, N. Y.

PROGRAMOJE DALYVAUJA:

- Vanda Galbuogytė
- Paulius Jurkus
- Romualdas Kisielišius
- Algirdas Landsbergis
- Pranas Naujokaitis
- Aldona Rygelytė
- Jonas Rūtenis
- Marija Saulaitytė
- Leonardas Žitkevičius
- Kazimieras Žoromskis

Pradžią 6 v. v. Vakaras rengiamas ryšium su vykstančia dailės paroda. Tai bus dailininkų ir rašytojų susitikimas.

Rengia JAV LB New Yorko apygardos valdyba

Kviečiame visus atsilankyti į N. Y. skautų - skaučių

Kaziuko mugė

sekmadienį, kovo 5 d., Kultūros Židiny

11:00 val. mišios Atsimainymo parapijos bažnyčioje
1:00 val. Mugės atidarymas Kultūros Židiny

Bus galima gauti tautiškų bei skautiškų rankdarbių, lietuviškus pietus ir namie gamintų tortų.

Iki pasimatymo!